

JIMON DOƏ İMON

DEREK PRINS

DEREK PRINS

JIMON DOƏ İMON

*Imha, im odəm ğuddəyne, çəy sinədə jə dıl rost ni,
Əmma salehə odəm de imoni bəjiye.*

– Habaquq 2:4

Həmə ayon bə tolışə zıvon tərcumə kardə bıə Mıǵəddəsə
Kitobədə peqətə bıə.

Originally published in English under the title: **Faith To
Live By**, copyright © 1977 by Derek Prince Ministries–
International. All rights reserved.

Published by permission in the **Talish** language.

Copyright © 2014 Derek Prince Ministries–International.

B29TAL/17/1k

Derek Prince Ministries
P.O. Box 19501
Charlotte, NC 28219
USA
www.derekprince.com

JİMON DOƏ İMON
Derek Prins

Boku 2017

Naşiri rəsmi icozənıbə, ın kitobi hiç qıləy hissə de konsə
roy (elektron, yaan çap kardəbıə formədə, yəni çəy surət,
audio nıvıştəy, de informasiyə vositon, yaan de co verilişon
vositə) dərc karde əbını iyən de hiç vositə pevılo karde
əbını.

ISBN: 978-1-78263-454-6

MINDƏRİCOT

İminə semon İMON: DE ÇƏŞÇİYƏYON MIĞOYİSƏDƏ.....	4
Dıminə semon İMON: DE UMU MIĞOYİSƏDƏ	10
Seminə semon İMON QILƏY ƏNOME.....	17
Çominə semon İMON QILƏY BƏHRƏYE	27
Pencminə semon JİMON DOƏ İMON	38
Şəşminə semon İMON ÇOKNƏ OMEYDƏ	58
Haftminə semon İMONİ İĞROR KARDE LOZİME	72
Həştminə semon İMONİ OKO DOY LOZİME	85
Nəvminə semon İMONİ OSƏ KARDE LOZİME.....	94
Daminə semon İMONİ ĞƏDƏR	105
Yonzəminə semon İMON İMİNƏ QINO LƏĞV KARDEYDƏ	115
MIƏLLİFİ HƏXƏDƏ.....	127

İminə semon

İmon: de çəşəçiyəyon mıǵoyisədə

İmon! In kirtə, adi sıxani ifodə kardə potensiali ki qırd pamuye, yaxud ifodə karde bəzine? Ğasbu, bo imoni potensiali oşko kardeyro ən çokə ro çe İsa bəyon kardə in dıqlə kəlimə tədǵıǵ karde qərəke:

«...*Bo Xıdo har çiy mımkuje*». Mattə 19:26

«*Bo imon vardəkəsi har çiy mımkuje*».

Mark 9:23

Əmə vindeydəmon ki, in bəyon kardə bıə kəlimon har qıləyniədə “har çiy mımkuje”. İminə ayədə in sıxanon bə Xıdo, dıminə ayədə isə bə imon vardəkəsi aidin. Bo Xıdo har çiy mımkuje, həlbəttə, imi ğəbul karde çətin ni. Bəs bo imon vardəkəsi har çiy mımkun bey barədə bıə in fikiri əmə eynən jəqo ğəbul karde bəznemonbu? İsa votışe im bəmə.

Çımi mənə təcrubədə çiçe? Mənə əvə ki, de imoni vositə bo Xıdo mımkun bıəyon bo imon vardəkəsonən eynən jəqo mımkun kardə bıən. İmon – çe Xıdo imokonon boəmə mımkun kardə kanale. De imoni vositə bo Xıdo mımkun bıə har çiy boəmənən eynən jəqo mımkun beydə. Təəccubin ni ki, Mıǵəddəsə Kitob səyku debə oxoy çe imoni nadir iyən barzə əhəmiyəti hejo ğeyd kardeydə.

Tərcumə işkilon

Bo tədǵıǵ karde dəvom nıkardə bənav bə imoni sərəseyro vey vaxti çətinətiyon bə əməl vardə linqvistikə işkilon osə karde foydəyn bəbe. Çəmə zıvonədə bo imoni dıqlə mıxtəlifə sıxan mıvcude: isim “imon”, fel

“bovə kardey”. In dıqlə sıxani arədə əloğə həmişə oşko niy. Səkiştədə, vaizon kali kərə “bovə kardey” iyən “bə imoni molik bey” fikiron arədə biə fərgi nişo doyro cəhd kardeydən. Əmma Əhdi-Cədidi orijinal yunanə zıvonədə beyro bı fərgi hiç qıləy əsos niy.

Yunanə zıvonədə “pistus” yəni “imon”, pisteuo” isə “bovə kardey” mənəədə oko doə biə sıxane. Əmə vindeydəmon ki, fel bilavasitə isimo bə əməl omə. Har dıqlə sıxani əsos eyni çoqlə hərfo iborətə: “pist”. Bə Mıgəddəsə Kitobi qorə bovə kardey əvə ki, ıstə imoni oko bıdəy; iyən bərəks imoni oko doyan imon vardey votəye.

Çe imoni əksinə mənə ifadə kardə sıxanon diyə kardeədə əmə Tolişi iyən Yunanə zıvonon arədə ijenən fərg vindeydəmon. Tolişə zıvonədə imon sıxani əks beimonətiye. Bəməku “ğeyri-imon” mənə doə qıləy sıxan ni. Yunanə zıvonədə isə, imon iyən çəy əks biə sıxanon arədə əloğə heste. İmon “pistis”, beimon isə “apistia” sıxane. (Yunanə zıvonədə mənfi ğuloğə biə “a” Tolişə zıvonədə bə “ğeyri” navğuloğə mivofiğ omejdə). Eyni çoqlə hərfo iborət biə bə “pist” sıxaniəsosı har dıqlə Yunanə sıxanədə rast omejdəmon: imon – pistus; beimon – apistia.

In çoqlə hərfdə iborət biə “pist” sifət “pistos” mivcude, çəy mənə “bəfomand, imonin” votəye. Çıyo, mənfi navğuloğə biə “a” bəmə əks mənəynə sifət doydə: “apistos”, çəy mənə “ğeyri- bəfomand”, yəni “beimone”.

Bo oşko nişo kardeyro in dıqlə sıxani cədvələdə yəndi vadə noydəmon:

	<i>Yunanə zıvon</i>	<i>Tolişə zıvon</i>
İsim:	<i>pistis</i>	İmon
İsim:	<i>apistia</i>	beimonəti
Sifət:	<i>pistos</i>	bəfomand, imonin
Sifət:	<i>pistos</i>	ğeyri-bəfomand, beimon
Fel:	<i>pisteuo</i>	bovə kardey
Əmə vindeydəmon ki, Yunanə zıvonədə in penc qılə		

sıxan de “pist” sıxani əsosi oj-oşko əloğəyne. Bı penc qılə sıxani Əhdi-Cədidi orjinalə mətnədə təxminən şəşsa kərə rast omeydəmon. Hejo bı səbəb oşkoye ki, ın sıxanon çe Miğəddəsə Kitobi vəhyi əsosə mivzu həmməyəvo əhotə kardeydə.

Çe imoni tərəif

“Bə İbranivijon Nomə” kitobi yonzəminə semoni mivzu əsosən bə imoni həsr kardə bə. Çəy yonzəminə ayə bəmə Miğəddəsə Kitobədə oko doə bə çe “imon” termini tərəifi doydə.

İmon bə umu kardə biəyon etibo kardey, bə niçiyə çiyon mivcud bey əmin beye. Bə İbranivijon 11:1

In ayə bə imoni aid bə diqlə əsosə fikri bəmə rosneydə. İminəni, *“İmon bə umu kardə biəyon etibo kardeye”*. İmon anədə reale ki, bəy “etiboən” votə beydə. Yunanə zıvonədə “hupostasis” sıxani oko doə beydə. Çəy hərfi mənə – qıləy çiy “ıştə səpe oqətə” yaxud çe qıləy çiy “əsosi təşkil kardeydə”.

Eynən bə “hupostasis” sıxani bə İbranivijon Nomə Kitobi 1:3 ayədə rast omeydəmon, iyo bəmə votə beydə ki, İsa – *“Zoə çe Xido... mahiyəti surətə”*. “Mahiyət” sıxani gəzinə tərcumə kardə bə sıxan “hupostasis” sıxane. Çəy mənə əvə ki, Pıə Xido zole, bə çəş çiyeydəni, əmma reale; Çəy əsosi təşkil kardə Zoə, İsa Məsih isə ın realəti bə çəş çiyə ifodəye. In mənə Bə İbranivijon 11:1-i tətbiğ bıkomon, vote bəzınemon ki, imon – bə umu kardə çiyon “əsosin biə realətiye”. İmon reale; imon etiboye.

Diminəni, imon – *“bə çəş niçiyəyon hest bey əmin beye”*. İyo ən mihum biə fikir əvə ki, imon çəmə de çəşi vinde nızənəyon ko kardeydə. İmon de çəşi vinde nıbə çiyon əloğəyne.

Diqlə ayə bəçəton miəllif ijənən çe imoni de niçiyə çiyon əloğəyn bey geyd kardeydə:

Əmə de imoni vositə dərk kardeydəmon ki, kainot

*de Xıdo kəłomi vositə ofəyay, jıqoən bə çəşi
çiyəyon bə çəşi niçiyəyono ofəyayn.*

Bə İbranivijon 11:3

Miəllif iyo bə çəşi çiyəyon iyən bə çəşi niçiyəyon vəbəvə noydə. Çəmə hissiyoti orqanon bəməənədə çe vinde biə dınyo iyən “de çiyəyon” arədə ələğə ofəyeydə. İmon isə bardeydə əməni bə vinde biə çiyon peşt, bə vinde nıbə – bə əsos realəti; çe Xıdo Kəłom biə de ın realəti vositə həmə kainot ofəyay.

De jıqoy, imon de dıqlə zolə, niçiyə realəti – de Xıdo İştəni iyən Deçəy Kəłomi ələğəyne. Bə Mığəddəsə Kitobi əsosin biə imoni əncəx ın dıqlə obyektış mıvcude. Həlbəttə, əmə umumən qəp jeədə kali konteksonədə biə imoni həxədə qəp jəydəmon. Əmə qəp jəy bəzinemon bə iqtisadiyoti, təbəbətə, yaxud siyosi lideri ıstə bovə karde barədə. Əmma Mığəddəsə Kitobədə imon jıqo oko doə beydəni. Mığəddəsə Nıvıştəyonədə imon əncəx bə dıqlə realəti aide, bə Xıdo iyən bə Xıdo Kəłomi, komon ki əmə əvoni de təbii roy, de çəşi vinde əzinimon.

Bə çəşəçiyəyon qorə ne, de imoni

Paul 2Kor. 5:7-də imoni iyən çəşəçiyəyon arədə biə fərği barədə qəp jəydə: *“Bə çəşəçiyəyon qorə ne, bə imoni qorə jimon bıkəmon”*. Şayət əmə bə çəşəçiyəyon qorə jimon kardeydəmonbo, bəmə imon lozim niy. Şayət əmə de imoni jimon kardeydəmonbo, bəmə bə çəşəçiyəyon bovə karde lozim ni. Çimon har qıləyni bə iyəndi əkse.

Im bəçəmə təbii şınemoni tərzi zidde. Dınyo voteydə: *“Bovə kardey – de çəşi vindey”* votəye. Mığəddəsə Kitob isə ın dumoyəndəti qırd dəqiş kardeydə: sıftə əmə imon kardəninimon, çəybəpeşt isə bəvindəmon. In prinsip vey vocib beyro əmə bə Mığəddəsə Kitobi kali ayon nəzər səbəğəndemon. Məzmur 27:13-də Davud voteydə: *“Bəyjiyon bəvinden Rəbbi xəymandəti, çımı bımı şək nime”*.

Kom sıftə omeydə, beşəkə imon, yaan de çəşi vindey bovə kardey? Bo Davudi həğiği biəy boçəmə həmməy

həğiğiye. Bə Rəbbi xəymandəti bovə karde nıznomon, əmə ıstə umi qin bəkardemon.

Umu qin kardeyku əməni oqətə ciy çəmə vindəy ne, çəmə bovə kardeye.

Im, İbr. 11:27-ədə de Musa sıxanon eyni mənə doydə: “De imoni vositə çe podşo ǵəzəbiku nıtarse, Misiro beşe, çumçiko əv jıqo bızın çəşəniçiyəyon vindeydəbe, əve ǵoym mande”. Çe Musa de çəşi vinde zınə vəzyəton hiç qıləyni bəy umu, yaan ciqə doy nəzni. Əmma bəy vəynə bıəyon diyənıkar də, əy tov vardışe, çumçiko vinde zınəşe de çəşi nıvindəyon. Əy çoknə kardışe im? De imoni. İmon bəmə imkon doydə ki, de çəşi vinde nıbəyon bıvindəmon.

De jıqoy, bə çəşi ciyə dınyo bəmə hiç qıləy umu, yaan dastək nıdoədə imon bəmə bo tov varde imkon doydə.

Esət əmə Yəh. 11-nə semonədə çe İsa mardə Lazari bəyji kardey barədə bə nıvıştəy diyəkəmon. Əmə handeydəmon:

İsa «sıǵı peqətan» votışe. Çe mərhumı hovə Marfə votışe Bəy: «Ya Rəbb, həni əy bu kardəşe, çumçiko əv ço ruje mardə». İsa votışe: «Oxo Az batı nıvotime, imon bıkoş, çe Xido izzəti bəvindeş?»

Yəhya 11:39-40

İsa iyo bə Marfə doə ın parsi bə Xido izzəti vinde piyəkəson həmməy doydə. Əmə bovə kardəninimon ki, bəvindemon. Əmə vinde bəpeştə bovə kardeydənimon. Əmə sıftə bovə kardeydəmon, çəyoən de imoni vositə vindeydəmon. İmon de çəşi vinde bıə çiyonsə bənav omeydə.

Çımi bəpeştə iyo kanə təbiəti iyən tojə təbiəti arədə əsos konflikt vinde beydə. Kanə təbiət de çəşi vinde bıə çiyon tələb kardeydə, çumçiko kanə təbiət de hissiyoton jıyeydə. Xido əməni çe kanə təbiətiku, həməni çe kanə jimoni tərziyiku ozod kardənine iyən əməni bə tojə təbiəti, bə tojə jimoni tərzi vardənine. Çəybəpeştə əmə bəvotemon: “Bəmi de çəşi vindey lozim niy. Az bə çəşəciyəyon qorə ne, de imoni jıyeydəm”.

2 Bə Korinfijon Nomə Kitobədə əmə çəşəciyəyon iyən

çəşənıçıyəyon arədə bıə ziddiyəti rast omeydəmon:

Çumçiko çamə kəşə mivəğətiyə, sıvıkə əzyəton de hiç çiy bə miğoyisə niomə yolə iyən zolə izzət vardeydən bəmə. İştə nəzəron bə çiyəyon ne, bə niçiyəyon səruteydəmon. Çumçiko çiyəyon mivəğğətin, niçiyəyon zolin.

2 Korinfijon 4:17-18

Bı ayonədə Pauli sıxanonədə zinə-zinə paradoks doə bıə. Əv bə niçiyə çiyon diyə kardey barədə qəp jəydə. Əmə imi çoknə karde bəzınemon? Vahid qıləy ro heste, əvən imone!

İştə “çəşon sərutey” sıxanədə yolə əhəmiyyət heste: “İştə çəşon bə çəşəçiyəyon ne, bə niçiyə çiyon səruteydəmon”. De ın sıxanon çe Musa səbr bə dəvinə kəşə beyədə omutə eyni dərsi həxədə votə beydə. Əy omutışe ki, Xıdo doə fəzilətədə cəfo bə imon vardəkəsi foydə doydə. Əv çəmə xarakteri sərısor kardeydə iyən ǧırvəyn kardeydə, oməvədə bıə bo zolə şöhrəti əməni hozı kardeydə. Əmma “İştə çəşi sərutey” sıxanədə bıə dərş bəmə imi omuteydə: Əmə iştə çəşi əncəx bə çəşi niçiyə realəti səruteədə cəfo bəmə foydə vardeydə. Qirəm əmə əy nıvındimon, bə zəmonı iyən hissiyoti dınyo dıǧǧət bıdomon, həni cəfo bəmə varde piyə foydon ǧəbul karde əzınimon.

De jıqoy, əmə çe dıqlə dınyo – faniyə iyən zolə dınyo arədə mandəmon. Faniyə dınyo – çəmə de çəşi vinde zınə çiyonin; əmə deştə hissiyoti vositə deəy əloǧə basteydəmon. Zolə dınyo isə həmonə ə kəye ki, Xıdo piyeydəşe ki, əmə əyo bıjiyəmon. Bı zolə dınyoədə əncəx de iqlə çiy vositə jiye bəzınemon: de imoni. İmon çe Xıdo – de çəşi vinde nıbə realəti iyən Deçəy Kəlomi əməni dəbasteydə.

Xulasə

İmon əməni çəmə şəxsi bacarıǧon realətisən bəpe rost kardeydə iyən çe Xıdo imkonon boəmə mımkun kardeydə. İmon əməni de dıqlə bə çəşi niçiyə realəti – de Xıdo iyən

Deçəy Kəlomi dəbasteydə. Əmə de imoni vositə de Xıdo ələğədə beədə, harujnə jimonədə bəçəmə və beşə dəvinon iyən bə çətinətiyon baş omeyədə bəmə imkon doə beydə. İmən ıstə nubədə, İstə xəymandəti iyən İstə şöhrəti bəmə nişo doyro bə Xıdo imkon doydə.

Çe imoni iyən çəşəciyəyon arədə hejo qərqinəti heste. Çəmə kanə təbiəti hisson dınyoədə ıstəni rohat hiss kardeydən iyən har çiy de çəşi vindey tələb kardeydən. Əmə bənə qıləy məsihi, şəroit ofəyəninimon ki, çəmə tojə təbiət inkişof bıkə; ın tojə təbiət əlovə vəsoit tələb kardeydəni, əv bə Xıdo iyən Bəçəy Kəlomi etibo kardeyro gədire.

Diminə semon

İmon: de umu mığoyisədə

İminə semonədə əmə imoni iyən çəşəciyəyon arədə bıə fərgi tədğiğ kardımone. Bı semonədə isə əmə imon iyən umu arədə bıə fərgi tədğiğ bəkardemon. Imruj çe imoniyon arədə bıə iyəndi sənirəsey ən yolə əsos səvonon qıləyniyən hejo bımədəye. Vey imoniyon bə dıvo qorə məyus iyən pəşimon beydən, çumçiko əvon ıstə fikirədə qətəyon səy zıneydənin. Vey vaxti ım jıqo beydə, çumçiko əvon de imoni ne, de umu dıvo kardeydən. Xıdo isə de umu ne, bə imoni qorə doy vəd kardəşe.

Bəs imoni iyən umu arədə fərg çiče? Əmə əvoni çoknə çe iyəndıku co karde bəzınemon?

İmon çe insoni dılədəy

İminə ən yolə fərg bəvədəye ki, imon dılədəy, umu isə ağılədəy. Paul voteydə: “İnson dılısıxto imon vardeədə soleh hisob kardə beydə” (Rom.10:10). Bə Mığəddəsə Kitobi mıvofiğ bıə həğiğiye imon dılədə beydə. Bı ayədə “imon vardey” ifodə oko doə bıə; imoni səkiştədə isə inson “saleh hisob kardə” beydə. İyo qıləy inkişof karde iyən dəqiş bey mıvcude. İmon hiç vaxti behərəkət mandeydəni. İmon ıstəni daim hərəkətədə, dəqişbeyədə iyən fəoliyətədə ifodə kardeydə. Həğiğətən imon vardəkəs bəştə imoni qorə dəqiş bəbe.

Co tərəfədə isə deştə ağıli həğiğəti gəbul kardə şəxs həğiğəti tərəfədə dəqiş nıbə mandeydə. De ağıli həğiğəti gəbul kardey imon ni. İmon vardeyro həğiğət ağılisən barz bıə iyən dıl votə bıə bəçəmə dılətoni, bə jimoni səvoni nıfuz kardənine. De ağıli gəbul kardə bıə həğiğət besəmərə iyən betəsir be bəzine, əmma de imoni bə dıl gəbul kardə bıə

həğiğət isə hejo hərəkətədəy iyən insoni jimoni bo dəqiş karde gədire.

Suleyman əməni xəbədo kardeydə: “Har çiyəsə bənav ıstə dili niğə bədə, çumçiko jimoni səvon əvə” (Sul.4:23). Çəmə jimoni şəmoni miyəyən kardə çiyon çəmə dilo omeydən. Bə Mıgəddəsə Kitobi mivofiğ biə həğiğiye imon dilədə bə əməl omeydə iyən çəmə jimoni tərzi miyəyən kardeydə. Im ağılədə bə əməl omə adi intelektual dərrokə ni; im dilədə biə, real, ko kardə, fəolə gıvvəye.

Əmma Xıdo betəminot haşteydəni ağıliyəyən. İnsone dilədə biə imon çəy ağılədə umu hasil kardeydə. İbranivijon Kitobi 11:1-ədə həni çəmə tədğiğ kardə imoni barədə imi vindeydəmon: “İmon bə umu kardə biəyon etibo kardeye”. Dilədə biə imoni molyət, çe realəti əsose. Im çəmə fikirədə biə bo umu həğiğiye əsosi hasil kardeydə, kom ki, Mıgəddəsə Kitobədə bəmə votə beydə.

Paul bə yod dənoydə ki, imon bəçəmə şəxsiyəti mıxtəlif sahon təsir kardeydə: “Bə ruji aid biə əməhon de imoni iyən mehıbbəti bəştə sinə zireh tankardəmon, xılosi umu bənə dəbilqə bəştə sə bınəmon, oğə bımandəmon” (1Səl.5:8). İmon iyən mehıbbət zirehe; zireh dili niğə doydə. Umu isə toskıloye, səy iyən ağıli hifz kardeydə.

Umu iyən imoni arədə biə fərgi nişə bıkomən, umu mahiyəti bəkam karde niyətədənim. Bə Mıgəddəsə Kitobi mivofiğ, umu əvə ki, tı xatırcəm beydəş çoki çəş kardeydəş; umu – dəqişnıbə, inodkorə nikbinətiye.

Umu çəmə ağıli niğə doydə. Har qılə məsihi umu toskılo rujədə vıstıço saat bəştə sə noənine. Toskılo bə kəno bınomom, bəştə yavə fikron iyən toykiyə hisson dəvom bıkomon, çəmə ağıl çe İblisi bəmə kardə sərrastə hıcumon vədə zəif bəmande.

Həğiğiye məsihi nikbinəti çöçin, yaan geyri-real niy. Im həmçinin adi orzuyən ni. Nikbinəti de Mıgəddəsə Kitobi bəyon kardəyon iyən vədən goym iyən istisno tərzedə əsosin kardə bıənine. Məsələn, Rom.8:28 bəmə voteydə: “Əmə zıneydəmon ki, Xıdo har çiy Boəy piyəkəson iyən Bəçəy

məğsədi mivofiğ sədo kardəbiə kəson xəyriro kardeydə”. Qirəm Xido har çiy bəçəmə foydəro oko doydəbo, gərəyz nikibinəti boəmə həni çiç mandeydə?

Əmma ın ayə bəştə jimon tətbiq kardeəsə, əmə dığğətin biəninimon bəçəy şərtən mivofiğ jimon kardəninimon. Əmə rostiyan piyeydəmone Xido? Çəy boçəmə jimoni biə məğsədi icro kardeydeyro cəhd kardeydəmonbo? Ehanə jəqoybo, bəvədə Xido har çiy – har hodisə, har vəzyəti bəçəmə foydəro oko doydə. İmən əncəx bo iqlə mınosibəti – bo nikbinəti virə haştəydə iyən əmə əy de məntiqi gəbul kardeydəmon. De jıqoy, bədbin biə məsihi, sıxani rosti ıştə imoni inkor kardeydə.

İn nımunə həni çəmə votəy təsdiğ kardeydə: imon bo umu vohid goymə əsose. Əmə sıftə Rom.8:28-i bəmə votəyon həğiğətən bovə kardəninimon: Həmə çiyon bəçəmə xəyri ko kardeydən. Qirəm əmə bimi bovə bıkomon, bo əmə gərəyz umu co hiç qıləy ro mandeydəni.

Əmma əmə bimi bovə kardeydənimonbo, bəvədə çəmə umu hiç qıləy goymə əsosiş ni.

Jıqonə, əmə vindeydəmon ki, çe umu dıqlə forməş heste. Əvon zahirən bə iyəndı oxşəş doydənin, əncəx əvon iqlə mıhumə cəhəto iyəndiku fərginin: qıləyni bə imoni əsosin beydə, ə qıləyni isə ne. Çə umu qıləy nov, insoni dılədə biə bə həğiğiye imoni əsosin beydə iyən bı səbəb sofe. Çəy çəş kardə çiy lozim biə vaxtədə bə virə rosniyə bəbe. Çə umu ə qılə formə isə əncəx ağılədəy, ım insoni dılədə biə həğiğiye imoniku məhrume, əve bı səbəb bə Miğəddəsə Kitobi mivofiğ hiçən etiboy nı. Vey qımon ki, ın umu bə pərişonəti bəvarde. Əmə çanədə ki, umu ın dıqlə formə arədə bı fərği vindeydənimon, hejo puçə umu bastey təhlukədə bəbemon.

İmon: esətnə zəmonədə

De jıqoy, imon iyən umu arədə iminə mıhum fərg əve ki, imon insoni dılədə, umu esə boy ağılədə beydə. İmon iyən umu arədə biə dıminə fərg əve ki, imon esətnə

zəmonədəy, umu isə bə oməvəy aide. İmon əsose, esət mivcud bıə qıləy çiye; umu isə təvəkkule, bə mıtləğ oməvəy tərəf diyə kardeydə.

İştə xıdməti vey soron middətədə vey odəmon bəmi nez bıən votəşone: “İştı imon yole, bomı dıvo bıkə”. Çımı yodədəye i kəsi, votışe bəmi: “Dınyoədə bıə həmə imon bətinədəye”. Az fikir kardıme ki, im nohəxətiye, jıqo beədəsə bo co kəson hiçiy mandeydəni! Ciddi voteydəm, har səfə odəmonku “İştı imon əlaye” məseədə çımı dıl dəjeydə, çumçiko, iştə təcrubədə zıneydəm ki, əvon deştə imoni iştə əjo kardəyon səy zıneydənin. Be bəzıne ki, əvon vey səmimin, əmma çəvon orzuyon becəvob bəmanden, çumçiko əvon umu de imoni səhv eğandeydən.

Əvoni dəqijniyey vey rohate, çumçiko əmə həni vindımone ki, umu insoni ağılədə, imon isə dılədə beydə. Vey vaxti əmə iştə ağılədə bıəyon kifoyət gəderədə çok zıneydəmon, əncəx iştə dılədə bıəyon zıney həniyən çətime. Şayət qıləy odəm deştə ağılı gəym umu kardeydəbo, əv səhvən bimi imon vote bəzıne, əslədə isə im umuye. Çe imoni zəruriyə bıncə nıbeədə inson iştə çəş kardə çiy səkiştə vindeydəni.

Çe imoni niyoniyə keyfiyətiş heste; ın keyfiyətiş çe insoni dılı niyoniyə təbiəti əks kardeydə. Kali kərə az iştən hiss kardəme ki, çımı imon zumande, əmma hiç çiy hasil nıbe. Co qıləy vaxtən bıə ki, az hiç imoni hiss kardəmni, əmma bə Xıdo kardəyon hut mandəm. Çımı “hiss kardə” imoni nov adətən ağılədə beydə; im dılədə bıə həğiğiye imoni əvəze. Co qıləy tərəfədə çımı dılo həğiğiye, de təsirinə nəticon mını mot haştə imon ome bəzıne! In imoni çımı dılədə bey barədə hiç çımı xəbəm jıqo nıbe!

“Az bovə kardeydəm, Xıdo bəmi şifo bədo” votəkəson veyni sıxani rosti “Az bovə kardeydəm, Xıdo maştə bəmi şifo bədo” nəzərədə qəteydən. Im imon ni, çumçiko imon maştə beydəni; imon çəmə esət malik bıə qıləy çiye. Qirəm iştə çəş kardəyon bə oməvəy istıqomət doyədə dəvom bıkomon, əmə imoni de umu əvəz kardeydəmon.

Vey soron çimi bənav az Kembricədə tələbə beədə, universiteti bəmi dastək doşe ki, gədimə Yunanıstani barədə tədğiğot bardeyro bə Afinə bışum. Ənəhoy dənıvarde ki, bə Yunanıstani abidon iyən heykəlon çımı mərəğ qın be, çimisə həniyən vey əyo jiyəkəson barədə dəmandim bo mərəğın be. Çımı universitetədə bıə qıləy dustən demı səyohət kardeydəbe, har ruj maştəvo əmə mehmonxonəo beşəədə, i dastə zoə əməni çəş kardeydəbe, əvon bəştə və məğsəd noəşonbe ki, çəmə əyəğğabiyon bımolın, bıdə əvon viriskə bıjənın. Ehanə şımə hiç vaxtībə Miyonzəminə dıyo ətrofədə bıə məmləkəton səyohət kardəyonıbo, şımə hiç vaxti təsəvur karde əziniyon, məqsədiş əyəğğabiyon mole bıə zoə çiç votəye. Əvon “xəyr” cəvobi gəbul kardeydənin. Sıftənə iminə yaan dımınə rujonədə risk kardəbimon çəmə mandə mehmonxonə qırdoədə nəveədə, ıstə dimi bərk kardəbimon “Oçi!” voteydəbimon. Yunani zıvonədə im ifodə “Xeyr!” votəye. Əmma imən ko kardeydənibə; zoon ijən çəmə əyəğğabiyon moleydəbin.

Təxminən çəminə ruji çımı dusti co qıləy taktikə oko doşe. Əmə ıstə mehmonxonəo beşəncə zoon oməyn piyəşone çəmə əyəğğabiyon bımolın. Hejo bımədə çımı dusti rost bəçəvon dimi edyəşəy votışe: “Avrio”. Əvon ləzəy tərəddud kardışone, əmənen çəvon arəyo rəyrə dəvardimon şimon. Qırəm bızınon, “Avrio” sıxani mənəo çiçe? Im, “maştə” votəye!

Vey soron bəpeştən, ıstə imon vardə vaxtonədən az ın hodisə bəştə yod vardeydəm. Im, bəy oxşəş doydə, çəkə iblis məsihiyon bə dast dəğandeydə. Əmə boştə şifo nəveədə, yaan çəmə xilos nıbə avlodon xilos beyro dıvo kardeədə iblis gəti surətədə bəmə voteydəni ki, əmə ıstə dıvo kardəy nıbəstemon. Əv voteydəni ki, “Şımə şifo nıbəsteyon” yaan “Şımə nezə avlodon xilos əbının. Əv jıqo bıvoto, əmə bəy quş ədənimon. Əmma əv voteydə: «Bəle, şımə ıstə piyəy bə dast bəvardeyon, əncəxən imruj ne, “maştə!” De jıqoy əmə hiç vaxti ıstə piyəy bə dast varde zıneydənimon. Çə iblisi “Xəyr!” cəvobi gəbul nıkardə holədə, çəy “Maştə” cəvobi

ğəbul kardeyro rozi beydəmon. Bəmənadə biəy imon ne, umuye.

Əmma Xıdo çəmə koy bə təxir eğandeydəni de toşə maştə. Əv voteydə: “Minosibə vaxtədə məsəmə tını, xılosi ruji koməq kardime bəti” (2Kor.6:2). Xıdo zoləti biə esətnə vaxtədə jiyeydə. De imoni Bəy mırocıət kardeədə Xıdo hiç vaxti “Az bım”, yaan “Az bəbem” votəşni, hejo “Az Hest Biəyim” voteydə İştəni nişo kardeydə. De imoni bə Xıdo mırocıət kardeədə hejo esətnə vaxt beydə.

Əmə in prinsipi bə Xıdo dıvo kardeədə tətbiq bıkomon, dıvo bəçəmə jimoni bı aspektədə inqilabi dəqişiliqon bəkarde. Mark 11:24-də İsa bəmə voteydə: “... dıvo bıkon har çiy əjo bıkon, bovə bıken ki, həni səyone iyən şımə piyəy boşımə kardə bəbe”. İsa nıvotışe dıvo karde bəpeştə iştə piyəy kəynəsə bəsteyon? Oməvədə biə komsə geyri-məyyən vaxtədə? Xəyr, iştə dıvo kardə ləzədə. Əmə əjo kardəmon eyni vaxtədən səydəmon. Bəvədə əmə zıneydəmon ki, çəmə piyəy bəmə doə beydə.

Doə bəbe hələn bə oməvəy aide, əmma de imoni səy dıvo kardə ləzədə beydə. De imoni ğəbul kardey bə esətnə zəmoni aide; əmə zıneydəmon ki, de dıvo vositə çəmə sə çiyon çe Xıdo təyin kardə vaxtədə bəmə doə bəbe. De imoni səy esətnə vaxtədə beydə; çəmə sə çiy təzohur isə oməvədəye.

Əmma esətnə zəmonədə imon nıbo, oməvədə təzahuri hiç qıləy zəmonət əbını.

İbranivijon Kitobi 4:3-də mıəllif bovə kardey hərəkəti çe ğəbul kardey hərəkətişə i ğədəm bənav noydə. Əv fəli təmom biə zəmoni formə oko doydə: “Əmə imon vardəkəson isə həni bə Xıdo Rohati Məskən dəşeyədəmon”. İyo həni icro biə imoni bo tikror bey ehtiyoc nıbə qıləy hodisə ğəzinə təsvir kardə beydə. İmon varde bəpeştə əmə “bə Rohati Məskən dəşeyədəmon”. Həni hiç qıləy miborizə, yaan norohatəti ni. Əmə zıneydəmon ki, de imoni sə çiy təcrubədə iştə vaxtədə bəmə bəçiye. Bımədə çəmə ko ğəbul kardey, çe Xıdo ko isə təzohur kardeye.

Xulasə

İmon iyən umu imon de iyəndı ələğəynin, intasi çəvon arədə dıqlə əhəmiyyətinə fərg heste. İminəni əve ki, imon dılo omeydə, umu isə insoni ağılədə hasil beydə. Dıminəni imon esətnə zəmonədəyə, im qıləy əsose, əmə həni bəy molikimon. Umu isə bə oməvəy tərəf şeydə, oməvədə bəyon çəş kardeydə.

Dılədə bıə bə həğiğiye imoni əsosin bıə umuyon pərişon əbının. İntasi im əsos nıbo, çəmə umuyon bə vırə rəseyro hiç qıləy zəmonət niy.

Umu bəçəmə ağılıro çe Xıdo təyin kardə mıdofiyəye; əmma umu çe Xıdo əncəx bo imoni vəd kardə səkişton boəmə bə dast əvənin. Xodoku ıştə əjo kardəyon bə dast vardero – dıvo kardeədə əy de imoni gəbul kardeye. Im əməni hejo dəvom kardə mıborizəku iyən norohatətiku ozod kardeydə, əməni bə dılətoni rohatəti vardeydə.

Seminə semon

İmon qıləy ənome

Əhdi–Cədidədə bə təsvir kardəyon qorə, imon bə mıxtəlifə aspekton molike. Çəy mahiyət İbraniyon Kitobədə 11:1-də doə biə de tərifi hejo mıvofiğ omeydə: “İmon bə umu kardə biəyon etibo kardey, bə çəşi niçiyə çiyon hest bey əmin beye”. Əmma bimi diyə nıkardə, in mahiyət iştəni fərğın, həməən ələğəynə formonədə nişo kardeyde.

Çe imoni seqlə əsosə formə jintono doə biə gəydonədə mıəyən karde bəbe:

1. İmon qıləy ənomi gəzina
2. İmon qıləy bəhəri gəzina
3. Jimon doə imon

Çe imoni seminə formə bə imon vardəkəsi şəxsi jimoni har sahə təsir nişo kardə iyən bəvədə bilavasitə de Xıdo ələğə ofəyə, dəvom kardə şəxsi mınosibəte. İmoni in formə bo insoni kardə har koy orzu, istiqomət iyən gırvə doydə. Xısusən im, salehə jimoniro yeqanə iyən zəruri əsose. Bı səbəb az bimi “jimon doə imon” voteydəm.

Çı kitobi pencminə semoniku bino bəkardemon çe imoni in formə qırd tətbiq bəkardemon. Əmma sıftə, bı semonədə, əmə ənom bıə imoni molyəti tətbiq bəkardemon. Çəyo isə omə semonədə əmə ənom bıə imoni mahiyəti tətbiq bəkardemon.

Ruhaniyə ənomon molyət

Paul 1Kor. 12-ədə çe Mıgəddəsə Rufi ənomon barədə qəp jəyde. Əv semoni de in fikiri bino kardeyde: “Çımı imoniyə boon, boən esət ruhaniyə ənomon barədə bıvotım, piyeydəmni ki, şımə çəvonku bemələumat bıbən” (1-nə ayə). Çəyo isə əv, nəv qılə mıxtəlifə ənomi aşmardeyde:

“İntasi Ruf bo həmməy xəyri bə har kəsi ənom doydə. Bə qıləyni de Rufi vositə hıkmət vote ənomi, bə co qıləyni isə de eyini Rufi zınəy omute ənomi doə beydə. Bə qıləyni eyini Rufi zumandə imon, bə co qıləyni həmonə Rufi şifo doydə ənomon doydə. Bə qıləyni mecuzə soxtəy, bə co qıləyni peyğəmbərəti, bə qıləyni rufon mıəyyən karde, bə co qıləyni noməluma zıvononədə qəp jəy, bə qıləyniyən in zıvonon izoh kardey ənom doə beydə. İmon həmməy iqlə iyən eyini Rufi fəoliyətin. Rufi ıstə piyə tərzədə in ənomon bə har kəsi paybaxş kardeydə.” (7-11-nə ayə).

“Oşko beydə” in ifodə çı ənomon fərğinə təbiəto izoh kardə əsos sıxane. İmon vardəkəsədə jiyə Mığəddəsə Rufi İştəni de çəşi vinde beydəni. Əmma de imon vardəkəsi vositə ko kardə in ənomon çe Mığəddəsə Rufi huzuri bə insoni hisson oşko kardeydə. Har holədə səkişton de hisson vositə təzahur kardeydən; səkişton vinde bəben, məse bəben, hiss karde bəben.

In ənomon çe imon vardəkəsi ıstə şəxsiyəti ne, imon vardəkəsədə biə Mığəddəsə Rufi Şəxsiyəti təzahur beyro, çəvon həmməy bəştə xısusiyəti qorə fəvqəltəbiyin. Har holədə, çəvon doə səkişton çe imoniyə odəmi ıstə gəbilibiyəti keynəsə nail be zınə səviyəsən həniyən barze. Har səkişte əncəx çe Mığəddəsə Rufi bilavasitə, fəvqəltəbii əməliyəti hımhımbədə mımkuə. In ənomon iyən çe imoninə odəmi jimonədə de Mığəddəsə Rufi vositə bə çəşi niçiyə Ruhaniyə Podşoətikü omeydə bə məkani iyən vaxti fiziki dınyo ikkərəti təsir nişo kardeydə.

Paul bı ənomon aid dıqlə vocibə təcrubə gəyd kardeydə. İminəni, əvon əncəx de Mığəddəsə Rufi gəreri Bəçəy suveren məğsədon qorə bə har imoninə odəmi xıdmət kardeyro paybaxş kardə beydə. Ruhaniyə ənomon de insoni irodə, yaan nailiyəton əsosədə doə beydəni. Dıminəni ənomon “bo har kəsi fəydə” (7-nə ayə), fəydeynə, bo təcrubə məğsədi doə beydə. Bob Mumfordi votəy gəzina: “Ruhaniyə ənomon oyuncəğon ne, diləqonin”.

Vey vaxti gəyd kardə beydə ki, in nəv qılə ənom təbii

beyro bə se ğrup co kardə beydə:

1. **Qəp jemonə ənomon.** İmon de imoninə odəmi əsos uzvon vositə ko kardə ənomonin. Bimon peyğəmbərəti ənəm, noməlümə zıvononədə qəp jəy ənəm iyən in zıvonon izoh kardə ənomon aidin.
2. **Vəhy doə ənomon.** İmon ruhaniyə zınəyon bə insonon ovoştiniyə ənomonin. Bimon mudrikəti sıxanon, zınəy sıxani iyən rufon cobəco karde ənomon aidin.
3. **Ğırvə doə ənomon.** In ənəmn çe Xıdo fəvqəltəbii ğudrəti fiziki realətiədə nımoyiş kardeydən. İmon imon, şifo iyən mecuze nişo karde ənomonin.

«Bə Xıdo imoni molik bıbən»

Esət çəmə tədğiğ kardə imoni ənəm bə ğırvə ənomon aid bıə seqlə ənədə iminəniyə. In imon imon vardə odədə ko kardə Mığəddəsə Rufi suveren, fəvqəltəbii təzahur beyro çe imoni co formonsə rəğine. Suveren iyən fəvqəltəbii – in dıqlə sıxan əsos sıxane.

Matta 21 iyən Mark 11-ədə əmə Deştə şoqirdon bə Yerusəlim şə İsa barədə handeydəmon. Əvon şeydəbin, İsa roy kənoədə bıə bə inciyə doy nez omeədə, edyəsəy bə doy, bo inci nəvəy. Əv vindeədə ki, doədə bəhrə ni, əncəx livə heste, bəvədə Əy lənət kardışe bə doy iyən votışe: “Bıdə hiç ki həni ikərən ıstınədə mivə niçını nəhə!” (Mark 11:14). Maşkinə ruji, İsa iyən Çəy şoqirdon həmonə doy tono dəvardeədə vıstı çə saaati dılədə rəğə hışk bıə doy vindeədə təccub kardışone; Peteri votışe: “Rabbi, diyəkə İştı lənət kardə inciyə do hışk bıə” (21-nə ayə).

İsa bə Peteri jıqo cəvob doşe: “Şımə bə Xıdo imon bıbu” (22-nə ayə). Toloşi zıvonədə ım jıqo tərəcəmə kardə bıə. Əslədə, İsa hərfi mənədə votışe im, yəni “Xıdo imon şıməku bıbu”. In sıxan çəmə iyo qəp jə bə xısusiyə imoni novi – ənəm bıə imoni işorə kardeydə. In imoni mənşə

insonədə ne, Xıdoədəye. Im çe Xıdo zolə təbiəti aspekte. De imoni ənomi vositə Mıǵəddəsə Ruf çe Xıdo İştə imoni i hissə bilavasitə iyən de fovqəltəbii roy bə imon vardəkəsoi ovoştıniyə beydə. Osmonon zəminiku sape bey ǵəzinə, ilahi səviyədə bı in imonən çe insoni imonisə sapeye.

“Xıdo imon şıməku bibu” votə İsa, İştən ımı kardey ǵəzinə, İştə şoqirdonən bı curnə imoni səyro iyən tətbiq kardeyro sədo kardişe. Çəybəpeştə İsa dəvom kardişe bəvon votışe ki, de jıqo imoni əvon əncəx çe İsa bə inciyə doy kardəy ne, əncəx de qıləy adi sıxani hətto bandi bə hərəkət varde bəzinen: İsa cəvob doşe bəvon:

«Rosti voteydəm başmə: Şayət bıbone imon, şək nıvon, şımanən bəkaşon əncəx bə inciyə doy bıay ne, hətto bivoton bı bandi “Pebi, şodə ıstəni bə dıyo!” jəqoən bəbe. (Mattə 21:21)

İsa əncəx Bəştə şoqirdon nivotışe in sıxan, Mark 11:23-ədə əmə vindeydəmon ki, Əv “ki” voteydə əmma İştə vədi bə imoniyon həmməy aid kardeydə:

“Rosti voteydəm başmə: ki bı bandi bivoto “Pebi, şodə ıstəni bə dıyo!” iyən ıstə dilədə bəştə votəy şək nıvo, çəy piyəy boəy kardə bəbe.

Mattə 21:21

İsa bu sözləri yalnız şagirdlərinə demədi, Mark 11:23-də görürük ki, O, “kim” deyə Öz vədini bütün imanlılara aid etdi:

“Sizə doğrusunu deyirəm: kim bu dağa “Qalx, dənizə atıl!” deyərsə və ürəyində şübhə etmədən dediyinin olacağına inanarsa, onun üçün ediləcəkdir”.

İsa bı imoni novi imkonon hiç qıləy məhdudiyyət nınoşe. Çəy oko doə ifodə bə həmməy aide: “ki”... bove kardeydəbo, çəy votəy bə vırə bərəse, bo ə şəxsi kardə bəbe”. Bo qəp jə kəsi yaan bo votə bıə sıxani hiç qıləy məhdudiyyət niy. İyo əsos çe imoni nove; im, çe Xıdo İştən imon bıənine.

Lukə 8:22-25-ədə əmə vindeydəmon ki, İsa kulosədə Deştə şoqirdon bə ivrə Qalileyə dıyoovəştədə, berdəmədə ğeyri-təbii zumandə kulok be. Şoqirdon “Ustod, Ustod, əmə hələk beydəmon!” (Lukə 8:24) de votə sıxanon pekardışone hitə İsa. Mıġəddəsə Kitob dəvom kardeydə: “İsa əştə bə vavazi iyən bə rost bıə ovon ġədəġən kardışe. Kulok omande iyən aşışi eqınıye” (ayə 24).

Oşkoye ki, İsa iyo nişo kardə imon insoni səviyədə nıbe. Əmə zıneydəmon ki, vavazon iyən ovon çe insoni nəzorəti jiadə nin. Əncəx ehtiyoc eqıneədə İsa İştə Pıə imonədə xısusiyə baxşə səşe. Çəyo de imoni de bəyon kardə sıxani Əy bo insoni ġeyri-mımkun hisob bıə koy icro kardışe: kulok çəşi okə-vikədə aşış kardə be.

Təhlukə sə be bəpeştə İsa bəştə şoqirdon mırocıət kardışe: “Kıve şımə imon?” (25-nə ayə, vurġu əlovə kardə bıə). Co curə bıvotomon, Əv parsəy: “Boçi şımə ımı karde nıznəyone? Boçi Az ımı kardəninim?” İsa nəzədə qəteydəbe ki, qırəm şoqirdon rostə imoni oko doy zınəşonbəy, əvonən bənə İsa de rohati kuloki aşış karde əznin. Əmma çətinətiədə, kuloki bə şoqirdon hissiyoti təsir kardə vaxti bəçəvon dilon daxil beyro bo tarsi ro obe, de jıqoy, bə imoni imkon doə nıbe. İsa isə İştə dılı okardışe bo Pıə iyən Çəyku bo kuloki aşış kardeyro lozim bıə fəvqəltəbii imoni baxşə səşe.

Kəmiyət ne, keyfiyət

Çəybəpeşt İsa co cur vəynə mande bə kuloki: zəminisə çanq-poçə kuə epilepsiyə qətə zoə iyən bo koməqiro lovə kardə əzobkəşə pıə. İsa Qalileyə dıyoədə bıə de kuloki çoknə rəftor kardəşbe, bı vəziyətədən jəqo kardışe. Əy sələhiyətinə imoni sıxani votışe iyən mırdolə rufi bekardışe zoə. Şoqirdon İsaku parseədə ki, boçi əmə ımı karde zıneydənmon, bəvədə İsa bəvon oşko votışe “Şımə imon kam beyro. Çumçiko bəşmə rosti voteydəm: şımə qılây xərdolə tumi to imon bıbuyone iyən şımə bı bandi “çıyo pebi beşi əyo” bıvoton, əv bəşe iyən boşməno mımkun nıbə hiçiy əbini” (Mattə 17:20).

İyo İsa imoni ğədəri nişo doyro xərdolə tumi misal kəşeydə. Mattə 13:32-ədə votə beydə ki, xərdolə tum “co tumon həmməysə həniyən qədəliyə”. De co sıxani, İsa bəmə voteydəbe ki, əhəmiyətin biəy çe imoni ğədər ne, çəy keyfiyəte. Qirəm odəmədə hətto xərdolə tumi to rostə imon bibo, im bandi bə hərəkət vardeyro vəsi bəkarde!

İsa dınyoədə biə İştə xıdməti oxoy nezi həniyən i kərə de rostə imoni de sələhiyəti votə biə sıxani ğıvvə nişo kardışe. Çe Lazari ğəbi vədə İsa de barzə sədo sədo kardışe: “Lazar, beşi bə benton” (Yəh.11:43).

De fəvqəltəbii imoni ğıvvəyn kardə biə ın kirtə əmr həm mardə, həməən dəkandə biə odəmi ğəbo səğ-sələmət bo beşe məcbur kardışe.

Fəvqəltəbii imoni iminə nımunə ofəyemonə prosesi ıstənədə çiyeydə. Xıdo Bəştə Kələmi biə de imoni həmə kainoti ofəyəşe. “Osmonon de Rəbbi sıxani, osmoni cisimon Deçəy hıkmı ofəyəyn... Çumçiko çiç votışe mıvcud be, çiç əmr kardışe soxtə be” (Zəb.33:6, 9). Deştə Rufi ğıvvəyn kardə biə çe Xıdo votə Kələm həmə ofəyemonədə təsirinə amilbe.

İmoni ənəm oko doə biə vaxtədə inson bə Xıdo İştən imoni kanal oqardeyde. Həni qəp jə şəxs vacib beydəni, əsos ifodə kardə biə imone. Qirəm çe Xıdo İştən imon ko kardeydəbo, har holədə – həm sıxanon çe Xıdo qəvo votə beədə, həməən əvon de Mığəddəsə Rufi çe imoninə odəmi tərəfo tələffuz kardə beədə – eyni formədə təsirinin. İmoninə odəm ın ilahi imoni oko doədə çəy sıxanon bənə Xıdo votə sıxanon təsirin beydə. Əhəmiyətin biəy inson ne, imone.

Çəmə de tosə esə nəzəro dəvoniyə nımunonədə ın fəvqəltəbii imon de votə biə sıxani ifodə kardə beydəbe. De votə biə sıxani İsa bo inciye doy hışk bey səbəb be. De votə biə sıxani Əy aşiş kardışe kulok, epilepsiyə qətə zoəo mırdolə rufi tojnişe, ğəbo bekardışe Lazar. Mark 11:23-ədə İsa de imoni votə biə sıxani həxədə ımı votışe: “ki... bəştə votəy icro bey bovə biko, boəy kardə bəbe”.

Kali kərə dıvo kardeədə votə bıə sıxan bo imon ənomi bə kanal oqardeydə. Yağub 5:15-ədə bəmə votə beydə: “De imoni kardə bıə dıvo bə noxəşini şifo bədo iyən Rəbb əy bə səpo rost bəkarde. Qirəm ə odəmi qıno kardəşəbo, baxşə bəbe”. De imoni kardə bıə dıvo təsiri həxədə bo şək varde hiç əsos niy. Bəçəy nəticən zəmonət doə beydə. De Xıdo doə imoni kardə bıə dıvo vəy səy əbını. Bə Xıdo irodə zidd bıə har curə noxəşi, yaan komsə qıləy vəziyyət bimi vəynə mande əzini.

Yağub “imoni dıvo” kardə şəxsi nişo doyro İlyasi nımunə vardeydə. De dıvo vositə İlyasi se sor şəş manqi mıddətədə bə həmə voşon gədəğən kardışe iyən peşo bə voşi ijən voyeyro icozə doşe. “İlyas bəştə təbiəti qorə bənə əmə qıləy odəmbe iyən əv de cəhdi dıvo kardışe ki, voş nıvo. Se sor şəş manq voş nıvoy bə zəmin. Əy ijənən dıvo kardışe, voşi ekardışe zəminiyən ıstə məhsuli vardışe” (Yağ.5:17-18). Mığəddəsə Kitob nişo kardeydə ki, bə voşi voəy gədəğən noy, yaan icozə doy qıləy mıstəsnoə ilahi huquqe, imi əncəx Xıdo karde bəzıne (məsələn, Ğanun.11:13-17, Yer.5:24; 14:22-i diyə bıkə). De jıqoy, se sor nimi mıddətədə İlyasi de Xıdo nomi in mıstəsnoə huquqi tətbiq kardışe Yağub geyd kardeydəbe: İlyas “bənə əmə qıləy odəmbe” (Yağ. 5:17). Əmma bəy de Xıdo imoni dıvo kardeyro imkon doə be, bıçımıro çəy dıvo kardeəsə votə sıxanon bənə Xıdo əmrən təsirin bin.

İntasi in nov imon əncəx de votə bıə sıxani vositə ko kardeydəni. Məhz de in fəvqəltəbii imoni novi İsa çe Qalileyə dıyo kulokinə ovon səpe poye zıne (Mattə 14:25-33). Bı holədə, Bəy sıxan votey lozim nıbe; Əv hejo jəqo ovon səpe poyey. Peteri İsaku nımunə peqətişə, dəmande eyini imoni novi tətbiq karde. Imi imkon doşe bəy çe İsa kardəy eyini çiy de dəğiğəti bıkə. Əmma, əv ıstə fikiri İsaku esındineədə bə ləpon diyə kardeədə çəy imon tərəq kardışe əv, bımədə əv dəmande eşey!

Çe İsa doə izoh vey oşkoye: “Ha imoni kam bıə odəm, boçi şəki varde?” (Mattə 14:31). İsa, çe ovon səpe poyeyro

tohmət nijəşe bə Peteri. İsa bə səbəb bəy tohmət jəşe ki, boçi əv imi kardeədə iştə imoni qin kardeydə. Bə Mığəddəsə Rufi ǵırvə aid çandə kitobon mǝllif biə Don Başami fikiro, bə har insoni dılı ilahi qıləy piyəy noə biə ki, de fəvqəltəbii imoni iştə şəxsi bacəriǵi səviyəsən rost bıbu osmononədə pərə bızını. In orzu Xıdo İştən bə insoni dıl noyro, Əv İştən bıçımiro bəmə tohmət jəydəni. Bərəks, ın çiyon kardeyro imkon doə imoni Xıdo bəmə doy piyeydəşe. Əmə ın imoni novi bə dast vardeədə ne, bəvədə kifoyət ǵədarədə dəvom nıkardeədə Əv pərişon beydə.

Xıdo təşəbbusi İştəku oqəteydə

In fəvqəltəbii imoni nov bo mǝyən ehtiyoci ehdəo omeyro mǝyən vəziyyətədə doə beydə. Əv həmməyəvo çe Xıdo nəzorəti jiyədə mandeydə. Im jıqəən bǝnəine, oxo ım çe Xıdo İştən imone. Xıdo, ya ın imoni doydə, yaan İştə mulahizədə ın imoni doyku imtino kardeydə. In imoni nov bə co fəvqəltəbii ənomon siyohi daxil kardə beydə; Paul çimon barədə voteydə: “İmon həmməy vahid biə eyni Rufi fəoliyəte. Ruf ın ənomon bə har kəsi İştə piyə tərzədə paybaxş kardeydə” (1Kor.12:11). Əsos fikir çe ayə oxoədə doə beydə: “İştə piyə tərzədə”. Bəki, keyne iyən kom ruhani ənomi doy lozime Xıdo İştən mǝyən kardeydə. Təşəbbus çe insoni ne, çe Xıdoye.

Im çe İsa xıdmətədən jıqobe. Əy bəhrə nıvardə bə har doy lənət nıkardeşə. Əy aşış nıkardeşə har kulok. Əy ǵəbo sədo nıkardeşə har qılə mardən. Əv hejo ovi səpe poyeydənibə. Əv de ehtiyoti təşəbbusi Bəştə Pıə dast doydəbe. İsa Yəh.5:19-ədə votışe: “De jıqo, İsa votışe bəvon: «Rosti, rosti voteydəm bəşmə: Zoə İştə Pıə kardəyon nıvindo, İştəku qıləy çiy nıbəkarde. Çumçıko Pıə çiç bıko, Zoən əy bəkarde.”. İjən, İsa Yəh.14:10-ədə votışe: “Bəqəm tı bovə kardeydəniş Az Pıədəm, Pıən Bəminədəy? Bəşmə votə sıxanon İştəku voteydənim, Bəminədə biə Pıə İştə koon kardeydə”. Təşəbbus hejo Pıəkube.

De Pıə iştə mınosibətədə əmə bənə İsa ehtiromin

iyənehtiyotin bey omutəninimon. İmon ənomi çəmənki ni ki, əmə əmr bıkəmon. İmon ənomi bəçəmə şəxsi ədəbozəti, yaan təkəbburi qane haşteyro nəzədə qətə biəni. İmon ənomi çe Xıdo mıləhizədə boçəy zolə məğsədon bə viro rosniyero mımkun kardə beydə. Əmə təşəbbusi Pıəku sənin nimon. Hətto qirəm Xıdo İştə bəmə bo imi kardeyro icozə bıdoən jıqo, səkiştədə im, bəçəmə şəxsi zərəri səbəb bəbe.

Xərdolə tumi gəzinə təsvir kardə biə imon ənomi bə vəhy ənomon aid biə bə dıqlə ənomi oxşəş doydə: hikmət doə sıxani ənom iyən məlumot doə zınəy sıxani ənom. Hikmət həmməyəvo iyən zınəy həmmə Xıdokuye, əncəx çəmə baxtəvərətiye ki, Əv im şələ həmməyəvo bəmə doydəni. Əmma bəmə istiqomət doə lozim biə miyəən vəziyyətədə Xıdo de fəvqəltəbii roy bəmə hikmət sıxani doydə; im Çəy mudrikəti xəzinədə biə “qıləy xərdolə tume”. Yaxud bə məlumoti ehtiyoc hiss kardə beədə Əv bəmə zınəy sıxani doydə, imən Çəy zınəy xəzinədə “qıləy xərdolə tume”.

İmoni ənomən jıqoye. İmon həmməyəvo Xıdokuye, əncəx Əv bəmə imoni həmməyəvo doydəni. Miyəən vəziyyətədə əmə iştə imonisə həniyən bə barzə səviyədə biə imoni ehtiyoc hiss kardeədə Xıdo İştə Şəxsi imoni xəzinədə bəmə imoni “qıləy xərdolə tumi” doydə. De xısusiyə ehtiyoci vəbəvə ome bəpeştə Xıdo İştə imoni bə dumo peqəteydə iyən əmə iştə imoni məşq kardəninimon.

Şoyə Xəbə doyro təchizot

Əmə sıftədə vinde gəzinə, imoni ənom bə gıvvə ənomi aid de co dıqlə ənomi – mecuza soxtəy iyən şifo doə ənomon ələğəyne. Təcrubədə imoni ənom vey vaxti in dıqlə ənomi bə ko dənoə katalizatori gəzinə xıdmət kardeydə. Filipi Samariyədə xıdmət imi nımoyiş kardeydə. Həvariyon Kitobədə nıvıştə biə:

“Filipən oməy bə Samariyə şəhr dəmande Məsihi barədə bo vəz karde. Filipi məsə iyən çəy nişo kardə mecuzon vində izdihom həmməy ivirədə

de diğgəti quş doydəbe bəy. Oxo mirdolə rufon de zikhaziki tərq kardeydəbin vey kəsi, vey iflicon iyən çoləxə odəmon şifo səydəbin. Əve bə şəhrədə bərk şoyşotkomə hestbe”.

Həvariyon Koon 8:5-8

Xidməti iminə mərhələdə Filip mirdolə rufon tojneydə. Çe İsa nişo kardə nımunədə çəmə vinde gəzinə (Mattə 17:14-21) bədə rufon imoni ənəmi tətbiq kardə vaxti de votə biə sıxani tojniyə beydə. Filipi xidməti dıminə mərhələdə isə bə gırvə ənəmon aid co dıqlə ənəmon – mecuze soxtəy iyən şifo doy – daxil beydə. Səkiştədə mecuze beydən, iflic iyən lınqonış şıl biə odəm şifo səydə.

Həv.21:8-ədə bə Filipi “mıjdəvon” votə beydə. Əhdi-Cədidədə mıjdəvonə xidməti əncəx dıqlə nımunə bəmə təqdim kardə beydə: çe İsa iyən Filipi mıjdəvonəti. Har səfə çe cınon tojniyə bey xısusən geyd kardə beydə, çəybəpeştə isə mecuze iyən şifon beydən. Seqlə gırvə ənəmon – imon, mecuze soxtəy iyən şifo doy – ıvırədə Əhdi-Cədidədə mıjdəvonə xidməti təsdiq kardə biə fəvqəltəbii təchizoti təşkil kardeydə.

Xulasə

İmoni ənəmon çe Pauli 1Kor.12:7-11-ədə aşmardə çe Mıgəddəsə Rufi nəv qılə ənəmi qıləniyə. In ənəmon har qıləni imoniyə odəmədə jiyə iyən de çəy vositə ko kardə Mıgəddəsə Rufi fəvqəltəbii təzahure.

De imoni ənəmi vositə Mıgəddəsə Ruf bə imoniyə odəmi çe Xıdo İştə imoni i hissə mıvəgəti beyro ovostıneydə. Im çe insoni imoni səviyədən xeyləki barz biə ilahi səviyədə biə imone. Əsas kəmiyyət ni, keyfiyyət. Jıqo imon “qıləy xərdolə tume” gəderədə bıboən bandi bə hərəkət vardeyro vəsi kardeydə.

Vey vaxti imoni ənəmi de votə biə sıxani vositə ko kardeydə, əmma bimi istisnonən beydən jıqo qıləy sıxan dıvo kardə vaxtiyən vote beydə. De in ənəmi vositə İsainciye doş hışk karde, dıyoədə biə kuloki aşış kardışe,

epilepsiyə qətə zoəo mırdolə rufi tojnişe, Lazari ğəbo sədo kardışe iyən kuloki okuyə ləpon səpe poyey.

Xıdo bə insoni ın imoni novi tətbiq karde orzu doəşe. Bı səbəbən Əv bı orzu qorə bəmə tohmət jəydəni. Bərəks, əmə çımiku rəyrə dast kəşəədə Əv pərişon beydə. Əmma çe İsa xıdmətədə bey ğəzinə təşəbbus hejo bə Xıdo doə bənəine.

İmoni ənom bo şifo iyən mecuze ənomon katalizator be bəzine. In seqlə ənomi kambinasiyə Əhdi-Cədidədə bo mıjdəvonə xıdmətiro doə bıə təchizote.

Çominə semon

İmon qıləy bəhrəye

Sıftənə semonədə əmə çe Pauli 1Kor.12:7-11-ədə aşmardə nəv qılə ənəmi qıləyni bıə imoni çəknə ko kardey diyə kardımone. Bı semonədə isə əmə çe Pauli Qal.5:22-23-ədə aşmardə ruhaniyə bəhron nəv qılə formə qıləyni bıə imoni çəknə fəoliyət noşo karde diyə bəkardemon: “Rufi bəhrə esə boy ımə: mehibbət, şoyvo, sulh, səbr, xəymandəti, səxaynəti, bəfomandəti, həliməti, nəfsi oqətey. Jəqo qıləy ğanun ni ki, bımon vəynə beşu”.

Çe bəhrə haftminə formə imone. Pauli iyo yunanə zıvonədə isim bıə “pistis” sıxani oko doəşe. İminə semonədə çəmə vindey ğəzinə, Əhdi-Cədidi har vırədə bo imoni isosən in sıxan oko doə bıə.

Əmə çe bəhrə in xıusiyə formə onımutə bənav, umumən ənəmon iyən bəhrə mığoyisə bıkəmon çəke. Fərgə çiçədəy?

Bəhrə de ənəmon mığoyisədə

Bo əsos fərgi vindeyro boən bə Milad yolkə iyən səfə doy yanbəyan təsəvvur iyən mığoyisə bıkəmon. Az çəy səpə baxşon ehaştə bıə yolkə doy həxədə qəp jəydam. Kali kəson baxşon çe yolkə jıədə ne, bəçəy xıçon ehaştəydən. Jıqo bızın yolkə doy baxşon “vardəşe”, səfə doyən bəhrə vardəşe.

Milad yolkədə bıə baxşon de adi qıləy hərəkəti bə doy xıçon ehaştə beydə iyən çe doy səpə peqətə beydə. In baxşon qıləyni olat be bəzine, yolkə do isə kuknar be bəzine. Doy iyən baxşə arədə hiç qıləy əloğə ni. Baxşon bəmə çı doy təbiəti barədə hiç qıləy məlumot doydəni.

Bə tərəfədə isə çe səfi iyən əy vardə doy arədə qırd

əloğə heste. Çe doy təbiət çe bəhrə təbiəti miyəən kardeydə, həm çəy təbiəti, həmən çəy keyfiyəti miyəən kardeydə. Sefə do hiç vaxti pərtəxol varde əzini. Sağləmə do sağləmə miyə bəvarde; noxəşə do noxəşə miyə bəvarde. (Mattə 7:17-20). Sefə doədə biə miyə de qıləy hərəkəti vositə istehsal kardə beydəni; im çe yol bey iyən inkişofı sabit prosesi dəvom kardə səkiştədə beydə. Bo ən çokə miyə vardeyro bə doy hejo de dıgğəti gollıg kardəniniş. Bimi vaxt, bacəriğ iyən koəkə gırvə tələb kardə beydə.

Boən in sadə oxşərəti bə ruhani podşoəti tətbiq bıəkəmon. Ruhani ənom de qıləy sadə hərəkəti həm doə beydə, həmən gəbul kardə beydə. Baxşə bəmə əy oko doə şəxsi təbiəti barədə hiçiy voteydəni. Co qıləy tərəfədə isə ruhani bəhrə əy rosniyə jimoni təbiəti ifodə kardeydə; im əncəx çe yol bey prosesi nəticə beydə. Bo ən çokə miyə vardeyro jimon, vaxt, bacəriğ iyən koəkə gırvədə oko doydoy de dıgəti perosniye lozime.

Az fərği de co royən təsvir karde-karde çe ənomi xısusiyə gəbilibiyyəti, çe bəhrə isə xarakteri ifodə karde nişo karde bəzinem. Kom həniyən vocibe? Bə nəticə diyə bıəkəmon, həlbəttə, xarakter çe gəbilibiyyətən həniyən vocibe. Ənomon oko doy mivəgğətiye. Paul 1Kor.13:8-13-ədə izoh karde gəzinə, vaxt bome, ənomon həni lozim əbının. Xarakter isə daimiye. Bı jimonədə çəmə gəzənc kardə xarakter zoləti çəmə çoknə bey miyəən kardeydə. Ruj bome əmə iştə ənomon be peşo bənomon; çəmə xarakter isə daimən deyəmə bəmande.

Əmma əmə əzinimon karde qıləyni binəmon ə qıləyni səçin bıəkəmon. Ənomon bəhəri istisno kardeydanır, bəhərən ənomon istisno kardeydəni. Bərəks, əvon iyəndi təmon kardeydan. İnsoni simoədə mikəmməl nişo doy gəzinə, ənomonən təcubədə xarakteri ifodə kardəninin. Çe İsa mehibbətinə, mərhəmətinə xarakter ruhani ənomon qırd oko doy ifodə kardeydə. Əncəx de ənomon vositə İsa bə xıdmət kardə odəmon ehtiyoci ehdəo ome zıney iyən iştə təmsil kardə osmoni Pıə təbiəti bəvon nişo kardışe

(Yəh.14:9-10).

Əmə dastpoça bənininimon çe Məsihiku nımunə peqətəmon. Əmə çanədə vey İsa xarakteri nişo kardə mehıbbət, şəfqət iyən mərhəmətə xısusiyəton ıstənədə inkişof bıkomon, bə gəderən təcrübədə bəmə Çəy oko doə ənəmon qərək bəben. Əmə çanə vey de in ənəmon təchiz kardə bıbomon, bə gəderən vey bənə İsa kamilə insoni gəzinə, bəştə Pıə Xıdo şöhrət vardə gəbiliyəti soyb bəbemon.

Bəhrə xarakteri ifodə kardeydə. Nəv qılə ruhani bəhrə həmməyəvo ifodə kardə beədə iyən qırd inkişof kardeədə, əvon imoniyə odəmi xarakteri qırdıçıp təmsil kardeyde; çe bəhrə har qılə formə mıyən ehtiyoci ehdəo omeydə iyən çəvon har qıləyni ə qılə təmom kardeydə. Həməyəvi ivirədə peqətomon dıqlə aspektədə nəzər səğande bəbe. In dıqlə aspektt Yunancədə çe “pistis” sıxani dıqlə mıxtəlifə, həmçinin bə əloğəynə ifodə aide. İminəni etiboye, dıminəni isə etiboyın beye.

İmon etiboye

Bəhrə gəzinə çe imoniyən iminə aspekt etiboye. İsa çandə kərə geyd kardışe ki, bə Xıdo Podşəoti dəşeyro bənə qədə əğılı bey lozime. (Mattə 18:13; 19:13-14; Mark 10:13-15; Lukə 18:15-17). Çe əğıləti əsos xısusiyət etibo kardeye. Çanədə bovə kardenıbə bıboən, bənə İbrahimi, Musa, Davudi iyən Pauli ruhani cəhəto Xıdo yolə odəmonədə in xısusiyət təkmil kardə bıə dərəcədə vinde beydə. Bıçimiro əmə bə nəticə ome bəzinəmon ki, çəmə ruhani yol bey ulqu bəmənadə inkişof kardə etibo karde bacəriğə.

Co curə bıvotomon, çe imoni etibo bəhəri, çe Xıdo xəymandəti, mudrikəti iyən sədaqəti xatırcəm, gəym sabitgədəmə etibo gəzinə təsvir karde bəbe. Fərgış ni əmə de kon dəvinon, yaan xəton dımbədim oməmon; çe bəhəri in formə ıstənədə perəsoniyə inson bı vəziyəton eqinədə aşış iyən xatırcəm beydə. Əve ki, ə şəxs qırd xatırcəme ki, Xıdo bə har vəziyəti qırd nəzorət kardeydə iyən həmə

vəziyətonədə çe Xıdo bəştə fərzəndi xəy-divo doy məğsəd bə vırə rəseydə.

Innovetibozahiri ifodə sabitğədəmətiye. Zəb.125:1-ədə Davud imi vey çok təsvir kardeydə: “bə Rəbbi peştipur bəkəson bənə Sion bandi goym bəben, zol bəmanden”. Zəmini dimisə bə bandon həmməy larze iyən rıjiye bəzine, hətto ıstə vırəy qırd dəqiş karde bəzine. Əmma Sion bandi hiç vaxti məhv əbini. Xıdo Boştə məskən peqətəşe əv iyən əncəx sion bandi zoləti bəmande.

Etibo karde omutə imoninə odəmən jıqoye. Çəy qırdə bəkəson həmməy bə vahimə iyən çətinəti eqıniye bəzinen, əncəx əv aşış iyən xatırcəm bəmande. “Mığəddəsə bandon çe Rəbbi şəhəri bınəçən” (Zəb.87:1).

Təxminən 1960-nə sorədə az Ğərbi Keniyədə bə Afrikəviyə miəllimon tədris kolleci rəhbər vəzifədə ko kardeydəbim, çəmə tələbonədə Aqnetə nomədə qıləy jen dezenteriyə bəbe bə noxəşxonə eqıniyəbe. Az deştə jeni çəy tonə bə noxəşxonə şimon, çəy vəzyət lap qonbe. Əv bə nıgılə komə eqıniyəbe. Az divo kardime ki, Xıdo əy koməo bekə iyən az deəy sıxan bıkəm. Ləzəy bəpeştə əy ıstə çəşoniş okarde, edyəşəy bəmi.

“Aqnetə”, – vətımə bəy mırociət kardime, – “tı dəğiğ zineydəş ki, ıstı con Rəbbi dastonədə betəhlukəye?

Əy de rohati qədə-qədə “Bələ” cəvob doşe iyən dərhol ijənən bə komə eqıniye. İmi bəmi vəsi kardışe. Boəy əncəx qıləy “Bələ” vote, bomı isə məsey lozimbe. Çəy cəvob nıgılə, aşışə etibo ifodə kardışe; dınyoədə hiç çiy in etibo lorzıniye iyən məhv karde nəzni.

Bele bə etibo malik beyro inson ıstəni həsr kardənine. Təxminən i sor bənav Aqnetə çımı vədə ıstə jimoni bə İsa Məsihi həsr kardışe. Esət isə dəvinə vaxti – bəlkəməni zoləti vədə – bəy həni təkrar həsr karde qərək əbini. Bəy əncəx ıstə həsr kardə beyədə istirohat karde mandeydə. Əy ıstəni ikərəti – həm ıstə jimonədə, həm mardeyədə, həm ıstə umrədə, həməni zoləti – həni bə Xıdo həsr kardəşbe.

Bə Aqnetə tələbə həmroon kardə divon Xıdo İştə vaxtədə cəvob doşe iyən bəy qırd şifo doşe. Aqnetə iştən bə Xıdo etibo kardeyro çəy divon təsiri gəbul kardeyro gəbilyət veybe.

Zəb.37:5-də Davudi votışe: “İştə roy bə Xıdo bıdə, Bəy peştıpur bıbi, Əv bəkarde”. həniyən hərfi mənəədə bıvotomon ayə jıqoye: “Əv ımı bəkarde”. İyo şəmaku dıqlə çiy tələb kardə beydə. İminəni hərəkəte: “doy”. Dıminəni isə mınosibət: “peştıpur bey”. Həsər karde bə etibo mınosibəti vardə bekardeydə. Davud əməni xatırcəm kardeydə ki, Xıdo “ımı kardeydə” iyən əmə peştıpur beyədə dəvom kardəninimon. Co curə bıvotomon, kom məsələdə əmə bə Xıdo peştıpurimon, Xıdo həmonə məsələ səpe ko kardeydə. Əmə iştə vırədə Bəy peştıpur beyədə dəvom kardəninimon ki, əloğə oj bıbu iyən Xıdo bəçəmə jimoni mıdoxilə bıbə iyən bəmə qərək bıəy bıbə. Əmma ehanə əmə peştıpur bey ohaştımon, bəvədə əloğə bəbırıye iyən əmə bə Xıdo mane bəbemon ki, Əv boəmə İştə karde bino kardə koy bə sə bıjəni.

Məsələ bə Rəbbi etibo kardey, iştə nağdə puli bənqədə iştə hisobədə bə depozit noy oxşəş doydə. Şımə bənqədə xəzinədoriku iştə depaziti gəbzı səy bəpeştəiştə puliku xatırcəm be bəzıneyon. Həni məsuliyyət şime ne, çe bənqiye. Gəribə koye ki, kali odəmon iştə pulon bə bənqi de rohati etibo kardeydən, əmma bə Xıdo asbardə kali mıhumə şəxs məsələonədə Bəy peştıpur beyədə çətinəti kəşeydən.

Bə bənqi əmonəti aid nımunə məsuliyyəti barədə qıləy vocibə faktori nımoyiş kardeydə. Şımə bənqə beşədə şıməku depaziti tarixi, çəy vırəy iyən çəy gədəri nişo kardə gəbz beydə. Hiç qıləy geyri-mıəyənəti niy. Eynən de həmonə gəydə, şımə bə Xıdo etibo kardə çiyon barədə dəğiğ bıəninişon. Şımə çiçi, keynə, iyən konco bə Xıdo etibo karde şək nıvardə dəğiğ zınənişon. Bəşmə həmçinin çe Xıdo şıməni gəbul karde təsdiğ kardə Mıgəddəsə Rufi rəsmi “gəbz” qərəkə.

Etibo perosniye lozime

Etiboən bənə mivəye – əy perosniye lozime; toşə qırd rəsey əv mıxtəlifə inkişofı mərhəlonku dəvardənine. Zəb.62-ədə Davudi sıxanon çe etibo inkişofı çok nımoyiş kardeydə. Dıminə ayədə əv voteydə: «Əncəx Əve çımı Hal, çımı perəxmon, Əv çımı Hale, az hiç vaxtı bə çəkəm-çəkəm enibəqınem”. Bə Xıdo ıstə etibo oşko bəyon karde bəpeştə şaşminə ayədə əv xatırcəm be-be voteydə: «az bə çəkəm-çəkəm enibəqınem”. Davudi etibo şe-şe vey beydə.

Əmənen bənə Davudi ıstə koədə səröst bənininimon. Çmə etibo hələ qədəli beədən çok bəbe ki, əmə “Az hiç vaxtı bə çəkəm-çəkəm enibəqınem!” bıvotəmon. Norohatəti iyən mıxalifə ziddiyyətə əməni bəlorzinen, əmma əvon əməni bəştə ji dənoy nıbəzinen. Əmma, qırəm əmə ıstə etibo bo perosniye dəvom bıkomon, xatırcəm be-be vote bəzinemon: “Az bə çəkəm-çəkəm enibəqınem!” Həni hiç çiy əməni bə çəkəm-çəkəm dəğənde əzini, bəştə ji dənoyku isə sıxan şe əziniy.

Jıqo etibo çe emosiyon ne, çe rufi idorəye. Boən ijən bə Davudi şoydəti ifodə nəzər səğandəmon. Zəb.56:3-ədə əv, bə Rəbbi voteydə: “Bı dəhşətinə rujədə az əncəx Bəti peştıpurım”.

İyo Davud eyni vaxtədə ko kardə iyən bə iyəndı zidd bıə dıqlə təsiri etirof kardeydə: dəhşətinə ruj iyən peştıpur bey. İntasi dəhşətinə ruj dimişəye, emosiyonədəye; peştıpur bey isə həniyən nığılıyədəy, rufədəye.

Yol bıə etibo ıstə roy bədi dıyo qətə bə nığılə iyən zumandə ruy oxşəş doydə. Hakənə tars, yaan şubhə vavazon bə ruy vəynə qınıye bəzinen, bəy təsir nişo karde bəzinen, çəy səpe ka kardə ləpon rost karde bəzinen. Əncəxən ın vavazon iyən ləpon ruy nığılıədə bıə hejo ru bıə zumandə ovon vəy qordınıye iyən mane be zıneydənin. Ovon de ruy nığılə riyə boəvon navo mıəyən kardə bə vırə – bə dıyo tərəf ro kardeydən.

Yol bıə etibo çe Pauli bı sıxanonədə qırd iyən vey çok təsvir kardə bıə:

«“ In əzobon kəşə səbəbən ime. Əmma xəcolət kəşeydənim çimiku, zıneydəm ki, bə Ki imon vardəme iyən əminim ki, Əv ğadire bəmi doə əmonəti toşə Xıdo Hıkmı Ruji bo oqəte».

2 Bə Timotey 1:12

Dınyovi standarton həmməyədə, Paul bı mərhələdə beovandbe. Çəy kali nom-sandinə duston iyən tərəfdoron bəy vəynə beşeydəbin. Çəy həmə neyə əməqdoşonədə əncəx Lukə mandəbe deəy. Dima nomədə bıə qıləy əməqdoşi tərq kardışe əv iyən oqarde bə dınyo. Romə həbsxonədə bə zncir jə dustəğ bıə zəifə iyən sininə Paul ğəddorə iyən çe beəxloğon beədolətə zolımə məhkəmə iyən edomi çəş kardeydəbe. Əmma çəy sıxanonədə zumandə imon ıstəni oşko nişo doydə: “Az xəcolət kəşeydənim... Az zıneydəm... Az imon vardəme... Az xatırcəminim”. Zamoni ufuği peştədə əv, beavə ruji de intizori bə çəşbe, “həmonə ruji” co ədolətinə Hakim mihokimə ruji bəy “salehəti taci” mikofot bədo (2Tim.4:8).

Bə Davudi sə oməyon bə Pauli sən oməyn: Etibo çe ehdəo ome zınə çiyon nəticəbe. Çəy ehdəo ome zınəyon çəy sıxanonədə ifodə kardə beydə: “In əzobon kəşə səbəbən ime. Əmma xəcolət kəşeydənim çimiku, zıneydəm ki, bə Ki imon vardəme iyən əminim ki, Əv ğadire bəmi doə əmonəti toşə Xıdo Hıkmı Ruji bo oqəte” (2Tim.1:12). İmon həvolə karde nəticəye. Çandə sor bənav Pauli bə Məsihi həvolə kardəşbe ıstəni. Çimi səkiştədə, peşonə dəvinon iyən əzobon tədricən yol kardışone perəseədə bıə etibo; Romə zindonədə in etibo ən bolə bəhrə vardışe, toykiyə şəroitədə imoni şəfəğ həniyən vey viriskə jəydəbe.

İmon etiboye

Esət əmə bəhrə bıə imoni dımınə aspekti – etibo tədğiğ bəkardemon. Linqvistkə nəzəro, “etibo” sıxani əslədə oriqinal yunancədə “pistis”-e. Əhdi-Cədid yunanə zıvoni standart luğətədə “pistis” sıxani iminə tərif “sədaqət, etiboyənətiye”. Əhdi-Ətiqədən bə imon sıxani aid bıə İbrani

sıxani “emunah” həmin mənə doydə. Çəy əsos mənə “sədaqətə”; dıminə mənə isə “imone”. İm, “amin” feliku omə sıxane, çəy mənə – “jıqo bibu”, “təsdığ kardeydəmə”. Sıxani rişə mənə “sabıt, etiboyn” votəye.

Har dıqlə sıxani mənə bə iyəndi oxşərə – “etibo” – bə insoni iyən bə Xıdo etibo. Qirəm əmə bə imoni bənə etibo diyə bıkomon, çəy yeqanə əsos çe Xıdo etiboynətiye. Qirəm əmə bə imoni bənə etibo diyə bıkomon, əncəx çəmə etibo himhimbədə Mığəddəsə Ruf çe Xıdo etiboynəti bəmə ovoştıniye bəzıne. İmoni sıftə iyən oxoy çe Xıdo İştəne. Çəy etiboynəti boçəmə etibo yeqanə əsose; çəmə Bəy bıə etibo bəməənədə Çəy etiboynəti bə əməl vardeydə.

Vey qımon ki, çe Xıdo heç co qıləy əlomət Mığəddəsə Kitobədə Çəy etiboyn bey gədərədə daim geyd kardə bıəni. Bıçımiro Əhdi-Ətiqədə xısusı İbrani “xesed” səxani oko doə bıə. Mığəddəs Kitobi bə Tolışə zıvon tərcumədə in sıxan “xəymandəti”, “lutf”, “mehibbat”, “mərhəmət” gəzinə tərcumə kardə bıə. Əncəxən in tərcumon hiç qıləyni çəy mənə qırd ifodə kardeydəni.

Çe Xıdo “xesed”-i, yaan etiboynəti dıqlə fərğinə xısusıyyət hestışe. İminəni, im, çe Xıdo ozod, gəzənc karde nıbə lutfi ifoəye. Əv insoni keynəsə loyiğ beysən, yaan lutfi gəzinə tələb karde zınəysən başe. Dıminəni im hejo çe Xıdo deştəxoşibə dəbastə əhdi əsosin beydə.

Əmə in dıqlə xısusıyyəti bə ico varde bəzınemon, nəticədə xesed – çe Xıdo İştə Əhdi bə vırə rosnıyeyədə etiboyn beye; im çəmə loyiğ bıə, yaan tələb karde zınə çıysən başe.

De jıqoy, əmə əməndə seqlə vocibə İbrani sıxani arədə bıə nezə əloğə pəydo kardeydəmon: “emunah” – imon yaan sədaqət; “xesed” – çe Xıdo etiboyn bey iyən “berit” – əhd. In seqlə İbrani sıxani Zəbur 89-i kali ayonədə daim təkrar kardə bıə mevzu hasil kardeydə:

*“Çımı sədaqət [emunah], mehibbat [xesed] ıştı
tono bəbe, çəy gırvə Deçımı nomi ziyod bəbe”.*

(24-nə ayə)

“Bəy daim İştə mehibbəti [xesed] nişo bəkardem, ıştə sıxanısə bəmandem ıştə əhdi [berith] ləğv əkənim”. (28-nə ayə)

“Əmma ijanən ıştə mehibbəti [xesed] şonibədom, sədaqəti [emunah] bə du beşe ahaştınim. İştə əhdi [berith] dənibəqordinem, ıştə qəvo beşe sıxanon dəqiş əkənim”. (33-34-nə ayələr)

In oxonə ayə çe Xıdo etiboynəti iyən Çəy sıxanon arədə xısusı əloğə oşko kardeydə. Dıqlə çiy heste ki, Xıdo hiç vaxtı əvoni nıbəkarde: İştə əhdi dənibəqordinem, yaan İştə sıxanədə benibəşem. De Mığəddəsə Rufi vositə bəmə doə bıə çe Xıdo etiboynəti bəmənadə eyni xısusiyəton hasil bəkarde. Bu, bizi tam düzgün və bütöv adamlar edəcək.

Zəb.15:1-ədə Davud dıqlə pars doydə: “Ya Rəbb, İştı çıdoədə ki bəmande? İştı Mığəddəsə bandədə ki səbəso bəbe?” Peşonəni ayonədə əv bəştə parson cəvob doydə iyən rostə insoni fərğın kardə yonzə xısusiyəti aşmardeydə. Nəvminə xısusıyyət çominə ayə oxoədə gəyd kardə beydə: “Bəçəy zərəriyəni bıbo jıqo, ıştə gəssəmiku bə dumo oqardeydəni”. Xıdo çe imon vardə odəmiku, həttə şəxsi gırboni dəqərədə bıboən jıqo, bəştə ehdə oməyon bəfomand bey çəş kardeydə. Jıqo qıləy yolən sıxan heste: “İnson bənə ıştə sıxaniyə”. Bəçəy Sıxani əməl nıkardə iyən bəştə ehdə eqınıyəyon bə vırə nırosniyə imoniyə odəmi etiboynəti bəhrəş perosniyəni.

Xıdo çəmaku tələb kardeydə ki, de odəmon mınosibətədə etiboyn bıbəmon, deştə imoniyə boə mınosibətdə isə çəmə xısusiyə məsuliyyəton bıənine. Həni çəmə vinde gəzinə, çe Xıdo etiboynəti (xesed) Bəçəy Əhdi (berith) əsosin beydə. De İsa Məsihi vositə Xıdo əməni Deştə, həmçinin de co imoniyon bə ico bə əhdi mınosibət vardəşe. Çı mınosibəti fərğinə xısusıyyət əve ki, çe Xıdo bəmə bol-boli iyən sərbəst nişo kardə etiboynəti əmə bə Xıdo iyən bə co imoniyə hovı-boon nişo kardeydəmon.

Əmə Xıdo əhdədə çiyə xesed-i Bəçəy lutfi əsosin bey vindeydəmon; in xesed-i gəbul kardə əməhon bəy hiç vaxtı

nə loyiğ be bəzinemon, nəən əy tələb karde bəzinemon. Həmçinin, in lutf deçəmə imoniyə həmron çəmə əhd minosibətədən bəciyey. Əmə əncəx ədolət, yaan de əhdi kali huquqi formon noə tələbon ıstəni məhdud əkənimon. Xıdo deəmə bastə əhdi əmə ıstəni qırd həsr kardeyro hozi bəbemon iyən bə iyəndı qorə ıstə conı fido bəkardemon. “Bə mehıbbəti çiç bey çımiku sərəseymon ki, Məsihi boəmə doşe ıstə jimon. Əmənen ıstə imoniyə boon roədə ıstə jimoni doəninimon” (1Yəh.3:16). ıstə conı de fido karde əmə de Xıdo iyən de iyəndı qırd bə əhdi minosibət daxil beydəmon.

Mıgəddəsə Kitob in dovri oxoədə mənəvi iyən etik standaron dəqordiniyə bey barədə nıvışteydə:

«Az şəv-ruj hejo divo kardeyədə tını bə yod vardeydəm, şukur kardeydəm ki, bənə ıstə dədə-bobo de təmizə vicdoni bə Xıdo xıdmət kardeydəm. ıstı çəşə arson bə yod vardeədə tını vindeyro həsrət kəşeydəm ki, çımı dil de şoyvo pur bibu. Bətiku bıə həğiğiyyə imoni bə yod vardeydəm. Az əminim ki, sıftə ıstı nənə Lois iyən moə Evnikiədə bıə imon bətinədən heste».

2 Bə Timotey 3:1-5

İyo “aşti nbey” gəzinə tərcumə kardə bıə Yunan sıxani Tayeri luğətədə jıqo tərif kardə beydə: “əvoni bə ro bəvardeş bə əhdi daxil karde geyri-mımku”. In dınyo həmə adət çə əhdi tələb kardə mənəvi iyən etik xısusiyətonku diyəro bəbe, sızani rosti ım həni jıqoye. Dınyo şe-şe bə nıgılə zılmot gərgə bey gəzinə, çə Xıdo odəmonən çəvonku fərgin, çə əhdi nurədə poyeyədə çanədə heste gətiyətin bıəninin. Əmə bə əhdi daxil bey iyən əhdi minosibəton nıgo doy hıfz kardey piyəninimon iyən ıstə bimi loyiğ bey nişo kardəninimon, çumçiko de Xıdo iyən de imoniyon minosibət çımiku bəşkrəye.

Əvə ki qırd yol beyro əmə ıstə xarakterədə etiboynəti bəhrə perosniyəninimon.

Xulasə

Ruhani bəhrə çe ruhani ənomonku bə dıqlə əsos xısusıyyəti qorə fərginə. İminəni əve ki, ruhani ənom de qıləy kirtə hərəkəti doə be iyən gəbul kardə be bəzınə; bəhrə isə de dəvom kardə prosesi vositə perosniyə bənəine iyən ım, vaxt, bacəriğ iyən zəhmət tələb kardeyde. Dıminəni, ənomon deəy oko doə şəxsən xosiyəti əloğəyn beydənin; bəhrə isə çe xosiyəti ifodəye. Əslədə, bəhrə iyən ənomon iyəndı təmom kardəninin, bə Xıdo izzət doə iyən bə insonon xıdmət kardə vəhdət bənəine.

Çe bəhrə formə bıə imoni de dıqlə fərginə, həmçinin, əloğəynə roon – etibo iyən etiboynəti gəzinə təsvir karde bəbe.

Sabitgədəməti çe etibo təzohure, etibo yol beədə sabitgədəməti ziyodə beydə. Sabitgədəməti sıftə çe insoni həsr kardə bey tələb kardeyde. Həvolə kardey bə etibo vardə-bekardeyde.

Çəmə etibo bə Xıdo etiboynəti iyən bə xesed-i əsosin beydə. Əhdi məsuliyyəton bə vırə rosniye-rosniye Xıdo bəmə İştə etiboynəti nımoyiş kardeyde əmə bimi loyiğ be əzınimon, yaan ımı tələb karde əzınimon. Çe Xıdo etiboynəti əməni bə əhdi daxil bey piyə iyən bimi gədir bıə, həmçinin çe əhdi həm bə Xıdo, həmə bə iyəndı aid bıə məsuliyyəton bə vırə rosniye zınə odəmon kardeyde.

Pencminə semon

Jimon doə imon

Miladi eraku təxminən şəş sor bənav Xıdo bə Havaqquq peyğəmbəri çe Şoyə Xəbə əsosi təmin kardə vəhy doşe: “Diyəkə im odəm guddəyne, çe sinədə jə dıl təmiz ni, əmma salehə odəm de imoni bəjiyey” (Hab.2:4). In peyğəmbərəti çe məsihiyəti əsosə mıvzu anə dəğiğ ifodə kardeydə ki, Əhdi-Cədidədə se kərə təkrar kardə beydə: Rom.1:17; Qal.3:11 iyən İbr.10:38.

Yeqanə əsos: imon

Çe Havaqquqi peyğəmbərəti in seqlə ayon dılədə ən vey bə Roməvijon nomədə həniyən çok oşko kardə beydə. Əslədə, əv həmə nomə əsos mıvzu mıyən kardeydə. Umumən, bə Rməvijon nomə dığət səğandomon əmə əy de yolə bəstəkar Betxoven simfoniye mığoyisə karde bəzinemon. Semoni sıftənə ponzə ayə vəsə sıxane. Çəyo 16-17-nə ayonədə Paul əsos mıvzu təğdim kardeydə: “Şoyə Xəbədə çe Xıdo salehəti oşko beydə iyən in salehəti qırd de imoni bə dast vardə beydə. Çoknə ki nıvıştə bıə: «Salehə odəm de imoni bəjiyey»” (17-nə ayə).

Çəyo simfoniye bə seqlə əsosə hissə co beydə. İminə hissə 1-8-nə semononədə iborəte. Paul bə təlimi həsr kardəşe in hissə. İyo əv mıvzu ətrofin, de mənqi təhlil kardeydə, Əhdi-Ətiqi peyğəmbərətiyon iyən struktur de iyəndi ahənqdorəti təşkil kardeydən. Dımınə hissə 9-11-minə semonon təşkil kardeydən. Pauli bə İsraili həsr kardəşe iyo bıə mıvzu. Əv nişo kardeydə ki, İsraili de imone ne, de əməlon bə salehəti nail bey cəhdi ku kardışe əvon iyən nıvıındışone ıstə Məsihi, demiyən çe Xıdo de Məsihi vositə bəvon təklif kardə xəy-dıvoku məhrum bin. Semınə hissə 12-16-nə semonon təşkil

kardeydə. Paul iyo təcruhi tərəfi ğeyd kardeydə. Əv mivzu bə harujnə jimoni mixtəlifə fəoliyəton, mınosibəton iyən bə vəzifon çoknə tətbiq karde roon nişo doydə.

Bə simfoniyə rostə ğıymət doyro əmə bəstəkori sıftə təğdim kardə əsosə mivzu peqətaninimon çimbəpeşt həmə hissə dirozi əy çok-çoki de dığəti rımuş kardəninimon. Qirəm əmə əsos mivzu ıstə yoddə onıqətomon, hissədə de iyəndi ələğəyn bıə mixtəliə dəyqişon iyən hodison rostə ğıymət doy əzinimon.

Eyni prinsip bə Roməvıjon kitobiyən tətbiq kardə bıə. İminə nubədə əmə həmə nomə diroz təsoduf bıə əsosə mivzu qətaninimon: “Şoyə Xəbədə çe Xıdo salehəti oşko beydə iyən ın salehəti həmməyəvo de imoni iyən əncəx de imoni vositə doə beydə. Çoknə ki, Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə: «Salehə odəm de imoni vositə bəjiyey»” (Rom.1:17). Çəyo əmə çe nomə əsos semonon handeədə ın mivzu hejo ıstə yodədə oqətanin iyən mivzu bə har hissə tətbiq bey nəzər rosniyəninimon. Im bəmə koməq bəkarde əmə nomə həmməy qırd iyən dumoyəndi sərəsəmon.

Rom.1:16-ədə Paul çe Xıdo xılos karde ğudrəti təcruədə dəvoniyero yeqanə əsosə tələbi ğeyd kardeydə: “Az Şoyə Xəbəku xəcolət kəşeydənim, oxo əv – bo imon vardə har kəsi xılosiro Xıdo ğudrəte, sıftə bo Yəhudi, çəyo bo co milləton”.

Bı ayə qorə, “har kəs, həm Yəhudi, həmən Yunan” xılos bəbe. Hiç qıləy istisno niy. Din yaan irq fərgi ni iyo. Xıdo bə həmməy xılosi təklif kardeydə, iyo əncəx iqlə şərt heste. In şərt imon vardeye.

Havdəminə ayədə Paul ın xılos həğiğəti çoknə məlum beyən izoh kardeydə: “Salehə odəm de imoni bəjiyey”.

Bı ayədə bə “imon” sıxani se kərə təsoduf kardə beydə. Çe Xıdo vəhy de imoni, əncəx de imoni beydə. Əv çe Xıdo ıstə imoniku – Çəy Sıxani sıftəku mıəyən kardə bıə məğsədi nail bıə imoniku omeydə. Kəłomi bə co kəson votə de odəmi vositə ovostiniyə beydə ın imon. Kəłomi ğəbul kardə şəxs in imonı ğəbul kardeydə. Kəłom isə ıme: “Salehə odəm de

imoni bəjiyey”. Sıftəku de tosə oxoy Roməviyon Kitobi mivzu imone.

Bəən bı ayə həniyən de dıgəti diyə bıkəmon. “Salehə odəm de imoni bəjiyey” – imi həniyən de sadə sıxani vote mımkun niy. Oşkoye ki, kontekstədə in “bəjiyey” sıxani, bə adi, fiziki jimoni aid niy. Əmə zıneydəmon ki, hətto qınokorə iyən xıdonızınə odəmonən bı dınyoədə jimon kardeydən. Əmma Mıgəddəsə Kitob co, salehə jimoni mıvcud bey nişo kardeydə; in jimoni səvon əncəx Xıdoye. Jıqo jimoni gəbul karde yeqanə ro – bə İsa Məsihi imon vardeye.

Həvari Yəhya ıstə nıvıstə Şoyə Xəbədə daim in ilahi, zolə jimoni barədə voteydə.

Sıftə əv, İsa barədə bəmə voteydə: “jimon Bəykube” (Yəh.1:4). Yəh.3:36-ədə əv, vəftizəvon Yəhya İsa barədə votə sıxani geyd kardeydə: “Bə Zoə imon vardəkəs bə zolə jimoni molike”. Yəh.6:47-ədə İsa İştən voteydə: “İmon vardəkəs bə zolə jimoni molike”. İjən, Yəh.10:10 voteydə: “Az isə oməym ki, əvon bə jimoni, bə bolə jimoni malik bıbun”. Yəh.10:27-28 nıvışteydə: “Çımı pəsəvon çımı sədo məseydən, Azən əvoni zıneydəm iyən əvon Çımı dumo omeydən. Az bəvon zolə jimon doydəm. Əvon hiç vaxti həlok əbmin iyən hiçki əvoni çımı dasto səy əzine”. Nəhoyət, Şoyə Xəbə oxoədə Yəhya ıstə əsos məğsədi bəyon kardeydə: “imon əve nıvıstə bıən ki, şımə bovə bıkən ki, İsa Məsih çe Xıdo Zoəye iyən şımə imon biyən, Deçəy nomi bə zolə jimoni molik bıbən” (Yəh.20:31).

Yəhya ıstə İminə nomədə təkrar bı mivzu oqardeydə:

“In şəhodət çımədə iborəte ki, Xıdo bəmə zolə jimon doəşe iyən in jimon Çəy Zoədəy. Şəxsi ki, de Xıdo Zoəy, çe şəxsi jimon hestışe. Şəxsi ki, de Xıdo Zoə niy, şəy jimon nişe. İmoni başmə – bə Xıdo Zoə nomi imon vardəkəson nıvıştıme ki, zıneydəşon: şımə bə zolə jimoni molikişon”.

1 Yəhya 5:11-13

Dıgət bıkon bəvindeyon ki, Yəhya har vırədə feli esətnə zəmoni oko doydə. “Bə zoə molik bıə şəxsi jimonış

heste”. “...nıvıştime ki, şımə bızınən, şımə bə zolə jimoni molikiyon”.

Paul həmçinin Məsihədə bə jimoni barədə kırt iyən oşko nıvışteydə. Bə Filipəjon Nomə 1:21-ədə əv voteydə: «Bomı jimon kardey Məsihe”. Bə Kolossijon nomə 3:4-ədə əv voteydə: «Çəmə jimon bə Məsih...”. Yəhya ğəzinə, bə Pauliyən Məsihədə jimon əncəx bə oməvəy umu ne, həni mıvcud bə realətiybe.

De jıqoy, ın sıxan çe Şoyə Xəbə sıxani əsos mahiyəte. İlahi, zolə jimon heste ki, çəy səvonən əncəx Xıdo İştəne. Xıdo İsa Məsihədə ın jimoni bəmə doəşe. İştə dılədə de imoni İsa ğəbul kardeədə iyən ıştə jimoni de qırd itoətkorəti Bəy təslim kardeədə əmə Bəvədə çe Xıdo İştə jimoni səydəmon. In jimon bo co dınyo, yaan bo peşo mıvcudəti niy. Əmə iyo iyən esət in jimoni jiye bəzinemon. “Bə Zoə molik bə şəxsi jimon hestişe, bə Xıdo Zoə molik nıbə şəxsi isə jimonış niy” (1Yəh.5:12). Əmə həni bı ləzədə iyən zoləti bə sə-bın nıbə jimoni molikimon. Bə İsa Məsihi həğiğətən imon vardə ləzəku zolə jimon Deçəy vositə bəmə doə beydə ki, əmə çı jimoniku həzz bıstənəmon. In tojə jimoni bə Məsihi imon varde vositə ğəbul karde bəpeştə əmə ıştə harujnə jimonədə əy tətbiq karde çətinətiyədə mandeydəmon. Əmə ımı çəknə kardəninimon? Cəvob sadəye: de imoni. In mıvzu, həmçinin çe Pauli vəsə sıxanədə ğetd kardə beydə: “Şoyə Xəbədə çe Xıdo salehəti oşko beydə iyən ın solehəti qırd de imoni bə dast vardə beydə”. Çəknə ki nıvıştə bə: “Salehə odəm de imoni bəjiyey” (Rom.1:17). Əməli noxteyi-nəzəro diyə kardeədə, “jiyey” feli çəmə oko doy zınə ən zənqin tərkibinə sıxanonədə qıləye. Çəmə har piyə vaxti kardə çiy bə jiye daxie: hardey, peşomey, hıtey, ko kardey iyən çəmə jimonədə say-hisob nıbə co fəoliyəton. De imoni vositə ın adi fəoliyəton har qıləyni çəmə dıləonədə ğəbul kardə çe Xıdo jimoni bo ifodə kardey ro be bəzine.

Əmə vey vaxti bo zənn karde meyl kardeydəmon ki, har rujnə jimoni adi hərəkətonədə hiç qıləy ruhani əhəmiyyət niy iyən boştə imoni tətbiq karde hiç qıləy imkon co

kardeydənimon. Miğəddəsə Nivıştəy isə əslədə çimi əksi omuteyde. İştə imoni əncəx bı jimoni sadə, maddi sahon de muvəffəqiyyəti tətbiq karde bəpeştə Xıdo bəmə həniyən barzə ruhani vəzifon doydə. İsa İştən izoh kardışe in prinsip:

“Ən qədə koədə bəfomand biəkəs, yolə koədən bəfomande, ən qədə koədə nohəx biəkəs isə, yolə koədən nohəxe. De jıqoy, şayət şımə faniyə tənxo oko doyədə bəfomand nıbon, ki bəşmə əsl tənxo əmonət bəkarde?” Lukə 16:10-11

Əncəx “lap qədə çiyonədə” iyən puli sahədə iştə imoni oko doy bəpeştə Xıdo bəmə həniyən yolə vəzifon iyən əsl ruhani sərvəton həvolə kardeydə.

Bıçimiro iştə har rujnə jimonədə lışt i moni çoknə tətbiq karde barədə şinədə əmə dıqlə əməli sahon nəzəro dəbəvonemon: ərzog iyən maliyyə. Vey soron şəxsi mışohidə nəticədə az bə gəror oməym ki, bı dıqlə sahədə imoni tətbiqkarde omutə imoniyə odəm yəğın ki, mıvəffəqiyinə məsihiyə jimoni bəjiyey. Co tərəfo, inson iştə jimonədə in əsos sahon bə Xıdo nəzorəti ji nıvardeədə, vey vaxti çəy həmə jimoni dəqiş katde ehtiyoc hiss kardə beydə.

Azhəni geyd kardime ki, bə Roməviyon 12-nə semonədə bino kardə seminə hərəkət imoni bə jimoni tətbiqədə çəmə fikri cəm kardeydə. Im de çiçi bino beydə? Diyəroədə iyən de xəyali qıləy çiy? Xəyr! Bərəksəv ən iminə ayə bəçəmə andomi aid sıxani bino okardeydə:

“De jıqoy, ha imoniyə boon, bə Xıdo mərhəməti xoto bəşmə lovə kardeydam ki, iştə andomi bəyji, miğəddəs iyən Xıdo rozi haştə qıləy gırboni gəzinə Bəy təğdim bıkan. Əncəx jıqo ibodət həğiğiyyə xıdməte”. Bə Roməviyon 12:1

Paul bəmə voteyde ki, çəmə de ağıli kardə ibodət iştə andomi bə Xıdo təqdim kardeye. De co sıxani, “ruhani” beyro vey əməli bey iyən adi beye. Im çəyku bino beydə ki, əmə deştə andomi çiç kardeydəmon.

Çı sıftənə noqtə bəpeştə Paul dəvom kardeydə iyən bə məsihiyə jimoni aid bıə vey əməli məsələn barədə

qəp jəyda. Çordəminə semonədə əv bə hardihəşi məsələn pexəveyda. (Oşkoye ki, çəmə fiziki andomiro çimise həniyən əhəmiyyətində qıləy çiy ni!)

Əv di curə imoniyə odəmi barədə nivişteydebe: “Kiysə bovə kardeyda ki, har çiy harde bəbe, əmma imoni zəif biəkəs əncəx tərəvəz hardeyda” (Rom.14:2). Pauli əncəx tərəvəz harde qırd roste, qujd hardey isə qırd səhve (yaan əksinə) nivotişe in işkili həll nıkardışe. Əy votişe ki, çəmə de imoni kardə har çiy roste, beimon kardə har çiy səhve. Əv ıstə fikiri de semoni oxoədə biə ayə bəyon kardeyda: “Kiysə hardeyda, əmma bəştə bı ğərori şək vardeydebo, ə şəxs məhkum beyda. Çumçiko çəy kardə ko bə imoni band ni iyən bə imoni band nıbə har çiy qınoye” (23-nə ayə).

İştə bı oxonə sıxanədə Paul çe sadə məsələku, qujd hardey, yaan tərəvəz hardeyku bə həniyən yolə məsələ ovaşteyda iyən ıstə nomə sıftədə biə de vəsə mivzu prinsipi ıstə fikir təsdiğ kardeyda. Roməvijon 1:17-ədə əy, pozitiv tərzədə imi bəon kardəşe: “Salehə odəm de imoni bəjiyey”. İyo, bə Roməvijon 14:23-ədə əv eyni prinsipi neqativ tərzədə bəyon kardeyda: “bə imoni əsosin nıbə har çiy qınoye”. Bə ifodə pozitiv, yaan neqativ tərzə dıyənıkardə, nəticə həminoniye: imon bo salehə jimon kardey yeqanə əsose.

Esətən icozə bıdən in prinsipi de imoni bə hardihəş karde məsələ tətbiq bıkəmon. Çəməku de imoni hardihəş kardey tələb kardə beyda. Im çanədə ğəribə tələbe. Təcrumi çoknə karde bəbe?

Bimi kali çiyon daxil kardə beyda. İminə nubədə əmə ıstə hardihəş kardeyədə çe Xıdoku başıkrə bey etirif kardəninimon. Əmə hardihəşi Çəyku qıləy peşkəşi ğəzinə ğəbul kardeydeamon. Qirəm Əv nırosno, əmə vəşi bəmandemon.

Diminəni, çimi məntiqi nəticə əve ki, əmə bə hardihəşi qorə bə Xıdo təşəkur kardeydeamon. Bə hardihəşi qorə bə Xıdo təşəkur kardeyən ıstə nubədə, bə seminə nəticə səbəb beyda, ımiyən Paul 1Tim.4:4-5-ədə izoh kardeyda:

“Xıdo ofəyə har çiy çoke, de şukri ğəbul kardə

hiçiy rədd kardəninny. Çumçiko har çiy de Xido kəloni iyən divo təğdis beydə”.

1 Bə Timotey 4:4-5

Iştə hardihəşi Xidoku de minnətdorəti divon gəbul kardeədə ə hardihəş təğdis kardə beydə; əslədə hardihəş qıləy miğəddəsə çiy, çe Xido boəmə nəzədə qətə qıləy çokiəti beydə. Həttə çəmə hardihəşədə qıləy zərərinə, notəmizə komponenton bibonən jıqo, çəvon təsir deçəmə minnətdorəti divonədə ifodə kardə bıə imoni vositə ləğv kardə beydə.

Çominəni, de imon hardihəş kardey təsir miziku həniyən bə diyəron pevılo beydə. Hardihəş çəmə təbii gıvvə səvone, Xido isə çəmə hardihəşi birosone.

Bı səbəb çəmə gıvvə ıstənən Xido bəmə doə baxşəye. Çəmə ixtiyor nimone çe gıvvədə qınokorə roonədə iyən de xudbinəti oko bıdəmon; əy Xido xıdmətədə iyən bo Xido şöhrəti həsr kardeyro gərxıxomon.

De jıqoy, əmə imon prinsipi bəştə hardihəşi tətbiq bıkomon çəmə jimoni ın sahə qırd tojə əhəmiyyət gəzənc bəkarde. Əmə çe Pauli bə Korinfi imoniyon çoknə nəsihət doy səbərsəmon: “De jıqoy, çiç hardeydonbo, çiç peşomeydonbo, çiç kardeydonbo, har çiy bo Xido izzəti bıkən” (1Kor.10:31). De imoni vositə həttə çəmə harujnə hardihəşən miğəddəsə əhəmiyyət kəsəb kardeydə, demiyən əmə çe Xido izzətədə ıstırok kardeydəmon.

Im Pencominə Ruji idədə doə bıə Miğəddəsə Rufi bə iminə məsihiyon jimoni nişo kardə ikkərəti iyən oşkoə təsironədə qıləybe. Çəvon xorək hardeyən bə ibodət iyən şukr kardə ruhani ziyofət oqardəbe. Lukə jıqo nıvışteydə:

“Har ruj məbədədə qırdə beydəbin, ıstə kəonədə isə har ruj deiyəndı nun poəkardeydəbin, əy de şoyvo iyən gısdogəti hardeydəbin. Bə Xido həmd-səno kardeydəbin, xəlğən hurmət noydebe bəvon. Rəbb isə har ruj odəmon xılos kardeydebe bə imoniyon umuj kardeydebe”.

Həvəriyon Koon 2:46-47

Xısusən ın məsihiyon ıştə xorəkiyən jıqo fərginə tərzdə hardeydəbin ki, ıştə beimonə hamsiyon iltifatı ǵəzənc kardeydəbin iyən boəvon bə Rəbbi ro okardeydəbin. Imruj əmənen ıştə imoni bı sahə tətbiq bıkomon, deyəmənen həmonə çiy bəbe. Qirəm de imoni hardıhəş kardey səkiştən jıqo diyəroə məǵsədəbo, bəvədə naharde səkiştən çokne beydə? Boən de imoni nahardə odəmi nımunə Vaizi Kitobədə diyə bıkəmon. Məsihiyoh kam hissə ıştə vaxti veyni bə Vaizi Kitobi həsr kardeydə, əmma əy de həniyən co ayon ıvırədə əloǵəyn şərh kardeədə əsl xəzinon oşko beydən. Kitobi əksər hissədə Suleyman çe Mıǵəddəsə Kitobi co vironədə “təbii” votə insoni təsvir kardeydə; ım ıştə jimoni beimonətiyədə jiyə, Xıdo nızne iyən Çəy lutfiku məhrum bıə insone. Vaiz 5:17-ədə Suleyman süfrədə niştə insoni təsvir kardeydə: “İştə umri dirozi ǵəzənc kardə nuni toykiədə, de yolə çətinəti, noxəşi iyən ǵəzəbi dılədə hardeydə”.

Çanədə rost votəşe! “Toyki... dılədə hardeydə”. Çımi mənə çiçe? Im hejo de imoni hardey əksiye. Jıqo inson hisob kardeydəni ki, çəy ruzi çe Xıdoku omə ənome. Əv bəştə xorəki qorə bə Xıdo təşəkur kardeydəni. Bıçımıro çəy xorək xəy-dıvoyn iyən mıǵəddəs beydəni. Çımi nəticə çoknə beydə? “Yolə çətinəti, noxəşi iyən ǵəzəb”. İmon nıkardə hardıhəş kardey yolə çətinəti, noxəşi iyən ǵəzəb vardeydə.

Əmə hejo esət imon prinsipi bə insoni ən adi, harujnə fəoliyəti – bə hardıhəş kardey tətbiqi de vey dıǵəti nəzəro dəvonimone. Nəticədə, əmə Rom.1:17-nə ayə həniyən ətrofin sərəse bəzınemon: “Salehə odəm de imoni bəjiiyey”. Esət çəmə vinde ǵəzinə imon çe ilahiye jimoni kanale. Əmə imoni çanədə vey tətbiq bıkomon, bə ǵədərən çe bolə jimoniku zovq bəstemon. Çəmə ıştə imoni tətbiq kardə har qıləy fəoliyəti de ilahiye jimoni ovc kardeydə. Im həni ǵəhər, yaan adi beydəni. Im, tojə, təsirin, şoyşotkomə ibodət iyən bo şukr karde imkon beydə!

İmoni bə maliyə tətbiq kardey

İmon prinsipi kardeyro çəmə ehtiyoc hiss kardə harujnə jimoni qıləy sahən maliyyə iyan maddi təminotə. Miğəddəsə Kitob çe Xıdo ıstə xəlgi hətto bəşəri noxtə-nəzəro hiç qıləy təbii səvon, yaan təchizot nıbə vəziyatonədə çəvon ehtiyoci doyro imkoni zəmonəton iyan nımunon barədə vey-veynə nıvışteyde. Bı barədə lap vey 2Kor.9:8-ədə votə beydə: “Xıdo bəşmə har qılə neməti bol-boli doy bəzne. Jıqo ki, şımə bə har qılə çiy hejo, hərtərəfə, kifoyət gədər soyb bey bo har çokə əməliro imkon bol-boli bıbu” (vurgu əlovə kardə bıə).

Boən ın ayə de dıgğəti nəzəro dəvonəmon. Bə tolışi tərcumədə oko doə bıə “har” sıxani orijinal yunanə zıvonədə “həmməyəvo” sıxano peqətə bıə. Orijinal mətnədə bə “bol-boli” sıxani dı kərə təsoduf kardə beydə, bə “har” sıxani isə penc kərə təsoduf kardə beydə. Mərağine ki, zıvon çe Xıdo Boştə xəlgi ehtiyocon har sahə təmin kardeyro ıstə imkoni həniyən gırvəyn ifodə karde zıneydə. Çe Xıdo nişo kardə təminoti səviyə kifoyət gədərədə ne, bol-boliye.

Əslədə odəmon de səviyə təminoti jıyeydən: kam, kifoyət iyan bol. İcozə bıdən imoni sadə nımunədə boşmə nımoyiş bıkəm: boştə kəy harujnə ərzogi sə adi qıləy kədorə jen. Bəy ponzə mənoti ərzog qərəkə, çəy dastədə da mənot bıbo əv deəy ərzog bıtəno kami bəkarde. Bə ponzə mənoti ərzogi ehtiyoci bıə jeni ponzə mənot bəy kifoyət kardeydə. Əmma bə ponzə mənoti ehtiyoci bıə jeni puləğabədə dısa ponzə mənot bıbo, əv bol-boli vıjorəti bəkarde.

Im qırd sadə qıləy nımunəye, əmə ərzog sə jeni dastədə bıə puli təsvir kardımone. İntasi imiyən geyd karde vocibe ki, bolıəti puliki, yaan əmlökiku mıtləğ bəşıkrə niy. Bolıəti adicə əve ki, Xıdo çəmə ehtiyocon həmməyəvo doydə iyan de co kəsonən paybaxş kardeyro çəmə imkon rəseydə. Jıqo bolıəti mıkəmmələ nımunə İsa İştən nişo kardışe. Çəy nə daimi jiyə vırə, nə maddi mulkiyyəti, nə veyə məbləğədə pulu nıbeşe, hərçənd ianon qırdə bıə pul gəti Çəy şoqırd bıə Yəhudəkube (Yəh.12:4-6; 13:29). Əmma İsa hiç vaxti

nə Boştə, nəən Deəy bo biəkəson hiç çiyədə hiç vaxti korığ nıkəşəşe.

Peteri bo doyəne doyro pul piədə İsa nıvotışe bəy bışı Yəhudəku ianə ğotiadə biə pulədə bıstən. İsa vığandışe əv bə Qalileyə diyo, moyi qəvədə puli peqəteyro (Mattə 17:24-27). Im mərəğinə pars hasil kardeydə. Kom həniyən çok əbi: şe ğotiyədə pul peqətey, yaan şe bə diyo ğırməğ şodoy? Həlbəttə, dıminəni həniyən mərəğine!

Co qıləy ruji İsa təxminən donzə həzo hağə odəmədə iborət biə izdihomi əhotədəbe. Əmə zıneydəmon ki, əyo təxminən penc həzo merd hestbe iyən bı hisobi jenon iyən əğılön daxil nıbin (Mattə 14:21).

Qıləy zoəku penc qılə nuni iyən dıqlə moy ğəbul kardə İsa bıçımon qorə bə Pıə təşəkkur kardışe. Səkiştədə Əy si kardışe həmə izdihom, hələ donzə yolə səvəxən mande (Yəh.6:5-13). Boliəti ime! Im həmçinin cəmə bə Xıdo boştə hardihəşi de imoni təşəkkur karde fəvqəltəbii təsiri ecəzkorə nımunəy!

Çəyo İsa vığandışe İştə şoqirdon bo vəz karde, əncəx Əy bəvon asbardışe ki, deştə co tədoruk peniqətin (Lukə 9:13; 10:14). Dınyoədə İştə xıdməti bə sə jeədə oxo-oxoni Əy bəçəvon yod vardışe im iyən parsəy çəvonku: “bo jıçiy korığ kəşəyone”. Əvon cəvob doşone, “Hiçiyədə” (Lukə 22:35). Boliəti ime! Az iştən dıqlə məmləkətədə mıxtəlifə vaxtonədə bənə missioneri xıdmət kardəme. İştə şəxsi mışohidonku zıneydəm ki, missioner de kəy, maşini iyən de koymijdi təchiz kardə beydə, əmma çəy həmçinin ehtiyoci biə vey çiyon, nırəsəyonən beydən. Boliəti şərt pul, yaan maddi mulkiyyət ni. Im, imone!

Bə İsa jimonədə bı nımunon diyə karde bəpeştə əmə sıftə jıqo vote bəzinemon: “Im ki, İsa İştənbe! Əmə bənə Bəy be əzinimon!” İsa isə çımı əksi votışe bəmə: «Rosti, rosti voteydəm başmə: Bəmi imon vardə şəxs iştənən Çımı kardə koon bəkarde, hətto çımonsən ziyodəy bəkarde. Çumçiko Az Pıə tonə şeydəm iyən Deçımı nomi harçi bıpiyone, əy bəkardem ki, Pıə izzətin bıbu Zoədə”

(Yəh.14:12). Həmçinin, çə İsa kardəyon deştə çəşi vində həvari Yəhya voteydə: “Harki bivoto ki, az de Xıdom, ə şəxs İsa Məsihi jiyəy gəzinə jiyənine.” (1Yəh.2:6). İsa de imoni jiyey nımunəş bəmə nişo karde iyən əmə Çəyku bo nımunə peqəteyro dəvət kardə bəmon.

Qirəm əmə hələn bı hele gəbul kardeyro tərədud kardeydəmonbo, be bəzine çimi səbəb əveki, əmə çə Xıdo lutfi imkonon bə sə dəşeydənimon. 2Kor.9:8-ədə əsos sıxan lutfe: “Xıdo gədire har neməti bəşmə bol-boli bıda, demiyən jıqo şımə bo har çokə əməli hejo imkon bırası “. Çəmə təminoti əsos çəmə ıstə mudrikəti, yaan bacarığ ne, çə Xıdo lutfe. Çəy lutfiku foydə səyro əmə lutfi koy idorə kardə dıqlə əsosə prinsipi bə sə dəşəninimon.

İminə prinsip Yəh.1:17-ədə bəyon kardə beydə: “De Musa vositə Ğanun doəbe, de İsa Məsihi vositə esə boy lutf iyən həğigət oməy”. İsa Məsih çə lutfi yeqanə kanale. Lutf bə ğanuni yaxud bə dini ğaydon de rioyət karde ne, əncəx iyən hejo Məsihiku gəbul kardə beydə.

Diminə prinsip bə Efesijon Nomə 2:8-9-ədə geydkardə beydə: “Oxo şımə de imoni vositə xılos biyon. Im şımə əməlonku nıbe, çə Xıdo lutfe, de əməlon ni ki, hiçki boştə şəhn nıkə”. Lutf çəmə keynəsə nail beysən, yaan deştə imkonon gəzən karde zınə çıysə həniyən yole. Bıçımiro, lutfi əncəx de iqlə roy – de imoni səy bəzınemon. Əmə ıstəni məhdud bıkomon deştə loyiğ bıə çıyon, yaan gəzənc karde zınə çıyon, bəvədə əmə bə beovandəti ebəqinemon iyən bı səbəb çə Xıdo lutfiku qırd zovq səy əzınimon.

In prinsipon bə maliyyə sahə çoknə tətbiq karde bəbe? Har çıysə bənav az geyd kardəninim ki, Xıdo bə nodonəti, tənbeləti, yaan maddi bəməsuliyətəti hiç vaxti xəy-dıvo doydəni.

Sul.10:4-ədə bəmə votə beydə: “Tənbeli daston əy beçiz bəkan, zirəkə odəmi daston bəy səvət bəvan”. Paul voteydə:

«Dızdi kardəkəs həni dızdi nıkə, bərəks, deştə daston zəhmət bıkəşi çokə koon bıkə ki, bə ehtiyoc

bəkəson paybaxş kardeyro bıbuşe jıçıy».

Bə Efesijon 4:28

Xıdo çəmaku bəştə bacəriği mıvofığ ko kardey iyan əncəx boştə ıstəni təmin kardeyro ne, həmçinin ehtiyoci dilədə bə bəkəsonən paybaxş kardeyro gəzənc kardeyən piyeydəşe. 2Sal.3:10-ədə Paul həniyən de gətiyəti voteydə: “Həttə əmə şımə tonə beədə bəşımə in əmri domone: ki ko karde piyeydəşni, bıdə nəhə. Həttə biz sizinlə olarkən sizə bu əmri verdik: kim işləmək istəmirsə, yemək də yeməsin”. Çe Xıdo lutfi təminot bə nodonə odəmon, yaan bə tənbelə odəmon doə beydəni.

Əmma jəqoən be bəzine ki, əmə boştə iyan çəmaku bəşikrə bıə odəmon təmin kardeyro de vicdoni iyan sərostəti ko kardeyro dastpoçə beydəmon, bimi diyənıkarde iyanən beçizə səviyədə mandeydəmon. Lutf əvə ki, əmə imi çe Xıdo irodə gəzinə gəbul kardənin nimon. Əmə de İsa Məsihi vositə de imoni bə Xıdo və ome bəzinemon iyan Çəy rost hisob kardə de roy əməni təmin kardeədə ıstən dəştə mudrikəti iyan bacəriği hiç vaxti gəzənc karde nızne bə həniyən barzə səviyə rost kardeyro Bəy etibo karde bəzinemon.

Xıdo təminot umumiye

Təminoti mıvzu sə nıkarde bənav həniyən qıləy vocibə prinsipi geyd kardəninimon: Boştə odəmonro çe Xıdo təminot umumiye. Xıdo deyəmə co-co qılə fərdon gəzinə ne, eyni andomi uzvon gəzinə rəftor kardeydə. Efesijon Nomədə Pauli icmo bənə andomi, Məsihi çe andomi Səy gəzinə təgdim karde bəpeştə, Bəy aid çe Xıdo niyəti təsvir kardışe:

«Həmə andom Deəy i beyro de har bandənə koməqi Bəy anqıl beydə, har uzv de iyəndı əloğəyn be-be de mehibbəti inkişof kardeydə».

Bə Efesijon 4:16

Paul iyo çe bandənon əhəmiyəti geyd kardeydə. Əvon

dıqlə funksiyə bə vırə rosneydən: iminəni əvon ivirədə andomi poyse oqəteyro xıdmət kardən, dıminəni əvon təchiz kardeydro kanali funksiyə bə vırə rosneydən.

Bandənon andomi uzvon arədə biə minosibəti təmsil kardeydən. Qirəm əvon çokə formədə bıbon, çe Xıdo təchizot bə andomi har qılə hissə rəse bəzine iyən hiç qıləy uzv bə nırəseyəti məruz əmandını. Əmma ın bandənon rostə tərzədə ko nikon, yəni uzvon de iyəndı rostə əloğədə nibon, bəvədə çe Məsihi Andomi kali uzvon bə nırəseəti məruz bəmanden. Im əv ni ki, çe Xıdo təchizot bə ehtiyocon mıvofığ ni, bəçəmə səhv biə minosibəton iyən əloğon Bəçəy təchizoti mane beyro beydə.

Əhdi-Ətiqədə İsraili Misiro bekardeədə Xıdo bəvon ın prinsipi de vey əməli roy omutişe. Dı, yaan se milyon odəm hışkə daştədə mande, əyo normalə ərzəğ nıbe. Boçəvon ehtiyoci doyro Xıdo har şəv osmono mannə vığandeydəbe. Maştəvo isə həşi ın mannə ov nıkardə bənav odəmon beşeydəbin əvoni qırdə kardeydəbin. Har kəs təxminən i litrə həcmədə çəvədə qırdə kardəninbe. Jıqo beydəbe ki, İsrailijonədə kali kəs çı həcmisə kam, kali kəson vey qırdə kardeydəbin. Çəybəpeştə əvon i yəndı arədə paybaxş kardeydəbin iyən oxoədə mannnə har kəsiki hejo lozımı gədərədə beydəbe (Beşe.16:14-18). Əmma əvon de iyəndı paybaxş karde nıpiyədə, bə kali kəson kifoyət gədərədə rəseydəninbe. Həlbəttə, Xıdo bo har kəsi kifoyət gədər manna qırdə kardeyro tədbir vine əzni. Əncəxən Əy nıkardışe ım, çumçiko piyeydəşbe ki, odəmon bə iyəndı geyd mandey omutın. Həmonə prinsip bə Əhdi-Cədidiyən aide. Paul 2Korinfijon Nomədə Yəhudəyədə jiyə bo kosibə Yəhudiye imoniyon Makedoniyədə iyən Axayədə biə imoniyə ocmonədə sə xısusiyə ianə həxədə nıvışteydə. Əv, bo Korinfijon izoh kardeydəbe ki, Xıdo kali kəson məhrum nıkardə, yaan co kəson həddisə vey bo nıjənə de ın roy Məsihi Andomi mıxtəlif hisson bərobər şəkildə təmin kardeydə. In prinsipi goym kardeyro əv səhroədə iştə mannə de co kəsi paybaxş kardə İsraili nımunə istinod kardeydə:

«Əmə piyeydənimone şiməni bə əzyət dənəmon, co kəson vəzyəti çok bıkəmon, intasi piyeydəmone bərobərəti bibu. Esət bıda şimə mibofəti çəvon ehtiyocən bə vırə bırosnı ki, qərək beədə çəvon mibofətiən şimə ehtiyocən bə vırə bərosne. De jıqoy, bıda bərobərəti bibu. Çoknə ki, nıvıştə bıə: “Vey qırdəkəy nibeşe ziyodəy, kam qırdəkəy nibeşe nırasəy”». 2 Bə Korinfijon 8:13-15

Ponzəminə ayədə Paul bə Beşey Kitobi ayon istinod kardeydə:

«Əvon pamye bəpeştə vey qırdəkəsi ziyodəy, kam qırdə kardəkəsi nırasəy nibe. Har kəs boştə lozimi ğədarədə harde qırdə kardışe». Beşe 16:18

Məsihiyon de iyəndı paybaxş kardəninin. Mığəddəsə Rufi doy bəpeştə iminə imoniyə icmon məhz de paybaxş karde Yerusalimədə fəoliyyət nişo kardeydebin. Lukə nıvışteydə:

«Cəmi imon vardəkəson həmməy dilisıxtə i bıəbin. Hiçki hisob kardeydənibe ki, çəy əmlək əncəx bəçəy ıstəni məxsuse, oxo çəvon harçi ibe. Həvariyon de ğudrəti çe Rəbb İsa bəyji be həxədə şəhodət kardeydebin, Rəbbiyən hartərəfə nozil kardışe bəvon ıstə lutf. Çəvon hiç kəsi bə hiç çiy ehtiyoci nibeşe, cümçiko zəminsoybon iyan kəsoybon həvatişone imon, vardışone ıstə sə pulon, təğdim kardışone bə həvariyon. Har kəsi tələboti mığobilədə paybaxş kardə be».

Həvariyon Koon 4:32-35

İyo yanbəyan şə seqlə əsos fikir heste: iminəni, “Həvariyon de ğudrəti çe Rəbb İsa bəyji be həxədə şəhodət kardeydebin”. Diminəni, “Rəbbiyən hartərəfə nozil kardışe bəvon ıstə lutf. Seminəni, “Çəvon hiç kəsi bə hiç çiy ehtiyoci nibeşe”. Həvariyon şifahi şəhodət çe imoniyon səpe bıə çe Xıdo lutfi təsdiğ kardeydəbe; əməli səkiştədə isə çəvon ehtiyocən həmməy ehdəo omə bedəbe. De jıqoy,

həmə Andom çe Xıdo odəmon jimoni har sahədə bol bıə Rəbbi lutfi barədə vahid iyən mivofiğ omə şəhodəti nişo kardeydəbe.

Imruj dınyo bə bimi oxşərə şəhodəti ehtiyoc hiss kardeydə. Odəmon bə Məsihi de imon varde vositə Xıdo iyən bə iyəndi anqıl bıə imoniyon icmo vindəninin; çəvon həmə ehtiyocon bə vırə rəsəninin.

Ğərəyz imoni co qıləy səçin niy

Çəmə de Xıdo minosibəti dıqlə tərəfiş heste. Mığəddəsə Kitob əvoni bərobər şikilədə ğeyd kardeydə. Həni əmə vindimone, Xıdo i tərəfədə çəmə imoni əsosədə İştə bolə lutfi doydə, co qıləy tərəfədə isə, Xıdo bəy nez bey piyə komsə co qıləy əsosi rədd kardeydə. İbranivijon Kitobədə vey çok ğeyd kardə beydə:

“İmon nıbə, Xıdo rozi haşte əbini. Çumçiko bə Xıdo nez bıə şəxs bovə kardənine ki, Əv heste iyən bə xıdozinəkəson mıkofot doydə”.

Bə İbranivijon 11:6

Qırəm çəməku bıparson, Xıdo rozi haşteyro çiç karddey lozime, kam odəm Mığəddəsə Kitobədə bıə cəvobi bədo. Vey vaxti odəmon Xıdo de imoni ne, de co əsoson – əxloği, xəymandəti, de imoniyə icmo uzv bey, de səxayn bey, dıvo kardey iyən co dini fəoliyəton rozi haşteyro cəhd kardeydə. Əncaq imon nıbo, çımon hiç qıləyni bə Xıdo məqbul ni. Fərgiş ni əmə həni çiçon kardeydəmon, çəmə niyəton çanədə çok bey, çanə səmimi yaan vey həkəm bey: imoni hi çiy əvəz kardeydədəni. İmon nıbo, əmə Xıdo rozi haşte əzinimon. Im ğeyri-mımkune!

De jıqoy, əmə de Xıdo yeqanə, dəqişnıbə tələbi vəbəvə omeydəmon: “İmon nıbə, Xıdo rozi haşte əbini. Çumçiko bə Xıdo nez bıə şəxs bovə kardənine ki, Əv heste iyən bə xıdozinəkəson mıkofot doydə” (İbr.11:6). Çəməku bə dıqlə çiy əməl karde tələb kardə beydə. İminəni, əmə bovə kardəninion ki, Xıdo mıvcude. Odəmon əksəriyət bə Xıdo

mıvcud bey bovə kardeydə, əncəx ım vəsi kardeydəni. Əmə həmçinin bovə kardəninimon ki, Xıdo “Boəy nəvəkəson mıkofot doydə” (6-nə ayə). Im bə Xıdo mıvcud bey fakti ne, Bəçəy təbiəti aide. Əmə bə Xıdo daim xəymand bey – Bəçəy bəfomandəti iyən etiboynəti bovə kardəninimon. Bə Xıdo bıə jıqo imon əməni sadə təlim iyən ilahiyotiku həniyən bənav bəbarde. İmon çe imonvardəkəsi iyən Xıdo arədə mınosibət hasil kardeydə.

In kitobi iminə semonədə az votıme ki, imon əməni bə dıqlə realəti – bə Xıdo iyən Bəçəy Kəłomi dəbasteydə. Esət isə əmə həniyən bə nıgılı qıləy qəm şodoəninimon. İmoni oxonə məğsəd co qıləy çiy ni Xıdo İştəne. Roste əmə bə Xıdo Kəłomi bovə kardeydəmonum, çumçiko ım, Çəy İştəni dəvome. Bəçəy Kəłomi bovə, Bəçəy İştəni bıə bə imoni əsosin beydə. Qirəm əmə bə Xıdo bovə nıkomon, səkiştədə Bəçəy Kəłomiyən bovə nıbəkardemon.

İmi vindey vey vocibe ki, əncəxən təlim yaan ilahiyot forməku imon vardey oxonə məğsəd niy. İştə imonədə bənav nışəkəson hiç vaxti çe Xıdo bəmə təklif kardə jimoni bolietə iyən mıbofəti nıbəzinen. Çəy oxonə məğsəd əməni Deştə bə şəxsi mınosibət varde bekardeye. İ kərə ofəyə bıə ım mınosibət bə odəmi həvəs, istiqomət doydə iyən iştə kardə har koy oqəteydə. Im həm jimoni səvon iyən həməni çəmə jimoni bə məğsədi rosnıyeye. De jıqoy, Habaququqi “salehə odəm de imoni bəjıyey” (Hab.2:4) peyğəmbərəti rostə formədə şərh bə ğanuni, yaan bə ilohiyoti ne, de Xıdo İştəni nez, dəvom kardə, har çiy əhotə kardə bə mınosibəti işorə kardeydə.

Məhz jıqo mınosibəti barədə Davud iştə Məzmurədə nıvışteydə: “Rəbb çımı Qələvone, mıhtoc əbınım” (Zəb.23:1). İyo Davud ilahıyyotı izoh kardeydəni; əv mınosibəti təsvir kardeydə. Çəy Qələvon bıə de Rəbb çəy mınosibəti əsosədə Davud elon kardeydə: “mıhtoc əbınım”. Şəxsən qırd betəhlukəyn bey çanədə çok ifodə kardeydə! Im har ehtıyoci, har vəzyəti nişo kardeydə. Davud co sıxanonən vote əzni, məsələn: «çımı bə puli, bə hardihəşi,

bə duston yaan bə şifo ehtiyocim əbini”. Əncəx in sıxanon həniyən zəif əbin. “mihtoc əbinim” yeqanə ən çokə sıxane, bo hiç qıləy nırəsəti vırə haştəydəni.

Az Mığəddəsə Kitobi ən nıgılə həğigəton ən sadə zıvonədə ifodə karde valeh beydəm. Orijinal İbrani zıvonədə Zəbur 23:1 əncəx çoqlə sıxanədə iborəte. In kirtə sıxanon bə minosibəti anədə nıgıl iyən goym təsvir kardeydə ki, kəynəsə – jimonədə, yaan mardeədə, zəmonədə iyən zolətiədə bə meydon beşe zınə har ehtiyoci əhotə kardeydə.

Əsos qıno: beimonətiye

Əmə vindəmonə ki, salehəti hejo əncəx çe imoniku omeydə. Esət isə bəvindemon ki, çimi əksiyən roste, çe qıno əncəx iqlə səvonış heste: beimonəti.

Yəhya 16:8-ədə İsa votışe ki, çe Mığəddəsə Rufi xıdmət bə dınyo seqlə çiy nişo kardeye “Əv omeədə qıno, salehəti iyən mihokimə barədə dınyo ifşo bəkarde” Çəyo dumonə ayədə İsa çe Mığəddəsə Rufi nişo kardə miyəən qıno geyd kardeydə: “Qıno barədə, çumçiko Bəmi imon vardeydənin”. Çe həmə dınyo əsos qıno beimonətiye. Im, çe həmə co qınon əsose.

İbraniivijon Nomə seminə semon xısusən çe beimonəti qınoku qəp jəydə. Mıəllif iyo çe Xıdo odəmon həmə nəsil çe Musa rəhbərəti jiadə Misiro beşey, əncəx bəçəvon beimonəti səbəb bə vəd kardə biə zəmin hiç vaxti daxil nibey bəçəmə yod dənoydə. Əvon səhroədə məhv bin.

İbranivijon Nomə 3:12-ədə mıəllif İsraili omute faciəvi dərsi bəmə məsihiyon tətbiq kardeydə: “Ha imoniyə boon, sərhisob bībən, şımə hiç qıləyniku şərə iyən beimonə dil nibu”. Məsihiyon veyni beimonəti kədərən, əncəx bezərər biə qıləy çiy hisob kardeyro meylinin. Əncəx iyo bəmə votə beydə ki, bovə nıkardə dil bevəcə dile. Beimonəti bevəcə, çumçiko əv əməni çe Xıdoku bo co bey məcbur kardeydə. İmon de Xıdo şəxsi minosibəti ofəyə karde gəzinə, beimonəti imi məhv kardeydə. Çimi har dıqlə təsir bə iyəndi zidde.

Miəllif dəvom kardeydə: “Əmma “ımruj” votə biə har ruj bə iyəndi dılvandi bıdən ki, şıməno hiç ki çe qıno bədaşt dəğandə zuy inodkor nıbu” (13-nə ayə). Bimonəti çəmə dilon bə Xıdo vəynə kurocəğ kardeydə de jıqoy, əməni bə qıno iyən bə İblisi duy məruz haştəydə. Çe beimonəti təhlukə barədə in çəşnavi lap vey vocibe. Miəllif əy bə “ımruji” aid kardeydə. Beimonəti çe Musa rəhbərəti jıədə Misiro beşə bə İsrailijon aid bey gəzinə bə əmə məsihiyonən aide. Beimonəti bəmə kardə təsir bəvon kardə təsiri gəzinə bə məhv karde gırvə molike.

Nəhoyət, miəllif çe İsrail xəlgi səhvi xulasə kardeydə iyən bilavasitə çəy səbəbi bəyon kardeydə:

«Xıdo çıl sor bəki gəzəbnok beydəbe? Qıno kardə, cəsədon daştədə bə mandəkəson nıbe bəqəm? Bəs Əy bo ki gəssəm hardışe ki, Bəçəy rohati məskən dənibəşen? Məqər bə itoət nıkardekəson nıbe? De jıqoy, əmə vindeydəmon ki, əvon bəştə beimonəti səbəb həğiğətən əyo dəşe nızəyn».

Bə İbranivijon 3:17-19

Bə oxonə sıxanon dığət bıkən: “bəçəvon beimonəti qorə”. İsrailijon zino, bıtpərəsəti, noroziatı, usyon həniyən co çiyon. daxil vey qıno kardəşonbe. Əmma bəvon bə vəd kardə biə zəmin daxil beyro mane bı yeqanə qıno beimonətibe. Beimonəti çe həmə qınoon səvone. Bə Xıdo təbiəti vəynəye. Əmə imi i kərə dərk bıkomon, məntiqi izoh karde bəzinemon. Qirəm əmə bə Xıdo təbiəti seqlə aspektinə – Bəçəy xəymandəti, Bəçəy mudrikəti iyən Bəçəy gırvə qırd iyən de səmimiyəti bovə bıkomon, hiç vaxti bə Xıdo beitoət əbınimon. Qirəm əmə har vəziyyətədə bə Xıdo xəymandəti, boəmə ən çokə çiy piyey, çəmə çoki piyeyro Bəçəy mudrikəti iyən əməni de ən çokə çiyon təmin karde gədir bey bovə bıkomon, bəmənadə bo beitoətəti karde həni hiç vaxti qıləy səbəb nıbəbe. Lap əzəliku bə Xıdo vəynə beitoətəti həmməyəvo çe beimonətiku hasil beydə.

De Xıdo əncəx dı curə mınosibətədə bey mım kune: əməni deəy dəbastə imon iyən əməni Çəyku co kardə

beimonəti. Qıləyni istisno kardeydə ə qıləyni. Bə İbranivijon Nomədə miəllifi Havaququqi peyğəmbərəti sitat kəşeydə iyən əməni de dıqlə alternativi vəbəvə noyda:

«“Əmma Çımı salehə odəm de imoni bəjiyey. Şayat əv imono bıqardo, çəyku rozi nıbəmandem». Əmə esə boy imono qardə həlok bıəkəson nimon; imonədə sabitğədəm bıə bə xılosi noil bıəkəsonimon». Bə İbranivijon 10:38-39

Əmə ıstəni i kərə bə imoni əsosin bıə jimoni həsr karde bəpeştə həni çəyku qarde əzinimon. Bə beimonəti oqardey toyki iyən məhv şeye. Piyeydəmone bənav şey, bəvədə çəkne bino kardəməne jəqoən imonədə dəvom kardəninimon!

Xulasə

Əhdi-Cədidədə xılos iyən salehəti mıvzu bə Habaququq 2:4-i əsosin beydə: “Əmma salehə odəm dəştə imoni bəjiyey”. Bə İsa Məsihi de imon varde vositə əmə Xıdoku iyo iyən esət tojə jimoni – ilahiyə, zolə, salehə jimon səydəmon. Çımibəpeştə bəştə jimoni mıxtəlifə sahən ıstə imoni tətbiq kardeədə əvon Xıdoku omə de ın tojə jimoni pur beydən iyən dəqiş beydən.

İmoni prinsipi de sadə, əməli məsələnən ko kardeydə. Roməvijon 14-ədə Paul ımı bə hardıhəşi tətbiq kardeydə. Əv çe dıqlə imoniyə odəmi çiç harde bəbe, çiç harde əbini barədə mızokirə boəmə nımunə kəşeydə. Paul bı nəticə oməy ki, məsələ hardeədə ni, məsələ “de imoni hardeyədəye”.

“De imoni hardıhəş kardey” səkiştəniş heste. İminəni, əmə ıstə hardıhəşi çe Xıdo bəmə peşkəşi gəzinə gəbul kardəninimon. Diminəni əmə bıçımıro təşəkkur kardeydəmon. Seminəni çəmə hardıhəş deimiyən təğdis beydə. Çominəni, çə hardıhəşiku sə gıvəvə bə Xıdo xıdməti iyən bə Xıdo izzəti həsr kardeydəmon. De jıqoy, imon hardıhəşi gəzinə bıə adi fəoliyəti bə mığəddəsə ayin oqordıneydə.

Iştə imoni tətbiq kardənin biə co əməli sahə maliyyə iyan maddi təminotə. De Məsihi vositə çe Xıdo lutf bəmə boləti mımkun kardeydə. Yəni Əv sıxan doydə ki, çəmə həmə ehtiyoci təcmin bəkarde iyan de co kəsonən paybaxş kardeyro hələ çəmə ruzi erəs bəkarde. Boləti puliku iyan maddi mulkiyətikü ne, əncəx imoniku bəşıkrəye. Pul, yaan mulkiyyəti malik nıbən bolətiədə jjiyey İsa Iştən bəmə nişo kardişe iyan əmə Çəyku nımunə peqətəninimon. Həmçinin, bəmə bə tənbeləti, beləyoğətəti iyan bəməsuliyətəti vəynə ciddi çəşnavi kardə beydə.

Xıdo odəmon həmməy Çəy bolətikü oko doyro əmə iştəni təcrid kardə biə fərdon gəzinə ne, Andomi uzvon hisob kardəninimon. Səhroədə bo İsrailijon Xıdo osmono manna vıgəndişe, omutışe ın dərs bəvon. Har kəsiku kifoyət gədər manna beyro əvon iştə qırdə kardəy de iyəndı paybaxş kardənin bin. Im de Məsihi Andomiyən jıqoye. Qirəm çəmə mınosibət iyan əloğon rost bıbon, əmə de iyəndı paybaxş karde bəzınemon iyan həmməy kifoyət gədərədə səydə. Əncəx səhvə mınosibəton bə Andomi kali hisson hartərəfə təminotı gəbul kardeədə mane be bəzıne.

Mıgəddəsə Ruf Yerusəlimədə iminə məsihiyon səpe eme bəpeştə çəvon imon çəmə nəzər səğandə har dıqlə sahədə – hardıhəşi iyan maliyə sahonədə çiyeydəbe. Çəvon hardıhəş kardey de şukri iyan ibodəti mışoyət kardə biə bə mıgəddəsə ayin oqarde. Əvon iştə maliyə de iyəndı jıqo paybaxş kardeydəbin ki, “çəvon arədə ehtiyoci biə şəxs nıbə” (Həv.4:34). De jıqoy, Xıdo lutf bəçəvon harujnə jimonədə çiyeydəbe iyan çəvon hamsiyonbə Məsihi imon vardeyro koməqəti kardeydəbe.

Xıdo bəmə, Bəy nez beyro, gərəyz imoni co qıləy çiy təklif kardeydəni.

Bəmə əncəx Bəçəy mıvcud bey bovə kardey kifoyət niy. Vey vocibe ki, əmə Bəçəy xəymandətiyən bovə bıkəmon. Im əməni adi ilohiyətişən bə həniyən nıgılıyon, Deəy bilavasitə nez, şəxsi mınosibət vardə-bekardə, ımən çəmə təminotı həmməyəvo iyan betəhlukə bey zəmonət

beydə.

Çe qıno əncəx iqlə səvon hestişe, ımən beimonətiye. Qirəm əmə bə Xıdo xəymandəti, mudrikəti iyən ğıvvə qırd imon biyomon, həni bo qıno səbəb əbını. İbranivijon Nomə mıəllifi çe İsrailijon beimonəti hıubəto vədkardə bıə zəmin vadoə nıbe nişo kardışe iyən bə əmə məsihiyon həmonə kıştəninə səhvi barədə çəşnavi kardeydə. Əmə de Xıdo əncəx dıcurə minosibətədə be bəzinemon: əməni Deəy dəbastə imon iyən əməni Çəyku co kardə beimonəti.

Şəşminə semon

İmon çoknəy omeydə

Sıftənə semonədə əmə çe Xıdo bə hiç qıləy quzəşt nişə bə imoni aid bıə de tələbi dimbədim oməymon: “Salehə odəm de imoni bəjiyey” (Rom.1:17). “Bə imoni əsosi nıbə har çiy qınoye “ (Rom.14:23). “İmon nıbə xıdo rozi haşte geyri-mımkune” (İbr.11:6). “Bə Xıdo nez bıə şəxs imon vardənine” (6-nə ayə). In ilahi tələbonədə əmə Mıgəddəsə Kitobədə imoni de ǵıymətinə ǵızılı çoknə mıǵoyisə karde oşko vindeydəmon. Çəy dəqəri misliş niy. Çəy hiç qıləy əvəz nişə. Bəy əmə bə Xıdo nez bey, Əy rozi haşte iyən Çəyku jimoni ǵəbul karde əzinimon.

Əmə çoknə imoni bə dast varde zineydəmon? Əmə əy idorə karde bəzinemonbu? Əy sıftəku zıney iyən izoh karde mımkunebu? Mıgəddəsə Kitob bəmə bo imoni səy roon nişə kardeydebu?

Bı semonədə çımı məǵsəd məsihiyon jimonədə ıstə oşko kardə ən vocibə kəşfonədə qıləyni bəşmə votey piyeydəme. Hejo dəqərin bıə təcubon bəmi de çətinətiyon omutə bıən. Mıborizə iyən əzyətə dovri oxoədə bomı vey dəqərinə qıləy mırvari mande – az omutime imon çoknəy omeydə.

Toykiyə ləpəkədə ruşnə

II Dınyo Mıhoribədə az Britaniyə ləşğərədə xıdmət kardə vaxtonədə de xroniki pusti infeksiyə diaqnozi donzə manqi mıddətədə Misirədə hərbi noxəşxonədə hıtım. Manqon dəvarde-dəvarde az vindeydebim ki, in boxorə səhro iqlimədə çe həkimon bo mini molice kardeyro dəmon iyən mıolice vositə nişone. Bə vaxtonədə hələ az tojə be ki, məsihiyə imoni ǵəbul kardəmbe de Mıgəddəsə Rufi

vəftiz biəbim, de Xıdo həğiğiyyə şəxsi minosibətim hestbe. Hiss kardeydəbim ki, boçımı işkili Bəyku cəvob bənəine, əncəxən zıneydənbim imi çoknə pəydo karde bəzinem.

Çandə kərə ıstən-bəştə voteydəbim: “Zıneydəm çımı imonım bəbe, Xıdo bəmi şifo əde”. Çəyoən hejo əlovə kardeydəbim: “Əncəxən çımı imonım niy”. Har səfə imi voteədə ıstəni beumuətiyədə, toykiədə, coylinə bı ləpəkədə hiss kardeydəbim. “Zəvvari ro” kitobədə Con Bunian bı vəzyəti “xılı dilədə beumuəti” voteydə. Əmma ruji bı toykiədə viriskə doə ruşnə şiyey. İştə lef-sənqoədə bəştə balışon təkyə kardəmbe, niştəbim, Məğəddəsə Kitobən çımı dastədəbe. Rayrast çımı nəzəron bə Rom.10:17-nə ayə qınıye: “De jıqoy, imon de məsey, məseyən de Məsihi kəlomi vositə bə əməl omeydə”.

“Bə əməl omeydə” ın sıxani cəlb kardışe çımı dığət. Az dəçikəym çı sadə kəliməku: “imon bə əməl omeydə!” Şayət çımı imonım nıbu, bəminədə imon bə əməl ome bəzınebu?

Bəs imon çoknə bə əməl omeydə? İjən handıme ın ayə: “İmon de məsey, məseyən de Məsihi kəlomi vositə bə əməl omeydə”.

Az həni bənə Xıdo kəlomi ğəbul kardəmbe Mığəddəsə Kitob. De jıqoy, çe imoni səvon həni çımı dastədəbe. Bəs, “məsey” sıxani mənə çiçbe? Mığəddəsə Kitobi bəmi votəyon az çoknə “məse” bəzinem?

Az bı ğəror oməym ki çe mığəddəsə Kitobi səyku bıqətim vərəğ-vərəğ bahandım. Hande-hande şifo səy, xəş bey, fiziki ğıvvə iyən dirozə jimon ifodə kardə mıvzuyon aid har qılə ayə ğeyd kardeyro qıləy kavuyə ğələm peqətime. Kali kərə bomı hoson beydənıbe. Intasi de cəhdi dəvom kardeydəbim. İştə kavuyə ğələmi rə-rə oko doyan mını hədəyon haşteydəbe.

Təxminən dı manqi bəpeştə az bə “Suleymani Məsəlon” Kitobi rəseym. Əyo çominə semonədə seqlə dumoyəndı ayə de kavuyə ğələmi ğeyd kardıme:

«Çımı zoə, Bəçımı sıxanon fik bıdə, Bəçımı votəyon quş bıdə. Əvonı ıştə çəşon vəyku diyəro

məkə, əvoni ıstə dılədə niğə bıdə. Çumçiko əvoni pəydo kardəkəson jimon iyan şifo pəydo bəkan».

Suleymani Məsəlon 4:20-22

In sıxanon ğeyd karde-karde çəvon mənə bomı oşko beydəbe. “Çımı zoə”. Çımı Pıə, çımı Xıdo demı, bilavasitə İstə fərzəndi ğəzinə qəp jəydəbe. Sohbat vey şəxsibə. Xıdo bəmi votəydəbe ki, Çəy “sıxanon” iyan Çəy “votəyon” bomı “jimon” iyan “şifo” be bəzine. Boçımı fiziki andomi Xıdo çimisə vey həni çiç vəd karde arde əzni? Şifo iyan noxəşi imon bəiyəndi əksin; qıləyni ə qıləyni istisno kardeydə. Çımı andom qırd xəş bəbe, həni bo noxəşi vırə nəmandi.

Az vindeydəbim ki, çımı Mığəddəsə Kitobədə ğeyd kardəyon bo “şifo” sıxani alternativ tərcümə hestbe. Im “dəmonbə”. Xıdo “sıxanon” iyan “votəyon” bəçımı həmə andomi şifo doy zınə dəmon be bəzinebu? İstə dılədə xəyləki no-peqət karde bəpeştə bə ğəror oməym ki, in ideyə dəvinəo bekəm. Xahiş kardime ki, həni bəmi mıclicə nıkən. Çımibəpeşt az dəmandim Xıdo Kəlomi dəmoni ğəzinə ğəbul karde. Az hərbiədə ko kardeyro iyan noxəşxonədə beyro zineydəbim ki, odəmon dəmoni çoknə ğəbul kardeydən: “rujədə se kərə xorəki bəpeştə”. Azən dəmandim Xıdo Kəlomi dəmoni ğəzinə dı ğaydə ğəbul karde.

Bı ğəror ome bəpeştə Xıdo oj-oşko qəp jəşe demı, jıqo bızın Çəy sıxanon oşko məseydəbim: “Həkim bə noxəşini dəmon doədə çəy ğəbul karde ğaydon çe dəmonə ğoti səpe nıvıştə beydə. Suleymani Məsəlon Kitobədə bıə ayon dəmoənə ğabi səpe bıə Çımı ğaydonin. Çok bəbe ki, tı əy bahandi”.

Az ijənən de dığəti Suleymani Məsəlon 4:20-22-nə ayon handime, vindime ki, əyo bə Xıdo dəmoni ğəbul karde aid çoqlə ğaydə doə bıə:

1. *“Fik bıdə” (20-nə ayə). Az handeədə bə Xıdo sıxanon qırd yolə dığət doəninim.*
2. *“Quş bıdə” (20-nə ayə). Quş doy – həlim-həlimi ğəbul karde mınosibəti nişo doydə. Yəni az ıstə fikiron iyan ğərazon bə kəno noəninim iyan çe Xıdo*

bəmi votə sıxanon de oja fikiri gəbul kardəninim.

3. Əvoni “ıştə çəşon vəyku diyəro məkə” (21-nə ayə). Çımı çəşon hejo Xıdo Kəlomədə bəninin. Az bəpe imkon nıdəm ki, çımı çəşon bə Mıgəddəsə Kitobi votəyon vəynə beşə gərəzinə kitob iyən məğalon bıvındın.
4. “Əvoni ıştə dilədə nıgo bıdə” (21-nə ayə). Hətto Xıdo votəyon çımı çəşon vədə nıbeədə jıqo, az bəpe ıştə dilədə əvoni hejo no-peqət bıkəm, əvoni ıştə jimoni rost miyonədə oqətim.

Peşonə manqonədə bıəyon həmməyəvo təsvir kardeyro qıləy kitob nıvıştə əbi. Ordu mını Misiro bə Afrikə ən çətinə iqlim bıə məmləkət – bə Sudan ovoştınışe, həvo temperatur bə 52 dərəcə rəseydəbe. Həddisə ziyodə qami həniyən bevəc kardışe vəzyət, çımı andomi pust qırd hışk beydəbe. Har çiy bəçımı şifo səy mane beydəbe. Demı bıə xəşə odəmon həmməy noxəş qıneydəbin. Tədricən az bə sə dəşim ki, İlahi vədon bə vırə rosniye çe şəroitiku ni, əncəx Çəy şərtən gəbul kardeyku bəşıkrəye.

De jıqoy, az har ruj “ıştə dəmoni” gəbul kardeədə dəvom kardeydəbim. Har səfə xorək harde bəpeştə ıştə ojəco mandə Mıgəddəsə Kitobi səpe ıştə səy enovneydəbim dıvo kardeydəbim: “Rəbb, Tı sıxanı doə ki, İştı Kəlom bəçımı həmə andomi şifo bədo. Esət az İştı Kəlo mi “dəmoni” gəzinə gəbul kardeydəm – de İsa nomi!”

İberdəmədə, yaan dramatik qıləy dəqişilik nıbe. Az hiç qıləy mecuzə nıvındıme. Əncəx Sudanədə bıə təxminən se manqi bəpeştə bıə mıddətədə vındıme ki, çımı dəmoni bəmi vey çəkə təsir nişo kardəşe. Az qırd çək bıəbim. Çımı andomi həni hiç vırədə qıləy noxəşi riz mandənıbe. Az əslədə “şifo səmbə” (Sul.4:22).

Im, rəyrə dəvardə şə, mıvəgğəti bıə illuziyə nıbe. Çəybəpeştə pencə sorisən vey vaxt dəvardəbe. İ-dıqlə istisnoə holon bıbonən, az ıştə xəşə coniku vey zovq səyədə dəvom kardeydəm. Bə peşo diyə kardeədə şıneydəm ki, de həmonə dəvinə iyən səkiştə dovri vositə az adi səviyəku

barz biə de jimoni səvoni əloğədə bim iyən ımrujən hələ əv çımı fiziki andomədə ko kardeydə.

“Loqos” iyən “Rema”

Az, bo şifo səy iyən xəşəcon bey bardə gədəmon təsvir kardıme, çumçiko əvon bə Xıdo Kəloni təbiəti aid biə kali nıgılə, hejomandə prinsipon nımoıış kardeydən.

Əhdi-Cədidi orijinal yunanə zıvonədə vey vaxti “sıxani” gəzinə tərcumə kardə biə dıqlə mıxtəlifə ifodə heste. Qıləyni «loqos»; ə qıləyni isə «rema»-ye. Vaxtbevaxt ın dıqlə sıxan iyəndı dumo oko doə beydə. İntasi çəvon har qıləyni bə fərginə iyən xısusiyə əhəmiyəti molike.

«Loqos» sıxani çe votəbiə iyən nıvıştəbiə sıxanısə həniyən bə yolə mənə molike. Əv, fikiri ifodə kardə funksiyon nişo kardeydə. Liddel iyən Skottun “Yunanə zıvoni Yolə Luğətədə” «loqos» - nıtğədə ifodə kardə biə fikiri gıvvə gəzinə mıyən kardə beydə. Bı mənə «loqos» çe Xıdo dəqışnıbə Sıxane. Im, zəmon bino nıbə bənav bə zoləti əsosin biə iyən zoləti dəvom kardə çe Xıdo məsləhəte. Davud Zəb.119:89-ədə ilahi «loqoso» barədə voteydə: “Ya Rəbb, İştı Sıxan zol mıvcude, osmononədəye, hiç dəqış beydəni”. Osmononədə zoləti mıvcud biə ın Sıxani zəminəsə bıəyon hiç qıləyni nə dəqış karde bəzinen, nəən bəy təsir karde bəzinen. Co qıləy tərəfədə, «rema» sıxani mənə “kırniyey” feliku omeydə, zəmon iyən məkanədə bə votə biə sıxani işorə kardeydə.

Rom.10:17-ədə “İmon məseyku, məseyən de Məsihi kəloni vositə bə əməl omeydə” iştə bı ifodədə Paul «loqos» ne, «rema» sıxani oko doydə. Əv, iyo “kəlon” iyən “məsey” sıxanon oko doydə, bıçımıro ım, de mənə mıvofıg omeydə. Məntiqə, bo məseyro sıftə sıxani vote lozime.

Az noxəşxonə lef-sanqədə beədə çımı dastədə biə Mıgəddəsə Kitob çımı vədə əncəx çap kardə biə adi kitobbe. Əmma Suleymani Məsəlon 4-ədə bəçımı andomi şifo vardə çe Xıdo Kəlon həxədə ayon handeədə əvon həni adi çap kardə biə sıxanon nıbin. Həmon ləzədə Mıgəddəsə

Rufi peqətişə çımı ehtiyoci ehdəo ome zınə sıxanon iyən həmon ləzədə İştə jimoni ovoştınışə bəvon. Əvon «rema» bin – az deçımı dılı qəp jə bəjjiyə sədo məse zınəme. Xıdo İştən bilavasitə iyən Şəxsən demı qəp jəydəbe. Çəy sıxanon məseədə deçəvon vositə bəmi imon oməy.

In təcubə 2Kor.3:6-ədə de Pauli fikiri eyniye: “Nıvıştə bıə Ğanun kışteydə, Ruf isə jimon doydə”. Mığəddəsə Rufiku kənoədə hiç qıləy «rema» be əzını. Mığəddəsə Kitobədə çe Xıdo qırd məsləhat bıə «loqos» bəmi təklif kardə beydə. Əncəx «loqos» boçımı sərəseyro iyən dərk kardeyro həddisə ziyodə yole iyən çətinə. De «rema» vositə Mığəddəsə Rufi «loqos»-i hissə çe zolətiku boəmə bə zəmin evardeydə iyən əy de zəmoni iyən insoni təcubon əloğəyn kardeydə. «Rema» - çe zəmoni mıəyən noxtədə çımı spesifik vəzyətədə «loqos»-i qırd tətbiğ kardə hissəye. De «rema» vositə «loqos» bəçımı jimoni tətbiğ kardə beydə iyən de jıqoy, çımı təcubədə xısusı iyən şəxsi beydə.

Xıdoku bə insoni imon omeədə, ım çe Xıdoku omeydə. İyo çəmə tərəfədə bə hiç qılə loğəti iyən ciqəmandəti ro doə beydəni. Həğiğətən Rom.3:27-ədə Paul bəmə voteydə ki, imoni ğanun loğəti istisno kardeydə. Xıdo çəməsə çok zineydə «loqos»-i kon hissə, kon vaxti çəmə ehtiyoci ehdəo ome bəzine. Əv Deştə Mığəddəsə Rufi əməni bədu lozim bıə sıxanon səbəro kardeydə iyən çəybəpeşt əvoni ocon vardeydə ki, əvon bəyjiyə sədo - «rema» bıbun. Çəməku əncəx məsey tələb kardə beydə. Əmə çənədə bıməsomon, çəmə imonən anədə bəbe.

Məsey çiçe? Çəməku tələb kardə bıəyon mımkun ğədər dəğiğ ziney vocibe. Noxəşxonə lef-sanqoədə az ın dərsi omutime. Suleymanı Məsəlon 4-nə semoniku Xıdo sıxanonku bəmi omə mudrikəti əncəx çımı fiziki ehtiyoci ehdəo nome, həmçinin, Xıdo Kəlomi “məsey” çiç bey hartərəfə nişo doşe. Xıdo bəmi nişo kardışe ki, Çəy bə dəmoni aid bıə ğaydon ço hissədə iborəte: iminəni, “fık bıdə” (Sul.4:20); dımınəni “quş bıdə” (20-nə ayə); seminəni, “ıştə çəşon vəyku diyəro məkə” (21-nə ayə); çominəni, “Əvoni

ıştə dilədə nıǵo bıkə” (21-nə ayə).

Sıftədə az bı çoqlə ğaydə sənirəsə rioyət kardeydəbim. Oxoədə bəmıku imon bə əməl ome.

De jıqoy, “məsey” çoqlə hissədə iborətə:

1. Əmə de Xıdo İştən Mıǵəddəsə Rufi vositə bəmə votəyon qırd diǵət rosniyəninimon. Deştə irodə ğəti ğərori həmə co, dəpuşniyə təsiron istisno kardeydəmon.
2. Əmə quş doydəmon. Əmə bə Xıdo vəynə həlim, de hosoni omutə mınosibəti ğəbul kardeydəmon. İştə mənfi iyən ğərəzinə rəyonku imtino kardeydəmon iyən çe Xıdo votəyon ən sadə iyən əməli mənədə ğəbul kardeydəmon.
3. Əmə ıştə nəzəron səruteydəmon bə Xıdo əməni səbəro kardə sıxanon. Bə Xıdo sıxanon zidd bıə səvononədə omə fikiron iyən ifodon handeyro bəştə çəşon imkon doydənimon.
4. Hətto Xıdo sıxanon çəmə çəşon vədə nıbəədən jıqo, əmə çəvon barədə ıştə dilədə bo no-peqət karde dəvom kardeydəmon. De jıqoy, əmə əvoni hejo ıştə jimoni rost miyonədə oqəteydəmon iyən əvoni bəştə jimoni har sahə tətbiǵ kardeydəmon.

Xıdoku bəmə «rema» omeədə əv dəǵiǵ iyən bəçəmə ıştəni aid beydə. İcozə bıdən noxəşxonədə ıştə təcubədə vindəyon bimi nımunə biyəm. Xıdo deçımı ıştəni bə vaxti mıəyən vəziyyətədə qəp jəşe. Əy bəmi nişo kardışe ki, çoknə şifo ğəbul karde lozime: az adi mıolicə əvəzi Çəy Kəlomi dəmoni ğəzinə ğəbul kardənin bim. Az itoət kardıme iyən şifo səme. Əmma bə co kəsi, yan bəçımı ıştəni qıləy co vaxti ın metodi tətbiǵ karde səhv əbi. Ələlxısus, peşo, har səfə bə şifo ehtiyoci beədə Xıdo ın metodi bəmi tətbiǵ kardeydənibe. Vaxt bıə ki, çe həkimon kardə mıolicə de minnətdorəti ğəbul kardəme iyən şifo səme.

De jıqoy, «rema» Xıdoku iyən bilavasitə fərdi omeydə. “Rema” bə mıəyən vaxti iyən vırəy aide. Əv, de Xıdo dəvom kardə şəxsi mınosibəti nəzərdə qəteydə. «Rema»

bəpeştə Xıdo Bəştə plani mıvofiğ əməni şəxsən de imoni jimon kardey səbəro kardeydə. Bə qıləy imon vardəkəsi doə biə «rema» bə co imon vardəkəsi aid nıbe bəzıne. Yaxud, bə həmon imon vardəkəsi ıstəni co vəziyyətədə aid nıbe bəzıne.

Çe Xıdo «rema»-ku daim bəşikrə be-be jimoni barədə İsa səhroədə bə İblisi doə cəvobədə votə beydə: “İnson əncəx de nuni ne, «rema» çe Xıdo qəvo beşə de har kəlimə bəjiyey” (Mattə 4:4). “Beşə” feli befasilə dəvom kardə esətnə zəmonədəye. Əmə vote bəzinemon: “Çe Xıdo qəvo har sıxan beşencə”. İsa iyo xısusən çe Xıdo qəvo beşə sıxani barədə voteydəin sıxan Deçəy qəvi nəfəsi, yaan co cur bıvotomon, de Mıgəddəsə Rufi gırvəyn kardə beydə. Im hejo tojə, hejo “hərəkətədə” biə çəmə harujnə nune. Əmə daim çe Xıdoku bəşikrə vəziyyətədə jimon karde dəvom bıkomon, Kəlom bəmə har ruj soleh jiyeyro imon bədo.

Bə «loqos» iyən «rema» – əloğə jıqo yekun je bəzinemon:

- “rema” zoləti mıvcud biə “loqosi” peqəteydə iyən əy bə zəmon daxil kardeydə.
- “rema” osmono “loqosi” peqəteydə iyən bə zəmin evardeydə.
- “rema” potensial “loqos”u götürür və onu həyata keçirir.
- “rema” umumi “loqosi” peqəteydə iyən əy konkret kardeydə.
- “rema” həmə “loqosi” i hissə peqəteydə iyən əy insoni gəbul karde zınə formədə təğdim kardeydə.

“Rema” çe İsa bə insonon doə bə nunə tikon oxşəş doydə – əv bə har insoni ehtiyoci iyən bacəriği mıvofiğə. Vey vaxti əmə əy çe co kəsi dastədə gəbul kardeydəmon.

Osmonono bə zəmin

Yeşaya peyğəmbəri «loqos» iyən «rema» arədə biə mınosibəti oj-oşko təğdim kardışe:

«Çumçiko Çımı fikiron şımə fikiron nin, şımə roon Çımı roon nin. Rəbb jıqo bəyon kardeydə.

“Çumçiko osmonon zəminiku çanədə barzeysə, Çımı roonən şımə roonku, Çımı fikiron şımə fikironku anədə barzin. Çoknə voa iyən voş osmonono voydə iyən əyo oqardeydənīsə, əncəx bə zəmini ov doşteydə əy məhsuldor kardeydəbo, bə kaştevoni tum, bə hardəkəsi nun doydəbo, Çımı qəvo beşə kəlimən jəqoye: hədəərə vırədə Çımı tonə onibəqarde, əncəx Çımı piyəy bə vırə bərosne, çımı bəy asbardə koy icro bəkarde. De şoyvo bebəşeyon, de sulhi mışoyət kardə bəbeyon, bandon, tapon şımə navədə de şoyvo mahne bahanden, daştədə bīə doon həmməy dastkə bəkuyen. Bırə kuli əvəzi yolkə do, ǵalgəni əvəzi mərsinə do bebəşe. Im, bo Rəbbi şohrət, ləǵvni bə zolə əlomət bəbe”». Yeşaya 55:8-13

Dıqlə mıxtəlifə səviyə – bə osmoni iyən bə zəmini məxsus səviyə mıvcude. Osmoni səviyədə ilahi «loqos» vırəbəvırə beydə: çe Xıdo roon iyən fikiron, bə osmonon zoləti noə bīə çe Xıdo hartərəfinə məsləhat. Zəminisə bīə səviyədə isə çe Xıdo səviyəsə xeyli jitonə iyən sıxanə rosti bə mıǵoyisə niomə insoni roon iyən fikiron. İnsoni ıstə səviyəku bə Xıdo səviyə rost beyro hiç qıləy ro niy, əmma çe Xıdo roon iyən fikiron bo insoni evardeyro yeqanə ro heste. Xıdo voteydə ki, Çəy qəvo beşə Kəlom osmonə jimondə ovi bə zəmin vardə bə voşi iyən voa oxşəş doydə.

Im, Mattə 4:4-ədə çe İsa votə eyni sıxanə: bə insoni jimon bıdə “çe Xıdo qəvo beşə kəliməyə”. Im, osmoni «loqos»i bə zəmini dim «rema» şikilədə vıǵandə bīə hissəyə. «Rema» bəçəmə vəziyəti aid bīə iyən çimə ehtiyoci do y zınə çe Xıdo roon iyən fikiron i hissə bəmə ovoştineydə. «Rema» ǵəbul kardə bıbo iyən bəy itoət kardə bıbo, bəçəmə jimoni bə Xıdo izzət doə fəoliyəti iyən bəhrə vardeydər. Əmə “de şoyvo bebəşemon” (Yeş.55:12); “de sulhi mışoyət kardə bəbemon” (12-nə ayə). “ Bırə kuli əvəzi yolkə do, ǵalgəni əvəzi mərsinə do bebəşe. (13-nə ayə). “ Bırə kul” iyən “ ǵalgən” çəmə fikiron rəmze. Allahın Çe Xıdo qəvo

«rema» ġəbul kardeədəimon çe Xıdo roon iyən Xıdo fikiron rəmz bıə de “yolkə do” iyən “mərsin” i əvəz kardə beydən.

Davud iyən Məryəm bəmə nımunəyə

«Rema» ome iyən çəy səkiştə təsvir kardeədə dəvom bikomon əmə Miğəddəsə Kitobədə bə dıqlə ecozkorə nımunə nəzər səğandəmon: qıləyni Əhdi-Ətiqədə Davude, ə qıləyni isə Əhdi-Cədidədə ənəbuəstə Məryəmə.

1 Səlnamon 17-ədə əmə İsraili podşo elon kardə bıə ġalib,ərbobə iyən sərbəstə Davudi vindeydəmon. Bə vaxti çe Xıdo sundox miğəddəsə çidoədə oqətə beydəbe. Davud iştə dəbdəbəynə sərayi de miğəddəsə çido miğoyisə kardeydə bə Xıdo iyən Bəçəy əhdi loyiğ bıə məbəəd dutey orzu kardeydəbe. Davud iştə orzu bə peyğəmbər Natani voteydə, sıftə əv Davud vey dastək doydəbe. Əncəx həmonə şəvi Xıdo de Natani qəp jəşe iyən vığandışe əv çe Davui tone bo fərğinə Kəłomi rosniyero. In Kəłom jıqo voteydəbe: “Bomı bo jiyeyro tı kə nıbəduteş” (4-nə ayə); Kəłom jıqo sə beydə: “Rəbb botı qıləy kə bədute” (10-nə ayə).

İyo, Xıdo iyən insoni roon iyən fikiron arədə fərğ çiyeydə. Davudi iştə fikronədə təsəvvur karde zınə ən barzə plan ijənən bəşəri səviybe: əy bo Xıdo kə dute piyeydəşbe. Cəvobədə çe Xıdoku omə vəd həniyən barzədə, osmoni səviyədəbe; Davud hiç vaxti ımı bəştə ağılı varde nəzini: Xıdo boəy kə bədute. Ğərəyz bimi, Davud maddi mənəədə “kə” sıxanədə bo jiyeyro vıra ġəzinə oko doəşe. Xıdo vədədə isə həniyən qeşə mənə –zoləti dəvom kardə podşoəti nəslı mənə hestbe.

Iştə peyğəmbərəti sıxanədə Natani bo Davudi Xıdoku omə, şəxsi sıxani – «rema»-vardəşbe. Cəvobədə Davud bə dılə dəşe, Rəbbi navədə dəzino oməy (1Səln.17:16). Əy çiç kardışe? Har çiyse bənav, həlbəttə ki, əy iştə planon iyən fikiron bə kəno noşe. Tədricən, çimonku ozod be-be, dəmande de dığəti çe Xıdo Kəłomi səpe şiney, imkon doşe ki əv bəçəy dılətoni hestemoni nıfuz bıkə. Dılətonədə aşışi eqineədə əy məse zınəşe. Nəhoyət, məseyku imon bə əməl

oməy, in imon çe Xıdo bəy vəd kardəy ğəbul kardeyro lozimbe.

Hələn çe Xıdo huzurədə biə Davudi cəvob doşe: “Esət isə, ya Rəbb, İştı im ğul iyən İştı çəy nəsılı həxədə votə sıxan zoləti bə vırə bərəsi iyən Bəştə votəy əməl bıkə” (23-nə ayə).

“Xıdo votə sıxan” – «rema» be. In sıxan bəşəri səviyədə, Davudi ıştə roonədə iyən fikironədə bə əməl omənibe. In sıxan osmono oməbe, çe Xıdo roon iyən fikiron bo Davudi evardə biebe. In «rema» məse iyən bəy ıştə dılədə imon hasil kardeyro imkon doy bəpeştə Davudi de kirtə dıvo karde ğəbul kardışe in vəd: “bəştə votəy əməl bıkə”. Im, insoni karde zinə divon ən təsirinə – ən sadə, ən məntiqinə iyən ən zumandə dıvo təmsil kardeydə. Əmə həğiğətən bovə bıkomon bə Xıdo boəmə votəyon, ıştə nubədə Çəyku bo İştə votəy bə vırə rosniyey xahiş bıkomon, həni çoknə şək vard bəzinemon ki, Əv imi bəkardebu? Osmononədə iyən zəminisə kon ğıvvə çimi vəy se bəzne?

Davudi bəpeştə əmə Yəhudi tarixədə həzo sor bənav, Nazaret şəhrədə jiyə iyən podşo nəsilo biə ənəbuəstə Məryəm nomədə qıləy diyovijə kinə tonə şedəmon. Mələki Xıdo taxtiku Kəlom vardəşbe boəy:

«Tı bə əğıl bəmandeş, qıləy Zoə bəzəndeş, Çəy nomi İsa bınə. Əv yolə odəm bəbe, Xıdovandi-Aləmi Zoə bəvoten Bəy. Rəbbə Xıdo Çəy pıə Davudi taxti bədo Bəy; Əv Yağubi nəsılı səpe zol podşo bəbe, Çəy Podşoəti oxoy nıbəbe».

Lukə 1:31-33

Məryəm çimi mımkun bey barədə parseədə, mələki izoh kardışe ki, im, de Mığəddəsə Rufi fəvqəltəbi ğudrəti bəbe: “Çumçiko bo Xıdo mımkun nıbə çiy ni” (37-nə ayə). Orişinal yunanə zıvonədə “hiç çiy” hərfən “hiç qıləy sıxan” – “hiç qıləy «rema»ye”. Mələki cəvob jıqoən dəğiğ tərcumə karde əbi: “çe Xıdo hiç qıləy sıxan («rema») bezu nəbəmande” yaan həniyən sərbəst tərcumə: “Xıdoku omə har qıləy sıxan («rema») bə icro be ğudrəti molike”.

Mələki bo Məryəmi Xıdoku şəxsi sıxan «rema» vardəşbe. Həmonə «rema» vəd kardə bey bə vırə rosniyə ğudrəti molikbe. Nəticə Məryəmi cəvobiku bəşikrəbe. Əy cəvob doşe: “Az Rəbbi ğulim, bida ıstı votəy bibu demı” (38-nə ayə). De ın sıxanon, Məryəmi «rema»-də bıə bə Xıdo fovqəltəbii ğıvıvə sərbəstəti doşe iyən imkon doşe ki, sıxan çəy andomədə bə vırə bırıə. Səkiştədə bəşəri tarixədə ən yolə mecuza be, ənəbuəstə kinəo Xıdo zolə Zoə bə dınyo ome.

Məryəmi doə sadə cəvob bə Davudi cəvobi oxşərbe. Davudi votışe: «Bəştə votəy əməl bıkə”. Məryəmi votışe: “bida İştə votəy bibu demı”. In sadə cəvobon har qıləyniədə vəd bə vırə rəseyro bə Xıdo mecuza kardə ğudrəti ozodəti doə be. Har dıqlə holədə de imoni ğəbul kardə bıə «rema» bo icro kardə beyro bə ğıvıvə molikbe.

Kali odəmon şək vardeydən çe İsa moəku bey mecuza de Məryəmi imoni doə cəvobiku bəşikrə bey. Əmma ım, peşo Elizaveti bə Məryəmi doə səlomədə kardə sıxanon nişo doə beydə: “Baxtəvərə ə şəxs bovə kardeydə ki, Rəbbi bəy votə sıxan bə vırə bərəse!» (Lukə1:45) Sıxani təsir vinde beydə: vəd bə Məryəmi imoni qorə bə vırə rosniyə be. Məryəmi imon vardəşnəbəy, çe Xıdo mecuza kardə ğudrət vədi bə vırə rosniyə nəzni.

Boən bə Davudi iyən Məryəmi təcrubon oxşərəti nəzər səğandəmon:

1. Bəçəvon har qıləyni Xıdoku şəxsi sıxan, «rema» oməy.
2. In «rema» çəvon ıstə şınemoni iyən təsəvuronədə bəçəvon ağılı oməysə ğat-ğat barz bıə çe Xıdo fikiri iyən roy ifodə kardışe.
3. Əvon «rema» məseədə, «rema» bəvon imon ovoştinişe.
4. Har dıkəsi bə vəd kardə bıəy ıstə ray de sadə sıxani votışone, ıstə imoni nişo kardışone: «bəştə votəy əməl bıkə» (1Səln.17:23). “Bida İstı votəy bibu bəmi» (Lukə 1:38).
5. De ın roy ifodə kardə bıə imon «rema»-də bıə Xıdo

ğırvəş bo vədi bə vırə rosniyero ozod kardışe.

Xıdo imrujan Bəy de imon vardəkəson jıqo ko kardeydə. De Mıǵəddəsə Rufi vositə Xıdo ıstə zolə məsləhat biə «loqos»-ədə çəmə zəmon iyən məkanədə xısusı vəzyəti vaxti mıvofıǵ omə mıəyən sıxani «rema» bekardeydə. Əmə in «rema» “məseədə”, imon omeydə. Çəyo in «rema»-bə jimon ovoştınıyero ıstə sə imoni oko doədə vindeydəmon ki, Xıdoku omə sıxan bo vədi bə vırə rosniye ǵırvə molike.

Xulasə

Mıǵəddəsə Kitob çe Xıdo imoni tələb kardeyku bəhs kardeydə, həmçinin bəmə nişo kardeydə ki, imoni çoknə bə dast varde bəbe. Rom.10:17 bəmə voteydə: “imon çe Xıdo Kəlomi məseyku bə əməl omeydə” – Xıdo bəmə votə sıxan – Mıǵəddəsə Rufi tərəfo Çəy kəlomi ocon vardə iyən şəxsi kardə «rema»ye.

Əmə «loqos» iyən «rema» arədə biə mınosibəti vindəninimon. «Loqos» – çe Xıdo dəqiş nıbə, osmononədə zoləti noə biə məsləhate. «Rema» – «loqos» i hissəye; Mıǵəddəsə Ruf əy zolətiku saru evardeydə de insoni təcürə əloǵəyn kardeydə. De «rema» vositə «loqos» xısusı iyən şəxsi beydə. Az «rema»-məseədə çəyku bəmi imon omeydə.

“Məsey” çiç votəye? Sul.4:20-22-ədə çimi vey çok, əməli nımunə nişo doə beydə; az əy bəy “çe Xıdo dəmoni ǵab” voteydəm. Dəmoni səpe nıvıstə biə ǵaydon məsey təşkil kardə ço hissə təsvir kardeydə: iminəni, çe Xıdo bəşmə Mıǵəddəsə Rufi vositə bə votəyon nezəco, qırd dıǵǵət nişo doy; dıminəni, həlim iyən de rohatəti omutə mınosibəti ǵəbul kardey; seminəni, çe Xıdo səbəro kardə bə sıxanon dıǵǵət doy iyən çominəni, ıstə dılədə çəvon barədə daim no-peqət kardey.

«Rema» – çe Xıdo qəvo beşə Xıdo Kəlome. Bəmə omə jıqo sıxanon məseədə dəvom bıkomon, əv bəmə harujnə nuni təchiz kardeydə; de in nuni vositə əmə ıstə ruhani jimoni iyən de Xıdo ivrədə bo poye dəvom kardeydəmon.

«Rema» həmçinin bə zəmini dim çe besəmərəti iyən besonəti əvəzi çe osmonon jimondoə nəmi vardə de voşi iyən voa mığoyisə kardə beydə. «Rema» çe Xıdo roon iyən fikiron bəçəmə bəşəri səviyə vardeydə iyən çəmə fikir iyən roon deyəvon əvəz kardeydə.

Podşo Davud iyən ənəbusətə Məryəm bə «rema» ko kardeyro aid dıqlə nımunə vardeydən. Davudi piyeydəşbe bo Rəbbi kə bıdıtı, əncəx Rəbbi «rema», vığandışe iyən bəy votışe ki, Əv İştən bo Davudi kə bədute. Xıdo bə Məryəmi de mələk Cəbrayili vositə «rema»- vığandışe iyən votışe ki, əv, İsraili çandə soron çəş kardə Xıdo Zoə Məsihi moə bınəine. Har dıqlə holədə Davud iyən Məryəmi məsəşone «rema» iyən bəvon imon ovoştıniyə be. De imoni vositə əvon çe «rema» vədi ğəbul karde zınəşone. Çəvon cəvobon sadə, əmma kifoyət ğədərbin: “Esət isə, ya Rəbb, İştı ım ğul iyən çəy nəsilə həxədə İştı votə sıxan zoləti bə vırə bərəsi iyən Bəştə votəy əməl bıkə” (1Səln.17:23) iyən “Az çe Rəbbi ğulim, bıdə bəmi İştı votəy bıbu” (Lukə 1:38).

Haftminə semon

İmoni etirof karde lozime

İmon bə əməl ome bəpeştə əv se mərhləku dəvordiniyə bənəine; etirof kardey, tətbiğ kardey iyan dəvinə kardey. Əmə bimon çe imoni seqlə yolə ğaydən vote bəzinemon. İmon etirof kardə bənəine; imon əmələdə tətbiğ kardə bənəine; imon dəvinəo bekardə bənəine.

De qəvi votey

“Etirof” sıxani Mığəddəsə Kitobi termine, çay xısusı mənəş heste. Vey vaxt “etirofkardey “ ğəzinə tərcümə kardə bıə yunan feli çe “homologeo” hərfi tərcümə jıqoye: “eyni sıxani çoknə heste jəqoən votey”. De jıqoy, etirof kardey – “eyni sıxani çoknə heste jəqoən vote”-ye.

Bı xısusiyə mənəadə etirofkardey hejo de Xıdo Kəłomi bilavasitə ələğəyn beydə.

Etirof kardey – Xıdo İştə Kəłomədə votə sıxani deştə qəvi voteye. Yəni iştə qəvədə bekardə sıxani de Xıdo Nıvıştə bıə Kəłomi eyni kardeye.

Zəb.116:10-ədə məzmur votəkəsi votəşe: ““Az vey əzob kəşeydəm” voteədə iştə imoni qın kardəmnıbe”. 2Kor.4:13-ədə Paul baştə imoni etirofi in sıxanon tətbiğ kardeydə: ““İmon vardıme, əve voteydəm” nıvıştə beyro bə eyni imoni soyb be-be əmənan imon vardeydamon iyan əve voteydamon”. Votey – imoni iştəni ifodə kardeyro təbii qıləy roye. Etirof kardə nıbə imon isə mardə imone.

Mığəddəsə Kitobi har vırədə ğeyd karde beydə ki, çamə qəvi iyan dılı arədə ələğə heste. Qıləyniada bıəy çə qıləyniku hiç vaxti co be əzını. Mattə 12:34-ədə İsa bəmə voteydə: “Ha quruzon nəsil, şımə bevəc be-be çoknə çokə çiyon vote bəzineşon? Çumçiko dil de çiçi pur bıbo, qəv

bəvotə əy". De co sixani, qəv – çe dili peşə-emə klapane. In peşə-emə klapano beşəyon dili dilətonədə biəyon nişo kardeydən.

Harujnə jimonədə ovəçən peş beədə, çəni səpeyku bə jiton emə ovədə ğum iyan korə bibo, votə əzinimon ki, çəni ov təmize. Çənədə ğum iyan korə bənəine. Çəmə dilədə biəyonən jiqon. Qirəm çəmə dil de imoni pur bibo, bəvədə çəmə deştə qəvi votə sixanonədə imon ifodə kardə bəbe. Əmma çəmə qəvo şubhə iyan beimonə sixanon beşon, əvon həlbətdə ki, çəmə dilədə biə şubhə iyan beimonəti nişo kardeydən.

Şimali Afrikədə Britaniyə hərbi ğivvon noxəşxonədə ko kardeədə, az bə qıləy şotlandijə həkimi rast oməym; çəy əncəx bo dizenteriyə noxəşinon qıləy qədə niştəco noxəşxonəş hestbe. Haruj maştəvo əmə bə noxəşinon qineədə həkim de eyini dıqlə parsi bə har noxəşini mirciət kardeydəbe: "Çəknəyiş? İştə zivoni nişo bıkə bəmi!"

Az haruj bı tibbi miyoinədə iştirok kardeədə fik doydəbim ki, həkimi ən vey çe noxəşini zivoni vəziyət mərəğin kardeydəbe, hərçənd əv "Çəknəyiş" parsi bidoən. Çə vaxtiku jiqoşə az vey vaxt fik doəme ki, im çəmə de Xido arədə biə minosibətədən jiqoye. Əmə bəştə ruhani vəzyəti mivofiğ bə Xido votə bəzinemon, əncəx oxonə miyoinədə, Xidoən bənə qıləy həkimi çəmə zivoni əsosədə ğəror bekardeydə.

Paul həmçinin xilosiro əsosə tələbon miyən kardeədə, dilədə biə imoni iyan de qəvi kardə biə etirofi ğeyd kardeydə:

«Bəs bəvədə çiç votə beydə? «Xido Kəlom bəti vey neze, əv iştə zivonədə iyan dilədəy». Əmənen həmonə imoni kəlomi vəz kardeydəmon, qirəm deştə zivoni bərmalə bivotoş İsa Rəbbe iyan dilisixto imon biyoş ki, Xido mardon dilədə bəyji kardışe Əv, tı xilos bəbeş. Harki dilisixto imon biyo, im bəy salehəti doydə iyan deştə zivoni bərmalə bivoto, əv xilos beydə».

Bə Roməvijon 10:8-10

Bı seqlə ayə har qıləyniədə Paul dili iyən qəvi həxədə qəp jəydə; çəy votə dumoyəndətiyən vey vocibe. Əv həştminə ayədə sıftə zıvoni, çəyo isə dili barədə qəp jəydə. Nəvminə ayədən ijən sıftə zıvon, çəyo isə dili barədə qəp jəydə. Əncəx daminə ayədə ğaydə təmomən dəqiş kardə beydə: sıftə dil, çəyo zıvon omeydə.

Az hesab kardeydəm ki, in ğaydə bəçəmə əməli təcrubən mıvofiğ omeydə. Əmə deştə qəvi de Xıdo Kəłomi bino kardeydəmon. Deştə qəvi əy etirof bıkomon, əmə əy bəştə dil ğəbul kardeydəmon. Əmə çanədə vey bo Kəłomi etiof karde dəvom bıkomon, bə ğədərən Kəłom çəmə dilədə imoni ğoyım bəkarde. İmon jıqonə çəmə dilədə imon hasil kardeədə həni əsos mandeydəni ki, əmə ıstə dilədə bo rostə etirofi dastpoçə bıbəmon. İmon ıstən-boştə deçəmə qəvi votəyonku emeydə. Çımibəpeştə deştə qəvi imoni etirof kardeədə dəvom bıkomon, əmə şe-şe həniyən vey etirof bəkardemon iyən deimiyən bədi xılosi həmməyəvo foydon ıstə roy dəvom kardeydəmon.

İ kərə az yəhudi zıvonədə “əzbər umutey” ifadə “de qəvi umutey” bey oşko kardeədə, in proses bomı i kərən təsdiğ be. Az vindime ki, tolişi zıvonədə “əzbər umutey” frazə hasil kardə bıəsəkiştə təsvir kardeydə. Yəhudi zıvonədə isə “de qəvi umutey” frazə səkiştədə hasil bıə əməli roy təsvir kardeydə. Əzbər umuteyro əmə deştə qəvi təkrar kardeydəmon. Əy bo votey hiç qıləy səy tələb kardə nıbey ğədərədə əmə əy çandə kərə bo vote təkrar karde dəvom kardeydəmon. De jıqoy, çəmə qəvədə bino bıə sıxan səkiştədə çəmə dilədə həmişəliğ çap beydə.

Əğıləti vaxti az vurmə cədvəli jıqo umutəmbe. Az təkrar karde-karde çandə kərə dəvom kardime: haft kərə haft cılı nəv; haft kərə həşt pencə şəş; haft kərə nəv şeستی se h.c.q. Oxoədə bəmi hiç cəhd kardeyən lozim nıbe; az bə yod vardencə çəy cəvobi zıneydəbim. Vurmə cədvəl həmişəliğə bəçımı dili həkk be. Cədvəl bəçımı i hissə oqarde. Imruj həni hafto sorisən vey vaxt dəvardə, şımə şiddətinə kulokinə şəvinimədən mini pekon, “haft kərə haft” bıvoton, az boçi

parseydon, təcub bıkomən jıqo, hiç fikir nıkardə, tərəddud nıkardə cəvob bədom: “Çılı nəv”.

Eyni gəydədə, əmə bəştə dil çe Xıdo Kəlomi həkk karde bəzinemon. Hakərə ehtiyoc eqineədə, yaan çəmə imon dəvinə kardə beədə əmə bəştə vəzyəti mıvofiğ biə Xıdo kəlomi Kəlomi votə bəzinemon. Sıftədə mıborizə bəzine be. Çəmə hisson bə Xıdo Kəlomi zidd biə qıləy çiçiyse voteyro əməni təhrik karde bəzinen. Əmma əmə hejo bəştə hisson mıgəvimət nişo doəninimon iyən deştə qəvi votə sıxanon bə Xıdo Kəlomi mıvofiğ kardəninimon. Nəticədə həni hiç qılə mıborizə əbini. Boəmə rohat bəbe bə har vəzyəti aid çe Xıdo Kəlomi votə eyni sıxani deştə qəvi votey.

İmon iyən hisson arədə biə fərği vinde mıhume. Hisson bəçəmə hissıyoti əsosi beydən. Vey vaxti çəvon bekarde nəticən bə Xıdo Kəlomi zidd beydən. İntasi çəmə həni vinde gəzinə, imon əməni bə Xıdo çəşınıçıyə Podşoəti iyən Bəçəy Kəlomi rosneydə.

İmon iyən hisson bə iyəndı zidd beədə, əmə de etiof karde mıəyən kardəninimon ki, bəştə hisson ne, bə imoni əsosi bənininimon.

Seqlə çiy heste ki, əmə çəvon dumoyəndiəti sərost mıəyyən kardəninimon: fakton, imon, iyən hisson. Fakton çe Xıdo Kəlomədən, əvon hiç vaxti dəqiş beydənin. İmon bə Xıdo Kəlomi fakton əsosi beydə iyən əvoni həğiğəti gəzinə etirof kardeydə. Hisson tərəddud karde bəzinen; əncəx oxonə nəticədə, imon gəym bımando, hissonən de fakton bə eyni nizom dəbəşen. Co qıləy tərəfo, qirəm əmə səhvə tərəfo – faktonku ne, hissonku bino bıkomon, əmə hejo bə bəlo eqine bəzinemon. Çəmə hisson har ləzədə dəqiş beydən. Şayət əmə ıstə jimoni bə hisson əsosi bıkomon, çəmə jimonən bənə çəmə hisson geyri-sabit bəbe. Salehə odəm de hisson ne, “de imoni bəjiyey” (Rom.1:17)!

Pencqılə əməli təminot

Deştə qəvi həmişə rost etirof karde təcübə vey təsirin iyan vey vocibe. Əmma qirəm ım təhrif kardə bıbo, ruhani cəhəto təhlükəyn be zınə bə sui-istifodon varde bəzine. Məsələn, minosibət “məsələsən barz bıə bə ağıl” bimi mane be bəzine. Jıqo minosibəti Ko nomədə bıə Fransız filosofi omuteydəbe iyan bo jimoni işkili yeqanə vositə – “Har ruj iyan har cəhəto az şe-şe çok beydəm” ifodə təkrar karde-karde dəvom kardeybe. Vey səy nişo doə iyan hələ ruhani cəhəto yol nıbə odəm bə co təhlükə eqıniye bəzine: bəy jıqo ome bəzine ki, əv boştə ehtiyocın doyro çe Xıdo dasti bəştə piyə har tərəf qordıniye roy pəydo kardəşe; yaan Xıdo ıştə təsəvvuronədə qədəli karde-karde bə osmonədə bıə həvatemonə taponcə obəqordine: bə rostə vırə pul doədəsə, əmə ıştə cismaniyə ehtiyoci doydəmon ıştəni rozi haşteydəmon.

Jıqo sui-istifodonku diyəro beyro az Mığəddəsə Kitobədə pencqılə təminotı təklif kardeydəm. İminə təminot ıme: Əmə ıştə iyan Xıdo arədə bıə minosibəti osə kardəninim. İbraniyijon Nomədə mıəllifi çe İsa Qetsemani boğədə kardə dıvo həxədə omə şərhı doşe: “Məsih... Bəştə mominəti qorə məsə be” (İbr.5:7). Çe İsa mominəti minosibəti Çəy sıxanonədə ifodə kardə be: “Bıdo çımı ne, ıştı irodə bıbu” (Lukə 22:42). Im boçəmə həmməy vocibe. Bə Mığəddəsə Kitobi mıvofiğ əmə ıştə irodəku imtino kardənin, bə Xıdo irodə təslim nıbəncə çəmə nə boştə dıvon cəvobi, nəən boştə xılosi xəy-dıvon tələb kardeyro hiç qıləy əsos nimone.

Dıminə təminot ıme: Əmə ıştə təsəvvur kardə, yaan ıştə orzu kardə har çiy beəsos etirof kardeyro ozod nimon. Bəpe çəmə etirofon çe Xıdo Kəłomi hıdudonsə bə kəno benışun. Bə Mığəddəsə Kitobi bilavasitə əsosin nıbə har curə etirof de rohetəti bə orzu, yaan fanatizm oqarde bəzine.

Seminə təminot ıme: əmə hiç vaxti Mığəddəsə Rufi rəhbərətiku mustəqil be əzinimon. Rom.8:14-ədə Paul çe Xıdo həğiğiye fərzəndon bıə boəməhon voteydə: “De Xıdo

Rufi idorə kardə bəkəson həmməy çe Xıdo fərzəndonin”. Im həm deçəmə qəvi kardə bə etifi, həmə bə məsihiyə jimoni har piyə aspekti tətbiğ kardə beydə. Har qıləy vəzyətədə Miğəddəsə Ruf əməni bo etirof kardeyro ehtiyoc hiss kardə Miğəddəsə Kitobi həğiğəti mıəyyən hissə səbəro kardə bənəine. Sıftənə semonədə əmə vindimone ki, əncəx Miğəddəsə Ruf zoləti «loqosi»peqəteydə bə bəyjiyə, əməli «rema» şiklədə əy bə har vəziyəti tətbiğ karde zıneydə.

Çominə təminot jıqoye: Çəmə çe Xıdo fəvqəltəbii lutfiku bəşikrə bey hiç vaxti sə be əzini. Ef.2:8-ədə Paul hiç vaxti dəqiş nıbə dumoyəndiəti bəyon kardeydə: “de imoni vositə, de lutfi xılos bişon”. Qirəm əmə keynəsə çe Xıdo lutfiku iyə bəyənəvəku ıstə bəşikrə bey ohaştomon iyə bino bıkomon bəştə bacəriği etibo karde, səkiştədə bənə İbrahimi zoə İsağı ne, bənə İbrahimi zoə İsmaili bəbemon.

Pencminə iyə oxonə təminot jıqoye: bəştə şəxsi hissiyoti şəhodəti sərost gıymət doy vocibe. Xıdo çəməku xahiş kardeydənə əmə ıstə çəşon iyə bəyən quşon bıbastəmon iyə bəyən bızın çəmə ətrofədə fiziki iyə bəyən maddi dınyo mıvcud nıbə gəzinə bıqardəmon. İmon mistika niyə. Əmə bəştə hissiyyoti bəmə nişo kardə realəti şubhə kardeydənimon, intasi çəy gətiyəti osə kardeydəmon.

Roməvijon Nomə çominə semonədə Paul həğiğəy imoni çe Xıdo lutfiku bəşikrə bey gəyd kardeydə. Çəyo əv bəmə İbrahimi ıstə imoni iyə bəyən hisson arədə bıə mnoqişə çoknə həll karde nişo kardeydə: “Bıçımiro vəd de imoni bə jimon ovaşteydə ki, bə Xıdo lutfi aħqıl bıbu iyə bə İbrahimi həmə nəsil; əncəx bə Ğanini ne, İbrahimi molik bıə həmonə imoni əsosin bəkəsonən əhotə bıkə. İbrahim çəmə imon vardə çe Xıdo – bə mardon jimon doə, nıbəyku hestemon ofəyə, çe Xıdo navədə çəmə həmməy piyə. Çoknə ki, nıvıştə bıə:

«Vəyə milləti pıə kardime tını”. Hiç qıləy umu nıbə holədə İbrahim bə vəyə milləti pıə bey de umu bovə kardışe. Çumçiko bəy votə bıbə ki, “ıstə nəsil anədə bəbe”. Həttə təxminən sa sinədə

beadən, ıstə andomi həni mardə ğəzinə beyən, ıstə jen Sara andomi mardə bey zine-zine, çəy imon bə kam nibe. De beimonəti şək nıvardışe bə Xıdo vədi, bəəks ıstə imonədə ğoym mande izzət doşe bə Xıdo. Qırd əminbe ki, Xıdo ıstə doə vədi bə vırə rosniyey ğadire». Bə Roməviyon 4:16-21

İbrahimi hissiyoti bəy votışe ki, əv fiziki cəhətə pıə be əzini iyən Saran həni bə dınyo əğıl varde əzini. Əmma Xıdo bəvon fərzənd vəd kardəşe. İbrahimi jıqo hərəkət nıkardışe ki, quya çəy hissiyoton əyiştə andomi iyən Sara andomi həxədə realəti nişo kardeydəni. Əy əncəxən oxonə iyən ğəti ğərororinə cəvobi ğəzinə ğəbul nıkardışe ım, çımiku imtino kardışe. Çe Xıdo Kəlom bəy co çiy, çəy ıstə hissiyot isə co qıləy çiy vəd kardeədə İbrahim çe Xıdo vədiku ğoym dəçikəy iyən bəştə hisson bo şək varde imkon doydənibe. Nəhoyət, çəvon imon dəvinəo beşe bəpeştə, həm İbrahimi, həmən Sara andom çe Xıdo vəd karde ğəzinə bə mıvofiğ vəziyyət vardə be. Əvon həğığtən bə dınyo əğıl varde zınə ğabiliyəti ğadir bin.

Im deyəməni jıqo bəbe. Kali kərə çəmə spesifik vəzyəti həxədə çe Xıdo Kəlom iyən çəmə hissiyoton bə iyəndi vəynə məlumoton bədon.

Əmma çəmə imon həğıği bıbo, iyən əmə çe imoniku bənə İbrahimi ğoym dəçikəydəmonbo, hejo rostə etirof kardeydəmonbo, vaxt omeədə deçəmə hisson vositə bəçəmə vəynə bıə fiziki vəziyyətən bə Xıdo vədi mıvofiğ bome.

Bədi xılosi bardə etirof

Əmə vindəməne ki, Rom.10:8-10-ədə Paul dəştə təlimin jıqo yekun jəydə: “inson... dəştə zıvoni iğror bıko xılos bəbe”. İyo hərəkət iyən bə nav şey nişo kardə beydə. Co curə bıvotomon, əmə de rostə etirofi tərəqqi karde-karde bədi xılosi hərəkət kardeydəmon.

Əncəxən rostə etirof kardey iyən əy oqəteyro əmə xılos sıxani imkonon sərəsəninimon. Məsihiyon veyni etirofi məhdud kardeydən, əncəx ıstə kardə qınon etirof kardeydən

iyən çəvon xilos əncəx bəçəvon qınoon baxşəbey ğədərədə məhdud beydə. Roste, Xıdo çəmaku ıstə qınoon etirof kardey tələb kardeydə iyən bo xilos beyro qınon baxşə bəninin. Əncəxən çe etirofi iyən xilosı imkonon çımisə həniyən yole.

Zəb.78:22-ədə votə beydə ki, Xıdo İsrailijon Misiro xilos karde bəpeştə ğıyzın be bəvon, “Çumçiko əvon bə Xıdo bovə kardeydənibin, Bəçəy doə perəxmoni peştıpur beydənibin”. Çımisə bənav iyən bəpeştə omə ayon oşko nişo kardeydən ki, çe Xıdo xilos Çəy de tosə bə vaxti bo İsraili kardəyon həmməyəvo ıstənədə ehtivo kardeydə: bo Misirijon omə bəloon, çe Sıə diyo pebıriyə bey, səhroədə bəvon bələdəvonəti kardə bəruj avə, bəşəv isə otəşə sun, bo peşomeyro bəvon halo bekardə bıə ov iyən bo hardeyro osmono omə manna. Imon həmməyəvo iyən bəçəvon xəyri bıə çe Xıdo həniyən co mıdoxilon iyən təminoton yeqanə iyən har çiyə ıstənədə ehtivo kardə xilos sıxanədə xulasə kardə beydə.

Əhdi-Cədidədə, həmçinin Yunan feli sozo – adətən “xılokardey” ğəzinə tərcumə kardə beydə – çe qınon baxşə beysən bə həniyən diyəro şə mənə ifodə kardeydə. Əv çe insoni har qılə ehtiyoci doyan bəştə daxil kardeydə. İcozə bıdən çimi həniyən qeşə mənəon ifodə kardə nımunon nəzər səğandım. Sozo sıxani, manqəsə xunşeyku əzob kəşə jeni şiforo oko doə beydə (Mattə 9:20-22); Listrədə movardo şikəst bıə odəmi şiforo oko doə beydə (Həv.14:8-10); Qeraədə cını qətə odəmi çe cınon leqioniku ozod kardey iyən çəy ağılı qırd bərpo kardeyro (Lukə 8:26-36); Yairi kinə mardeyku bəyji kardeədə (Lukə 8:41-42, 49-55); de imoni bo noxəşini kardə bıə divoku omə bərpo (Yağ.5:14 15).

Ğərəyz bimi, 2Tim.4:18-ədə Pauli votışe: “Rəbb mını har curə bevəcə əməliku pebəroxne iyən Boştə Osmoni Podşoəti xilos bəkarde. Bəy zoləti izzət bıbu! Amin”. İyo “xilos bəkarde” ğəzinə tərcumə kardə bıə “sozo” sıxani mənə imonin: har curə perəxemon, çe Xıdo mıdofıə iyən

bı dınyoədə bə Pauli lozim bıə təminot, betəhlukə bey iyan nəhoyət, çe Xıdo zolə Podşoəti bəy doy.

Bıçımiro xılos – Məsihi çomexədə ekardə de xuni vositə boəmə sə bıə xəy-dıvon həmməye. Xəy-dıvon ruhani, fiziki, maddi, material, mıvəğğəti yaan zoləti bıboən jıqo, əvon həmməyəvo qıləy yolə, har çiy ıstənədə ehtivo kardə xılos sıxanədə şərh kardə beydə. Bə xılosi mıxtəlif xəy-dıvon daxil bey iyan əvoni bə dast varde ro etirofe. Mığəddəsə Kitob bəmə çe Xıdo kardə təminoton har sahədə bə dast vardeyro oşko, musbət bəyonoton doydə. İmoni de imoni bəştə dıl ğəbul kardeədə iyan deştə qəvi etirof kardeədə, əmə həni təcrubədə bəvon soyb beydəmon. Məsələn, vey vaxti İblis bə imoniyon de mıhokimə iyan bedəqərə hisson hıcum kardeydə. Əmə hətto bə Xıdo bəmə bıə mehibbəti şubhə karde bəzinemon. İttihoməkəy sədo bırıniyero, bəy zu omeyro əmə Mığəddəsə Kitobi ayon pəydo kardənin etirokardəninimon. Kali nımunon imonin:

«Esət həni ə odəmon ki de İsa Məsihi i bıən boəvon Xıdo tərəfo hiç qıləy məhkumiyət niy».

Bə Roməvijon 8:1

«İntasi Xıdo İştə bəmə bıə mehibbəti demi sıbut kardışe ki, əmə hələ qınokor beədə Məsih boəmə marde!»

Bə Roməvijon 5:8

«Xıdo bəmə bıə mehibbəti əmə sərəsəymon iyan bimi bovə kardımone».

1 Yəhya 4:16

Bı ayon əsosən az ın şəxsi etirofi karde bəznem: “Az bə Məsih İsa imon vardəmə bı səbəb, az mıhokimə jiyədə nim. Xıdo İştə bəmə bıə mehibbəti deimi sıbut kardışe ki, az hələ qınokor beədə Məsih bomı marde. Az zıneydəm ki, Xıdo mını piyeydəşe iyan bimi bovə kardeydəm”. Bə mənfi hisson həmməy mığovimət nişo kardeədə iyan ıstə hisson musbət vəziyyətədə oqəteədə, bə Mığəddəsə Kitobi mıvofığ etirof kardeədə, ıstə jimonədə bıə mıhokimə iyan rəədd kardə bey de sulh iyan de ğəbul kardə bey əvəz beydə.

Be bəzıne ki, şımə bə fiziki şifo yaanbə xəşəconəti

ehtiyoci hestiyone. Mıǵəddəsə Kitob bəmə İsa barədə voteydə: “Demiyən bə vırə rəsəy, de Yeşayə peyǵəmbəri vositə votə bıə ın sıxanon: «Əy İştən kəşəşə çəmə noxəşiyon, İştə səpe peqətişə çəmə mərəzon».” (Mattə 8:17) iyən “Əy Deştə andomi vositə çəmə həmə qınon bə çomex bardışe ki, əmə bə qıno minosibətədə mardə, bo salehəti bijiyəmon. Deçəy yaron şımə şifo səyone.” (1Pet.2:24). In ayon bı sahə mıvofiǵ omə etirofonəsosi təşkil kardeydə. Har səfə noxəşi bəmi hədə-tars omeədə, ıstə fikirədə bə əloməton istinod karde imkon doy əvəzi az de musbət etirofi cəvob doydəm: “İsa İştən çımı noxəşi iyən mərəzon İştə səpe peqətişə, az deçəy yaron vositə şifo səmə”. Sıftə az şubhə varde bəzinem; deştə andomi əloməton iyən çe Xıdo kəlomi həǵiǵəton arədə qərqinəti dəvoniye bəzinem. Əmma çe Xıdo həǵiǵəton etirof karde-karde dəvom kardeədə, əv həni çımı i hissə beydə, bənə vurmə cədvəli. Həttə az şəvinimədə xəbədo bibomən, çımı andomədə seqlə noxəşi əloməton bibonən, çımı ruf ijenən rostə etirof karde zineydə: “Az Deçəy yaron şifo səmə”.

Şayət çımı ehtiyocon co qıləy sahədə bıbon, bəvədə az bə həmonə sahə aid bıə etirofon kardeydəm. Məsələn, qirəm az maliyyə nırəseəti dəvoneydəmbo, bəştə yod dənoydəm: “ Xıdo ǵadire har neməti bəşmə mıbofi bıda, demiyən jıqo şımə bo har çokə əməli bol-boli imkon bırəsı” (2Kor.9:8). Az ıstə tarson nıǵo kardeyku imtino kardeydəm. Az minnətorəti karde-karde tarsi dəf kardeydəm. Az bə Xıdo təşəkur kardeədə dəvom kardeydəm, çumçiko Çəy bomı təminoti səviyə bolətiye. In etirofi kardeədə dəvom kardeydəm, vindeydəm ki, Xıdo mıdoxilə kardeydə, Çəy Kəlomi həǵiǵət çımı maliyyə vəzyətədə real beydə.

Qıləy sahə bəpeştə co qıləy sahə, qıləy ehtiyoci bəpeştə co qıləy ehtiyoc, qıləy vəzyəti bəpeştə vo qıləy vəzyət... Tərəqqi dəvom karde-karde, “inson deştə zıvoni iǵror karde-karde xılos beydə” (Rom.10:10). Çəmə rast omə har işkilədə bə qıləy stimul oqardeydə ki, əmə bə həmonə işkili çe Xıdo cəvobi elon karde bəzinemon. Çəmə etirof çanədə

mıntəzəm iyən ğəti bıbo, əmə bə ğədərən təcrubədə bəştə xılosi həzzi daxil beydəmon.

Çəmə etirofi Sər Kahin

İbranivijon Nomə əsos, fərğın kardə mıvzu İsa Məsihi Sər Kahinətiyə. İsa Sər Kahini ğəzinə, çe Pıə Xıdo huzurədə çəmə şəxsi nımoyəndə ğəzinə xıdmət kardeydə. Əv əməni Deştə salehəti edoydə, çəmə kardə divon bə barzə vırə rost kardeydə, çəmə ehtıyocon təğdim kardeydə iyən çe Xıdo bəmə doə vədon bə vırə rosnıyeyro zəmonət beydə. İntasi əmə bə İbranivijon Nomədə Məsihi Sər Kahinəti mıvzu dığğət bırosnomon, oşko bəkardemon ki, ın mıvzu deçəmə etirofi hejo ələğəyne. Çəmə zəminisə kardə etirof osmononədə çe İsa bəçəmə xəyri İştə Sər Kahinəti xıdməti tətbiğ kardeyro ozod bey dərəcə mıyən kardeydə.

İbranivijon 3:1-ədə İsa Məsihi boəmə Sər Kahin bey əmin beydəmon. Im, Məsihi Sər Kahinəti bilavasitə deçəmə etirofi ələğəyn kardeydə. Çəy Sər Kahinəti xıdmət bəçəmə xəyri bıə çəmə etirofe. Har səfə əmə rostə etirof kardeədə, ıştə navədə Sər Kahin Məsihi həmə səlohiyəti molik beydəmon. Əv, çəmə etirof kardə vədi bə vırə rosnıyero zəmonət beydə. əmə rostə etirof nıkomon, yaan imoni əvəzi de beimonəti şubhə etirof bıkomon, bə Məsihi çəmə Sər Kahini ğəzinə xıdmət kardeyro hiç qıləy imkon doydənimon. Rostə etirof Məsihi Sər Kahini ğəzinə xıdmət kardeyro sədo kardeydə, səhvə etirof isə əməni çımiku co kardeydə.

İbranivijon Nomə 4:14-ədə mıəllif ijən çe İsa Sər Kahinəti bilavasitə deçəmə etirofi ələğəyn kardeydə: “Əmə osmononku dəvardə bə Sər Kahini molikimon, Im Xıdo Zoə İsay. Əve boən ıştə imoniku ğoym dəçıkəmon”. İyo ğeyd kardə beydə ki, əmə ıştə etirofiku ğoym dəçıkəninimon. İştə sıxanon i kərə bə Xıdo Kəłomi uyğun bıkomon, həni ıştə sıxani dəqış kardeədə yaan bə beimonəti onıqardeədə sərhısob bıəninimon. Vey təzyiğon be bəzınen bəçəmə vəynə. Bəmə jıqo bome ki, vəzyət bəçəmə çəş kardəy

zidd şeydə. Koməqətiyon təbii səvonon qırd bastə biən. Əncəx əmə dəştə imoni iyən etirofi çe zolətiyonku – Xıdo Kəlomiku iyən çe Xıdo Rostədə nıştə Sər Kahin biə İsa Məsihiku dəçikeyədə dəvom kardəninimon.

İbranivijon daminə semonədə miəllif seminə kərə çəmə etirofi de Məsihi Sər Kahinəti əloğəyn bey ğeyd kardeydə:

“Əv Xıdo həmə kəy səpe noə biə çəmə qıləy yolə Kahine. Əve çəmə dilon ləkəynə vicdoniku, çəmə andomonən de təmizə ovi pok kardə biə holədə de ğoymə imoni iyən dilisıxtə bə Xıdo nez bībəmon. Umu doə əğidəku ğoym dəçikəmon, çumçiko vəd doə Xıdo bəfomande. Dığğətin bībəmon ki, iyəndi mehibbət iyən xəymandə koon kardeyro təşviğ bıkəmon”.

Bə İbranivijon 10:21-24

Əmə vindeydəmon ki, İsa bənə ıstə Sər Kahini ziney səkiştədə bəmə seqlə dumoyəndi asbard doə beydə. İminəni çəmə bə Xıdo mınosibəti aide: “dilisıxtə bə Xıdo nez bībəmon” (22-nə ayə). Diminə asbard bəçəmə etirofi aide: “Umu doə əğidəku ğoym dəçikəmon” (23-nə ayə). Seminəni bəçəm imoninə həmroon aide: “Dığğətin bībəmon ki, iyəndi mehibbət iyən xəymandə koon kardeyro təşviğ bıkəmon” (24-nə ayə). Bə Xıdo iyən bəştə imoninə həmroon biə vəzifon arədə bəçəmə ıstəni aid biəy: umu doə əğidəku ğoym dəçikəmon. Im asbardi bə vırə rosniyey bə Xıdo iyən bəştə imoninə həmroon biə vəzifon bə vırə rosneyku bəşkrəye.

İbranivijon Nomədə çəmə diyə kardə seqlə hissədə rostə etirof karde əhəmiyyət ğeyd kardə beydə. İbranivijon Nomə 3:1-ədə bəmə əncəxən votə beydə ki, İsa “çəmə əğdə Daynə iyən Sər Kahine”. İbranivijon Nomə 4:14-ədə bəmə votə beydə: “ıstə əğidə ğoym bıqətəmon”. İbranivijon Nomə 10:23-ədə bəmə asbardə beydə: “Umu doə əğidəku ğoym dəçikəmon”. Şe-şe ğoym kardə biə ğeyd bəmə voteydə ki, əmə keynəsə yağın ki bə ziyodə biə təzyiğon məruz bəmandemon; ın təzyiğon əməni ya bo dəqiş kardey, yaan ıstə etirofi zəif kardey məcbur bəkarde. Çəməhono vey kəs

şoydəti karde bəzine ki, çəmə ıstən təcrubədən im jıqobe. Bıçimiro, çəşnavi ıstə vırədəye. Bəmə vəynə bıə təzyiğon çoknə bey hiç fərg nişe, qələbə əncəx ıstə etirofonku goym dəçikeyku omeydə.

İbranivijon Nomə ıstə oxonə seqlə nəsihətədə mıəllif bəmə şubhə nıkardə goym qətey xıususiye səbəbi voteydə. Əv voteydə: «Vəd doə Xıdo bəfomande» (23-nə ayə). Çəmə etirof əməni de dəqişnıbə Sər Kahini əloğəyn kardeydə. Etirof – Xıdo tərəfo təyin kardə bıə vositəye; əmə de etirofi Çəy sədoğəti, Çəy mudrikəti iyən Çəy gırvə boştə xəyri sədo kardeydəmon.

Xulasə

Xıdo xılosi planədə imon bilavasitə de etirofi əloğəyn kardə beydə. Etirofi mənə əve ki, əmə ıstə qəvo bekarde sıxanon mıntəzəm bə Xıdo Kəłomi uyğun kardeydəmon. Im, befasilə şəxsi intizom tələb kardeydə. Bəçəmə və beşə har vəzyətədə əmə ıstə hisson yaan hissiyoton tərəfədə idorə kardeyku imtino kardəninimon; əmə bə Mığəddəsə Kitobi har vəzyəti həxədə votəyon de ciqəmandəti təsdiğ kardəninimon. Sıftə mıborizə iyən qərqinəti be bəzine, əncəxən oxon nəticədə Xıdo Kəłom bəçəmə dilon həkk beydə iyən çimi bəpeştə həni çəmə eqıneydəni.

Əmə ehtiyotin bənininimon ki, etirof kardey təcrubə bə sadə texnika onıqardı. Əməni çımiku nıgo doə pencqılə əməli təminot jıtono gəyd kardə bıə:

1. Sıftə əmə ıstə irodəku imtino kardənin iyən bə Xıdo irodə tabe bənininimon.
2. ıstə etirofədə bə Mığəddəsə Kitobi qırd əsosin bənininimon.
3. Əmə hejo de Mığəddəsə Rufi idorə kardə bənininimon.
4. Əmə hejo bə Xıdo fəvqəltəbii lutfi peştıpur bənininimon, hiç vaxti bəştə təbii bacəriğon peştıpur bənininimon.
5. Çəmə hisson iyən Xıdo Kəłamı arədə ziddiyyət

beədə əmə bənə İbrahimi kardəninimon: çəmə hisson oşko kardə vəzyəton realin, əmma oxoy nin.

Bəştə jimoni har sahə rostə etirofi tətbiğ kardeədə əmə bə xılosi, yəni de Məsihi marde vositə şe Xıdo təminoti bə dast varde-varde həniyən vey bədi jimoni şeydəmon.

Rostə etirofi əməni dəçəmə Sər Kahin bə Məsihi bilavasitə ələğəyn kardeydə. Rostə etirof çe Xıdo bəmə dəqişnibə sədoğəti, mudrikəti iyən gırvə sədo kardeydə.

Həştminə semon

İmoni oko doy lozime

Əmə vindımone ki, imon de qəvi etirof kardə bənəine. Ğərəyz bimi həniyən çışə hestebu? Vey vaxti dindoron əsl mənə qin kardə bə bemənəə sıxanon oko doy-doy qıno kardeydən. Əmə çimiku çoknə vite bəzinemon? Çoknə karde bəzinemon ki, ıstə etirofədə oko doə sıxanon həğiğətən çəmə dilədə bə əsl imoniku bə əməl bo? Mığəddəsə Kitob bı parsi sadə, əməli cəvob doydə: De qəvi etirof kardə bə imon de mivofiğ hərəkəton təsdiğ kardə bənəine. “Çumçıko andom beruf mardə bey ğəzinə, imonən beəməl mardəye” (Yağ.2:26).

İmon de mehibbəti ko kardeydə

Bə Qalatiyəvıjon Nomə 5:6-ədə Paul bə məsələ mahiyyət ovaşteydə: “De Məsih İsa i bəmonbu, fərgış ni, sınıət kardə bəmon, ya ne. Vocib bıəy de mehibbəti fəol bə imone”. Paul iyo məntiqi ğaydədə iyəndı dumo oməçoqlə mihum bəndi ğeyd kardeydə.

İminəni, sınıəto nımunə ğəzinə oko doy-doy Pauli votışe ki, hiç qıləy zahiri ayin yaan mərosim əməni çe Xıdo çəşədə rost nıbəkarde. Xıdo har çıysə bənav de zahiri ne, de dilətoni mərağın beydə.

Diminəni, həğiği məsihiyətiədə mihum bə unsur imone. De imoni pur bə dıl bə Xıdo məğbul bə yeqanə dıle. Hiç çiy əvəz karde əzini əy! Çı kitobi pençminə semonədə az həni nişo kardıme ki, Mığəddəsə Kitob hejo imoni vocibəti iyən əsos bey ğeyd kardeydə.

Seminəni, Paul bəmə voteydə ki, imon ko kardeydə. İmon mahiyyətə fəole. Mivofiğ hərəkət nıbo, əsl imonən ni.

Çominəni, imon təbii beyro de mehibbəti hərəkət kardeydə. Mehıbbət nıbo, əsl imonən ni. Mehıbbəti mahiyyət musbət, ǵırvə doə, aşış kardə, nəsihət ədəye. Hərəkəton həmməy mənfi, tənqidi iyan ǵəddor beədə, çe mehibbəti əlomət beydəni, bıçımiro imonən beydəni. Jıqo hərəkəton, əlbəttə ki, imoniku ne, diniku ome bəzinen.

İmon iyan əməlon arədə əloǵə ǵeyd kardə Əhdi-Cədidi qıləy kitob Yaǵubi Noməye. Kali şərھ kardəkəson təklif kardeydən ki, Yaǵubi iyan Pauli imoni barədə təsəvvuron araədə fərǵ heste. Əvon voteydən ki, Paul xılosi əməliku bəşikrənibə əncəx de imoni mımkun bey ǵeyd kardeydəbe; Yaǵub isə voteydəbe ki, imon de əməlon təsdiǵ kardə bənəine. Şəxsən az iyo hiç qıləy ziddiyyət vindeydənım; ım çe qıləy həǵiǵəti dıqlə əks tərəfonin. Əmə əməliku bə şikrənibə de imoni bəroət səydəmon, çumçiko salehəti vardə hiç qıləy əməl ni. İntasi i kərə əməliku bəşikrənibə de imoni bəraət səy bəpeştə, həǵiǵi imon ıstəni təbii əməlonədə ifodə bəkarde. De jıqoy, Paul, çe Xıdoku əmə salehəti çoknə ǵəbul karde barədə voteydə, Yaǵub isə şe Xıdoku salehəti səy bəpeştə bıə səkişton barədə voteydə. In dıqlə fikiri arədə az hiç qıləy ziddiyyət vindeydənım: iyo əncəx mıxtəlifə tərəfon ǵeyd kardə beydən.

Çımi bəpeştə, Pauli əməlon hiç ǵeyd nıkardeyən votey qırd səhve. Bə Qalatiyənıjon Nomə 5:6-ədə həni vindımone ki, Paul nişo kardeydə ki, imoni əsl mahiyyət – mehibbəti ko kardeye. Paul, həmçinin ın həǵiǵəti barədə Mehıbbəti Semoni ǵəzinə zınə bıə 1Korinfıjon 13-nə semonədə iyan ıstə nıvıştəyon kali co vıronədə bəhs kardeydə.

Yaǵub əməlon ǵeyd kardeydə

Yaǵubi Nomə 2:14-26-ədə imon iıyan əməlon əloǵə təsvir kardə beydə. In nıvıştəy az bə şəş əsosə hissə co bəkam iyan har qılə dumoyəndi təhlil bəkardemon.

Əməliş nibə etirof

«Çımı imoniyə boon, ehanə odəm voteydəbu, az imonsoybim, əmma əməliş ni, çımı çı foydəş heste? Jəqo imon əy xilos karde bəzne bəqəm? Ehanə ıstı imoniyə boə yaan hovə tankardeyro olət nişe, hardeyro rujəhard nişebu, əmma şıməhon qıləyni voteydə bəy: «Bışən Xıdo bəşmə koməq bibu, ıstəni bitospınən iyən siconi bəhən!», əmma ıstən bəçəvon jimoniro lozim bıə çiyon bəvon nıdo, çımı çı foydəş bəbe? İmonən jıqoye, ehanə əməliş nıbu, imon coylinə qıləy mardəye». Yağub 2:14-17

Əmə zınənimon ki, Yağub iyo bə imoni molik bey bəyon kardə insoni təsvir kardeydə. İnson iddo kardeydəbo ki, bə imoni molike, əncəxən çəy hərəkəton bəçəy iddo ziddin. Yolə ehdiyoci dılədə bıə çəy imoninə həmroon qıləyni bəçəy və beşədə, əv bəy əncəx dılvandi bədo, əmma bo koməqəti kardeyro hiç çiy kardeydəni. Çəy koməqəti nıkardey nişo doydə ki, çəy sıxanon puçin iyən səmimi nin. Eyni prinsip bə imoni etirofiyə tətbiğ kardə beydə. Şayət sıxanon bəpeştə mıvofığ əməl nıvo, bəvədə in sıxanon hiç mənə mandeydəni.

İlahiyot iyən jimoni mığoyisə

«Əmma, qıləy xonəxo bəvote: “İstı imon heste, çımı isə əməl». Nişo bıdə bəmi ıstə imoni beəməl, azən nişo bədom bəti ıstə imoni ıstə əmələdə!”»

Yağub 2:18

Az hejo in ayə boştə qıləy dəvəti gəzinə gəbul kardeydəm. Çımı imon həniyən vey mucərrədə ilahiyote, yaan ıstə imoni əməlonədə nımoyiş kardeydəm? Dınyo mucərrəd diaqrami gəzinə təğdim kardə imoniku sıst bıə; dınyo imoni ko karde zınə modeli vindeyro dastpoçə beydə. Az şəxsən hisob kardeydəm ki, təcrübədə ko nıkardə ilahiyoti faydəş niy.

İblisi adət

*«Tı bovə kardeydəş ki, Xıdo iqləye. Çok kardeydəş!
Cınonən bovə kardeydən iyən larzeydən!»*

19-nə ayə

İnsonon adət kardəşone, bə iqlə Xıdo mıvcud bey bovə kardeydən. Əmma ım vəsi nıbəkarde. Bımi hətto iblis ıştənən bovə kardeydə iyən diqi-diqi larzeydə! Azən bovə kardeydəm ki, iblis bə Mıgəddəsə Kitobi bovə kardeydə. Əv çe kali dindoronsə vey bovə kardeydə! Bəs bəvədə bı jıqo imonədə çiç rəseydəni? Cəvobi de iqlə sıxani doy bəbe: itoətkorəti! Diyəməkə ki, İblis iyən çəy cınon bə iqlə həğiğiye Xıdo bovə kardeydən, von Bəçəy vəynə usyon kardeyədə inodkorəti nişo kardeydən. Həğiği imon bə tabeəti iyən itoətkorəti vardeydə bekardeydə. Əks təğdirədə çəmə imon puçel!

İbrahimi nımunə

«Əmma tı, ha nodonə odəm, zıneydəş ki, imon beəməl beədə bə hiçi qərək ni? Bəqəm çəmə əcdod İbrahim, ıştə zoə İsaği bə gırbonqo noədə, ıştə əməlon mıgobilədə saleh hisob kardə nıbe? Tı vindeydəş, imon deçəy əməli ivırədə fəoliyətədəbe, həmən çəy imon deçəy əməlon mıkəmməl be. Jıqonə, Mıgəddəsə Nıvıştəy bə vırə rəsəy: «İbrahimi imon vardışe bə Xıdo, ım boəy salehəti hisob kardə be», əve bə İbrahimi nom doə be çe Xıdo dust. Vindeydəşon, inson əncəx de imoni ne, deştə əməlonən saleh hisob beydə».

Yağub 2:20-24

Yağub esət ıştə fikri nımoyiş kardeyro İbrahimi jimoniku qəp jəydə. Çəy votəyon sərəseyro əmə İbrahimi jimonədə kali əsos hodison nəzər səğandəninimon. Ofəyemon 12-ədə Xıdo bə İbrahimi votışe ki, Haran zəmini tərq bıkə, bışu bə ırs səninə zəmin. İbrahim itoət kardeədə Xıdo vardışe əv bə zəmin Kənan. Ofəyemon 15-ədə İbrahim hələn bə qıləy

varısı, bə doğma zoə molik nıbey barədə bə Xıdo şikat kardışe. Cəvobədə, Xıdo bəy şanqo astovon nişo kardışe iyən votışe: “İştı nəsıl anə bəbe” (5-nə ayə). İbrahimi cəvob Ofə.15:6-ədə geyd kardə bıə: “İbrami bə Rəbbi imon vardışe iyən Rəbbi salehəti hisob kardışe ım boəy”. Bı noxtədə Xıdo saleh hisob kardışe İbrahim; bə İbrahimi əməlon qore ne, əncəx bəçəy imoni qorə kardışe ım.

İntasi Yağub nişo kardeydə ki, ım İbrahimi de Xıdo arədə bıə imoni mınosibəti oxoy nıbe. Bə Xıdo bovə karde iyən bə imoni qorə saleh hisob kardə bey bəpeştə İbrahim dəmande ıştə əməlonədə imoni oko doy. Ofəyemoni omə haft semonədə əmə vindeydəmon ki, Xıdo İbrahimi gədəmbəgədəm, qıləy itoətkorə hərəkəti bə qılə itoətkorə hərəkət bardeydə iyən təxminən çıl sori mıddətədə çəy imoni tədricən perosnişe. Nəhoyət, Ofəyemon 22-ədə İbrahim ıştə imoni ən yolə dəvinə vəbəvə omə bə noxtə oməy beşe: Xıdo gırbonqoədə ıştə zoə İsaği gırbon vardey dəvinə. Məcəzi mənoədə bıvotomon, İbr.11:17-19-i qorə, İbrahimi gırbon vardışe. Xıdo oxoədə İbrahimiku ıştə zoə gırbon varde tələb karde diyənı kardə, İbrahim ımı bo karde hozıbe, çumçiko əv bovə kardeydəbe ki, Xıdo gədire sənibəton İsaği bə jimon biyə. De jıqoy, İbrahim dəvinəo de gələbə beşe.

Ofəyemon 15-ədə İbrahim bə jıqo dəvinə hozı nıbe. İsaği gırbon vardeyro rozi nıbə bənav, əv kali hozıəti mıborizonku dəvarde, çandə kərə itoətkorəti nişo kardışe. Yağub ımı jıqo izoh kardeydə: “ Tı vindeydəş, imon deçəy əməli ivirədə fəoliyətdəbe, həməən çəy imon deçəy əməlon mıkəmməl be.” (Yağ.2:22). İmon həmişə sıftənə noxtəye. Co qıləy çiy əzini be. İmon bə əməl ome bəpeştə dumoyəndı dəvinonədə oko doə beydə. İmon bı dəvinon mıvofiq de itoətkorə hərəkəton cəvob doydə. İmon de har qılə itoətkorə hərəkəti inkişof kardeydə iyən zumand beydə, əy bə omə dəvinə hozı kardeydə. Nəhoyət, jıqo çandə dəvinə iyən itoətkorə hərəkəton bəpeştə imon yol beydə iyən təkmil kardə beydə.

Raxavi nimunə

«Eynən jəqo, bəqəm Xıdo saleh hisob nıkardışe beaxloğə jen bıə Rahav? Çumçiko əy ıstə kədə ğəbul kardışe ğasidon, çəyoən de co roy əvoni dəro kardışe».
Yağub 2:25

Yağubi imon iyən əməlon aədə bıə mınosibəti oxonə nimunə Raxave. Raxavi hikoyə Yeş.2:1-22 iyən 6:21-25-ədəye. Çəy hikoyəku çımı zovq səy qıləy səbəbən iyo təsdiğ kardə bıə: beumu bıəkəsiro umu heste. Raxav Yerixonədə jiyə qıləy qınokorə bıtperəstə jenbe; ın şəhr xıdo tərəfo bo məhv bey məhkum kardə bıəbe. Əmma bəçəy imoni qorə əv məhv nıbe iyən çəy həmə xıyzon xılos be, bə Xıdo odəmon umuj be, bə şu şe iyən deştə şuyə bə ivirə çe İsa Məsihi əcdod be. (Mattə 1:5).

İntasi Raxavi imon əncəx etirof nıbe; imoni mıvofiğ əməlonədə ıstəni nişo kardışe. Çe Yeşua bə Yerixə vığandə casuson bə Raxavi kə oməyn. Kam mandəbe əvoni bıqətin, Raxavi ıstə jimonədə risk kardışe iyən əvoni xılos kardeyro ıstə kəy bonisə niyo kardışe. Casuson nişə bənav Raxav deyəvon bə roziəti oməy: “Xahiş kardeydəm, bə Rəbbi ğəssəm bəhən ki, mı bəşmə xəymandəti kardeyro şımənən bəmi iyən bəçımı pıə kıləti xəymandəti bəqşonon rozi bin. Casuon rozi bin iyən bə Raxavi xahişi bə vırə rosnıyero sıxan doşone. Əslədə əvon ıstə nomo ne, çe Xıdo nomo vəd doşone, çumçiko de fəvqəltəbii ğıvıvə Yerixoni məhv kardə Xıdo İştənbe (Yeşua 6:20). Rozi bey bəpeştə Raxavi həniyən deştə jimoni risk kardışe. Əy bə casuson imkon doşe ki, əvon çe kəy pencəku de şəhri divo de jiyə bəjıton evon.

Cason nişə bənav bə Raxavi oxonə asbardi doşone: xılos beyro əməni evardə bə həmonə pencə ın tınd sıə ranqədə bıə teri dəbastış. Ter ıstı pencədə nıbo, xılos əbniş. Tınd sıə ter etirofi qıləy forməbe. Demiyən Raxav bə casuson vədi ıstə imoni oj-oşko nişo doşe. Boəmə Əhdi-Cədidədə tınd sıə ter bə Məsihi xuni çəmə imoni etirofi çok təmsil kardeydə.

Raxavi hikoyə imoni, etirofi iyən mivofiğə hərəkəti vey oşko əloğəyn kardeydə. Raxavi bovə kardışe bə casuson Yerixə rijnıye barədə votə sıxani. Əy həmçinin boştə iyən boştə xıyzoni xılosi aid bəçəvon doə vədi bovə kardışe. Əncəx məsələ deimiyən sə nibe. Əy bə pencə tınd sıə teri dəbastənin, ıstə imoni etirof kardəninbe. Əncəx imən kifoyət nibe. Əv hətto deştə jimoni bə risk dəşənin, bəştə imoni mivofiğ hərəkət kardəninbe; sıftə ıstə kəy bonisə niyo kardışe casuson, çəybəpeşt deştə kəy pencə əvoni bəjiton evardışe. Tınd sıə ter bə həmonə pencə dəbastəninbe. Şayət Raxavi çı pencəku casusonıx xılos kardənəbəy, ter əy xılos nəkəy. Raxavi hikoyə seqlə əsosə çiy – imon, etirof iyən movafiğ hərəkəti nımoyiş kardeydə iyən əmə imoni hiç vaxti iyəndıku co kardənin nimon.

Yağubi səkiştə

«Oxo çoknə andom beruf mardəye, jəqoən imon beəməl mardəye». Yağub 2:26

Yağubi ıstə təhlil gəti iyən de oşkorə oxşərəti təmom kardışe: əmələdə nıçıyə imon mardəye. Im bə dini gəyde uyğun de təntənə oqətə bıə bə mumiyan aid be bəzine, əncəx əv mardəye. Bə andomi jimon doə yeqanə çiy rufe. Həmçinin, bə imoniyən jimon bıdə yeqanə çiy əməlon yaan mivofiğə hərəkətonin.

İmon sukunət ne, bə nav şeye

Əmə nəzər səğandə təhlilonədə vindımone ki, əməli de imoni bə ico bıə nımunədə Yağubi İbrahimiku sitat kəşəşe. Bə Roməvijon Nomədə Paul həmçinin İbrahimi bəmə imoni nımunə gəzinə nişo kardeydə:

«Əv besinnət beədə hələ de imoni təsdiğ kardə bıə mihi gəzinə sinnəti əloməti səşe. Jıqoən İbrahim sinnət nibe bənav çe imon vardəkəson həmməy pıə be ki, çəvon imonən boəvon salehəti hisob kardə bıbu. Çəmə pıə İbrahim həmənnə sinnət bıə odəmon pıə be ki, əvon əncəx de sinnət kardə bey

vəs nıkən, sinnət nıbə bənav bıə de İbrahimi imoni rizi bışun». Bə Roməviyon 4:11-12

İminəni, Pauli izoh kardışe ki, İbrahim de sinnəti vositə saleh hisob nıbe. Sinnət – bəy çəy imoni əsosədə həni doə bıə salehəti zahiri mihibe. Yəni bə imoni əsosi nıbə sinnəti hiç qıləy dəqər nişə.

Çəyo Paul dəvom kardeydə voteydə ki, imoni nımunə bəmə nişo kardə İbrahim iştə bəpeştə jiyə həmə sinnət bıə imoniyon iyən sinnətnıbə imoniyon pıə be. Bimi diyənıkardə, Paul qıləy şərti izohkardeydə; əmə həmməy, qirəm İbrahimi ruhani nəsil bey iddio kardeydəmonbo, iştə irqiku iyən dini keçmişiku bəşıkərə nıbə, ın şərti bə vırə rosniyənininimon. “Çəmə pıə İbrahim həmənnə sinnət bıə odəmon pıə be ki, əvon əncəx de sinnət kardə bey vəs nıkən, sinnət nıbə bənav bıə de İbrahimi imoni rizi bışun” (12-nə ayə).

Paul İbrahimi imoni gədəmon “rizi” həxədə voteydə. Im oşko nımoyiş kardeydə ki, imon bəpe sukunətədə nıbu. Im şərt, yaan movqe ni. Bərəks, gədəmbəgədəm poye bənav şeye. Har gədəm çəmə de Xıdo mınosibəti əks kardeydə. Bı səbəb, imoninə odəmi həmə hərəkəton təsvir kardə gaydon miəyyən kardey geyri-mımkune. Mıxtəlifə imoninə odəmon çe imon votə bıə roy mıxtəlifə mərhələnədən. Bı roədə imonədə soron təcrübəsoyb bıə imoninə odəm bə imon tojə oməkəsisən həniyənnə navədə bıənine. Bo ruhən yol bıə imonini iyən tojə bə imon oməkəsi arədə Xıdo tələbon fərğinin. İştə şəxsi imoni roədə az həmonə ləzədə de Xıdo mınosibəti əks kardə gədəmi şodoəninim. Az, yaan çımıse həniyənnə yol yaan yolnıbə imonini gəzinə mıtləgğədəmi şodoəninim.

De jıqoy, imon Xıdo iyən har imonini arədə bıə şəxsi monasibəti gədəmbəgədəm poye bənav şey səkitəye. Həmonə poye bənav şeədə har qılə gədəm itətkorəti hərəkəte. De jıqoy, şe-şe həniyənnə vey de itətkorəti de Xıdo rostə mınosibətədə poye-poye, çəmə omon inkişof kardeydə iyən nəhoyət yol beydə.

Xulasə

Çəmə imoni etirof mehıbbətiku ıstə əsosi peqətanine de mıvofıǵə hərəkəton mışoyət kardə bıənine. Əks holədə imon, imon ni.

Yaǵubi Nomə imoni iyən əməlon arədə bıə mınosibəti idorə kardə seqlə prinsipi mıəyyən kardeydə: iminəni, əmələdə nıçıyə etirof qərək ni; diminəni, ilahiyot təcubədə oko doənine; seminəni, imon de itətkorəti mışoyət kardə bıənine.

Yaǵub ın prinsipi Əhdi-Ətiqi dıqlə ğəhrəmani nımunədə nımoyiş kardışe. İminə nımunə İbrahime. Xıdo əncəx imoni əsosədə bəy salehəti doşe. Çəyo isə, çəy imon şe-şe de ziyodə bıə itətkorə əməlon inkişof kardə be iyən yol kardə be, kulminasiya noxtə isə çəy zoə İsaǵi çe Xıdo ǵırbonqoədə ǵırbon təǵdim kardeybe. Diminə nımunə Raxave. Əy, bə casuson sıxanon əncəx bovə nıkardışe, əvoni xılos kardeyro ıstə jimoni bə risk şodoşe. Əy, həmçinin ıstə pencəsə tınd sıə ter ehaştışe deçəvon vədi ıstə imoni etirof kardışe. De jıqoy, əy bə ico vardışe imoni, etirofi iyən mıvofıǵə hərəkəti.

Yaǵub deimi elon kardey ıstə təhlili bə sə jəydə: əmələdə nıçıyə imon ruh nıbə andomi ǵəzinə mardəye.

Pauli, ıstə nubədə İbrahimi nımunə kəşəşe, nişo kardışe ki, imon behərəkətə vəzyət niy, de Xıdo şəxsi mınosibəti tərəqqi kardə bənav şeye. De jıqo bənav şey vositə imon inkişof kardeydə iyən səkiştədə perəseydə yol beydə.

Nəvminə semon

İmon osə kardə bənəne

Əmə vındımone ki, imon de qəvi etirof kardə bənəne iyən əmələdə nişo kardə bənəne. Esət isə əmə bə seminə ğaydə nəzə səbəğandemon. Adətən, məhz deimi dimbədim bəmə xoş omejdəni. Har holədə, əmə çəyku viteyən əzinimon: imon osə kardə bənəne.

Çətinə vəzyətədə şo bey

Roməviyon Nomə 5:1-11-ədə Paul de Məsihi vositə çəmə de Xıdo mınosibəti həxədə qəp jeədə se kərə “fəxr” sıxani oko doydə. Im xatırcəməti nişo kardə iyən əməni bo şəhn karde vadar kardə vey zumandə sıxane.

Diminə ayədə Pauli votışe: “Bə Xıdo izzəti umu bastəməne, əmə deimi fəxr kardeydəmon”. Bimi sərəsey çətin ni. Qirəm əmə hətto esət həğiğətən bove kardeydəmon ki, əmə çe Xıdo varisonimon iyən Deəy bı izzətədə zoləti beyro hozı beydəmonbo, de həyəconı şoyvo dılədə çəş karde hiss kardey iyən imi ifodə kardey təbiie.

Əncəxən seminə ayədə Paul eyni sıxani ijen oko doydə: “Əncəx de imi ne, deştə kəşə əzyətonən fəxr kardeydəmon”. In ideyə sıftə bəmə sırə doydəİlk baxışdan bu ideyə gülünc görünür. Kiysə bəştə sə omə de çətinəti, bədbəxtəti, təğibi, tənhoəti, nıməsə bey, yaan beçizəti, noxəşi, ıstə azizi qin karde keynəsə fəxr karde təsəvur karde bəzine? Paul boçi imi təklif kardeydə, yaan Xıdo boçi çəş karadeydə əmə bı jıqo vəziyətədə fəxr bıkəmon?

Xoşbəxtəti, Paul bəmə səbəbi izoh kardeydə:

«Əncəx de imi ne, deştə kəşə əziyatonən fəxr kardeydəmon, çumçiko zineydəmon ki, əziyato

durum, durumo bə Xıdo xoş omey, bə Xıdo xoş omeykuən umu bə əməl omeydə. Çəmə umu bə puçi beşeydəni, çumçıko Xıdo mehıbbət bəmə doə bıə de Mığəddəsə Rufi vositə bəçəmə dilon ekardə bıə».
Bə Roməvijon 5:3-5

Pauli cəvobi jıqo təmom karde bəbe: hətto bədbəxtətədə fəxr kardey səbəb əvə ki, çe Xıdoku ğəbul kardeədə iyən de imoni bimi petoveədə, çəmə xosyətədə de co hiç qılə roy bə əməl varde nıbə səkiştən bə əməl omeydən.

Pauli cəvobədə əmə vindeydəmon ki, əv jıqo çətinə dəvinə səkiştədə bə əməl omə xosyəti inkişofədə çoqlə bəduyəndı bıə mərhələ aşmardeydə.

Əmə har qılə mərhələ tədğiğ bə kardemon.

İminə mərhələ: “petovey” (3-4-nə ayon). Im çe imon vardəkəsi xosyəti mihumə hissəye. Petovey nıbo, əmə çe Xıdo ən yolə xəy-dıvon iyən təminoton əksəriyəti ğəbul karde əzinimon.

Diminə mərhələ: “bə xoş omey” (4-nə ayə). İyo oko doə bıə Yunan sıxani “dokime”, co tərcumonədə jıqo be bəzine: dəvinəo beşə xosyət, xosyəti zu, yol bıə xosyət, bə dəvinə petovey sıbut. In sıxan bə qonə dəvinə tov vardə bə metali neze; əmə ijənən bı nımunə obəqardemon.

Seminə mərhələ “umu”-ye (4-5-nə ayon). J. B. Filips bimi “ğoymə umu” voteydə. Im çe realə jimoniku diyəro bıə təxəyyul, orzuon, fantaziyə ni. Jıqo umu çe dəvinə prosesı səkiştədə bə əməl omə xəymandəti zumand, oşko, xatırcəm çəş kardeye.

Çominə mərhələ: “Xıdo mehıbbət bəmə doə bıə de Mığəddəsə Rufi vositə bəçəmə dilon ekardə bıə” (5-nə ayə); in mehəbbət pəşimonətisə vey diyəro, bəmənadə bıə har curə umusə həniyən yole. De jıqoy, çe Xıdo oxonə məğsəd çəmə xosyəti dəqiş kardey iyən Çəy İştə ilahi mehıbbətiku şəxsən ləzzət sə vəzyət vardeye.

Bə yozəminə ayə ovaştomon, əmə bəvindemon ki, Paul seminə kərə “fəxr” sıxani oko doydə: “əncəx de ımı ne, deçəmə Rəbb İsa Məsihi vositə de Xıdoən fəxr

kardeydəmon”. İyo ijən əmə ilahi məğsədi vindeydəmon. Bəçəy xəy-dıvon, Çəy ənomon iyənÇəy təminoton çanədə çox bey diyənıkardə, çəmə şoyvo, yaan imon əncəx Bəçəy kardəyon əsosin beədə, Xıdo deimi vəsi kardeydəni. Xıdo məğsəd əve ki, əmə de qıləy co çiy, yaan de qıləy co kəsi ne, əncəx Bəçəy İştənədə ən barzə şoyvo iyən məmnunəti pəydo bıəmon. Həni çəmə geyd kard xosyəti inkişof prosesini nıbo, ım mımkun əbini. Xıdo İştən iyən əncəx Xıdo çəmə ən nıgılə şoyvo səvon iyən ən barzə sədoğəti məğsəd beədə əmə ruhən yol beydəmon. İyo Roməviyon 5-ədə iyən ilahi mehəbbəti aid məşhur semon bıə 1Korinfijon 13-ədə Pauli təlimin mıgoyisə kardey mərağın bəbe. Roməviyon Nomədə Pauli bəmə nişo kardışe ki, ilahi mehəbbəti boləti daxil bey durum hardey iyən dəvom kardeye. 1Korinfijon 13-ədə Paul voteydə ki, mehəbbət – bə har dəvinə petoveyro bəmə kifoyət gəderədə gırvə doə yeqanə çiyə: “Mehibbət bə har çiy tov bəvarde, bə har çiy bovə bəkarde, bə har çiy umu bəbaste, bə har çiy pebatove.” (4, 7-nə ayon). De jıqoy, Mıgəddəsə Kitob mehəbbəti iyən tov vardey arədə conibə ələgə bə əməl vardeydə.

İjən, Roməviyon 5-ədə Paul çe imoniyon təcubə seqlə dumoyəndi mərhələ gəzinə imoni, umu iyən mehəbbəti təğdimkardeydə: imon bə umu, umu isə bə mehəbbət vardə bekardeydə. 1Korinfijon 13:13-ədə Paul de eyini gəydə in seqlə keyfiyəti təğdim kardeydə, əmma əv geyd kardeydə ki, çe har qılə zolə dəqər bıə holədə, mehəbbət çımon arədə ən yoliye: “Esət isə in seqləyni mıvcude: imon, umu, mehibbət. Əmma mehibbət çımon həmməysə başe”.

Əmə tosə in reçinə keyfiyəti ıstə xosyətədə bə əməl varde bə Xıdo Kəłomi ovəynə diyə karde-karde bəştə dili dıgət kardəninimon. Jıqonə, omə ayə həğiğət çəmə təcubə ko kardeydə:

«Əmə həmməy ıstə beniğabə dimədə Rəbbi ehtişomi nişo doydəmon. Jıqonə in ehtişom bəmənadə ziyod be-be bə Rəbbi surəti mıvofığ

dəqiş beydəmon. Imi Ruf b1ə Rəbb kardeydə».

2 Bə Korinfjon 3:18

“Ehtişom şe-şe”, yəni imoniku bə umu, umuku bə mehəbbət.

İştə nomədə Yağub eyini fikiri – dəvinə vaxti bə imoni inkişofi tətbiğ kardeydə:

«Ha imoniyə boon, bə har curə dəvinə eqineadə imi boştə yolə şoyvo hisob b1kən. Oxo şımə zıneydəşon ki, şımə imoni dəvinə kardə bey şımə durumi goym kardeydə. Şımə durum anə goym b1ənine ki, şımə de tosə oxoy dırışt iyən m1kəmməl b1bən, hiç qıləy nırəsə cəhət nıbuyone».

Yağub 1:2-4

Pauli bəmə votışe ki, əmə çətinətiədə fəxr kardəninimon; Yağubi bəmə votışe ki ki, əmə iştə həmə dəvinon şoyvo hisob kardəninimon. Har dıqlə ğaydə bəçəmə iştə təbii şinemoni ziddir, əmma çəvon har dıqlə bə eyini məğsədi moliqe. Dəvinə, əncəx dəvinə durumi hasil karde bəzine; durum bə Xıdo irodə həmməyəvo daxil bey yeqanə roye. Yağub ın həğiğəti jıqo ifodə kardeydə: “ki şımə dırışt iyən m1kəmməl b1bən, hiç qıləy nırəsə cəhət nıbuyone”. In fikiri oxoy jıqoybu, bəvədə çəmə məntiqi səbəb hestımone çəmə imoni dəvinə kəşəbeyro.

De otəşi dəvinə

Paul iyən Yağubi ğəzinə Peterən çəmə imoni dəvinə kəşə bey barədə əməni xəbədo kardeydə. 1Peter 1:5-ədə əy, sıftə jıqo təsvir kardışe imoniyon: “Şımə de Xıdo ğudrəti oxonzəmonədə bo oşko bey hozı b1ə xılosiro de imoni vositə nığo doə beydəşon” (vurğu əlovə kardə b1ə). Əy xısusən ğeyd kardışe ki, əncəx çəmə imoni hımhımbədə çe Xıdo ğırvə çəmə jimonədə səməərə doydə; bıçımıro, imonədə dəvom – ilahi xılosi qırd iyən oxoyne səkiştonədə iştirokardeyro tələbe. Peşonə omədıqlə ayədə əv, çəmə imoni çoknə osə kardə bey təsvir kardeydə:

*«Həttə esət mivəğğəti curbəcurə dəvinonədə bo
ğəhər kəşe məcbur bıbonən, bimi şo bıbən. Jiqonə
şımə imon dəvinə kardə beydə ki, İsa Məsihi
zuhurədə boşmə tarif, izzət iyən şərəf biyə. Şımə
imon otəşo dəvoniyə bibeən, çe faniyə gızılisən
həniyən dəqərine».* 1 Peter 1:6-7

İyo Peter çəmə imoni dəvinə kardey de gızılı otəşinə
kurədə de yəlovi çoknə təmiz kardey miğoyisə kardeydə.
Əv iştə nomədə peşo ijən bı mivzu oqardeydə:

*«Çımı azizqiromiyon, çe yəlovinə dəvinonku
dəvardeədə imi baştə sə omə qıləy gəribə ko
məzinən. Bərəks, şoyvo bıkən ki, şımə Məsihi
əzobonədə iştirək kardeydon, Çəy izzətinə
zuhurədə behəd şo bəbeyon».* 1 Peter 4:12-13

Sıftə əmə “otəşinə dəvinəku” dəvarde bə imoniyon
jimoni aid nıbə qıləy “açinə gəziyə” hisob karde bəzinemon.
Əncəx Peteri xatırcəm kardışe əmə ki, bərəks, jıqo dəvinə
çe jimoni vocibə hissəye; bo gızılı təmiz kardeyro otəş
əsos be gəzinə, boçəmə imoni təmiz beyən dəvinə əsose.
Bıçimiro əv əməni “bo şoyvo karde dəvom kardeyro” sədo
kardeydə. Əmə ijənən, Paul iyən Yağubi təlimi gəzinə Peteri
təlimədən zumandə dəvinədə zumandə şoyvo paradoksi
rast omeydəmon.

Malaki peyğəmbər İştə odəmon tonə omə iyən
deyəvon gızıl-nıgə təmiz kardə şəxsi gəzinə rəftor kardə İsa
vey vaxtiku çəş kardə bıə Məsihi gəzinə təsvir kardə beydə:

*«Əncəx de toşə Çəy omə ruji tov varde bəzine? Əv
zuhur kardeədə ki durum harde bəzine? Çumçiko
Əv bənə ovkardəkəsi yəlovi, çıçtəkəsi sobuni bəbe.
Əv niğə ov kardə təmiz kardə odəmi gəzinə rəftor
bəkarde: Leviton pok bəkarde gızılı iyən niğə
təmiz karde gəzinə. Jiqonə, de salehəti bə Rəbbi
ğırbon bəvarden».* Məlaki 3:2-3

Miğəddəsə Kitobi vaxtonədə gızıl iyən niğə təmiz
kardeyro əy gəbi dılədə ən tındə otəşədə ov kardeydəbin.

Adətən kurə qılıyo peqəteydəbin iyən pu kardeydəbin ki, otəş bıqəti. Ğabi dılədə metal taspeədə cırk iyən co umjənon bə dim beşeydəbin, çəyoən əvoni şodoydəbin (Sul.25:4-i diyəkə). De tobə həmə cırki beşey in proses dəvom kardə beydəbe iyən əncəx təmizə metal mandeydəbe.

Jıqo voteydən ki, ğızılı iyən nıĝə təmiz kardəkəs əy ğabi dılədə otəşisə anə qılvoneydəbe ki, de tobə ıstə şikili bəvədə vinde. Hejo jəqoən əməni təmiz kardə Rəbb de tobə ıstə şikili çəmə jimonədə təhrif nıbə vındə vaxti dəvinə otəşi vıĝandeyədə dəvom kardeydə. Dəvinə iyən əzobon həmonə ə ğabe ki, iyo Xıdo ıstə Odəmon Çəy mıĝəddəsəti tələbon ehdəo omencə təmiz kardeydə. Əhdi-Ətiqi co-co peyğəmbəron çe Xıdo məhkəməku dəvardən iyən Çəy himayədə bərpo kardə bıə İsraili nəsili in rəmzi vey çok tətbiĝ kardeydən. Məsələn, Yeşaya 48:10-ədə Xıdo bəvon voteydə: “İmeha, Az şıməni bənə nıĝə nıboən, təmiz kardime, bə zılləti kurə dənəme”.

İjən, Zəkəriyyə Kitobədə Xıdo voteydə:

«Ə mandə seədə i hissə bə otəş dəbənom, əvoni nıĝə təmiz karde ğəzinə təmiz bəkardem. Ğızılı osə karde ğəzinə osə bəkardem. Əvon Çımı nomi sədo bəkarden, Azən bəvon cəvob bədom “İmonin Çımı xəlĝ” bəvotem, əvonən “çəmə Xıdo Rəbbe” bəvoten».

Zəkəriyyə 13:9

Çe kurə dəvinəo dəvardə metal “təmiz bıə metal” beydə. Əncəx jıqo metalon dəqər beydə. Çe dəvinəo benışə metalon “rədd kardə bıə maddon” beydən. Yeremya 6:30-ədə bə İsraili “şodoə bıə nıĝə” votə beydə, çumçiko hətto çe Xıdo sərt, təkror kardə bıə mıhokimon nıznəşe əvoni təmiz karde.

Əhdi-Cədidədə Peter, Yağub iyən Paul ğeyd kardeydən ki, çəmə dəvardə dəvinonədə xısusən çəmə imon osə kardə beydə. Im ən bohoə dəqərinə metale ki, ğəbul kardə bini de tobə təmiz kardə bey. Oxonə Şanqonə hardeədə İsa xəbədo kardışe Peter ki, ənəhoy dənibəvarde tı Rəbbi inkor bəkardəş iyən votışe: “əmma Az botı dıvo kardime ki, ıstı

imon qin nıbo” (Lukə 22:32). Oməvəy təzyiğonədə iyən Peteri xosyətədə zəifətiyon beyro çətinə məğomədə çəy səhv karde labudbe. Hiçiy çımı vəy səy nəzni. Əmma hətto bı jıqo holədən ha çiy qin beydənıbe. Bo oqarde, ijən Rəbbi etirof kardeyro boəy ro hələn ojbe, əmma de iqlə şərti: əv bəpe ıstə imoni qin nıkə.

Həmonə sıxan bəçəmə har kəsi aide. Jıqo vaxton bəben ki, bə təzyiğon petove mımkun nıbəbe. Be bəzıne, əmənen bənə Peteri bə quzəşt bəşemon iyən mıvəğğəti qıno bəkardemon. Əncəx har çiy qin əbini! Bə dumo oqarde ro heste, de iqlə şərti: əmə ıstə imoni qin nıkomon. Məhz bıçımıro imon “fani ğızılısə” (1Pet.1:7) “həniyən dəqərine”. Təzyiği jıədə əmə ıstə imoni qin nıkomon, əmə dəvinədə iyən fəlokət hisob kardə vaxtədə Əyyubi sıxanon təkrar karde bəzınemon: “Əmma Əv zıneydə çımı qətə roy, mını dəvinə kardə vaxti bənə ğızılı bebəşem” (Əyy.23:10).

Dı curə dəvinə

Matta 13-ədə kaştəvoni məsələdə Xıdo Kəlomi de çoqlə mıxtəlifə roon ğəbul kardə odəmon təsvir kardə beydə. Bə roy kəno eqıniyə tum, bəştə dıl Xıdo Kəlomi hiç vaxti ğəbul nıkardə odəmon təsvir kardeydə. Bə lonəynə zəmin eqıniyə tum Kəlomi bəştə dıl ğəbul kardə iyən de imoni iyən itoətkorəti, ıstə vaxtədə de səbri bəhrə vardə odəmon təsvir kardeydə. Əncəxən ın dıqlə qrupi arədə İsa həniyən dı curə co odəmonən təsvir kardeydə. Əvoni bə sığ-kəssəqinə vırə iyən bə bıron dılə eqıniyə tumon ğəzinə təsvir kardeydə. Bı dıqlə qrupədə bıə odəmonən Kəlomi bəştə dıl ğəbul kardışone, əncəx de səbri iyən ovandi bəhrə nıvardışone. Bı səbəbən əmə ın dıqlə qrupi barədə vote bəzınemon ki, əvon Kəlomi ğəbul karde bəpeştə çe dəvinəku de ğələbə beşe nıznəyn.

İn dıqlə qrupi har qıləyni kon dəvinəku dəvoniyə bin? Boən bə sığ-kəssəqinə vırə eqıniyə tumon nəzər səğandəmon. İsa bə sığ-kəssəqinə zəmin eqıniyə tumon təsvir kardə şəxsi həxədə ımı voteydə:

«Sığ-kəssəqinə vironədə peşandə bɪə tumon isə kəlomi məseydən iyən əlbəsaat şoybəsa ğəbul kardeydən. İntasi rişə nıbeyro çəvon durum kam beydə, kəlomi hıubəto bə əzyət iyən təğibi məruz mandencə qineydən». Mattə 13:20-21

İsa iyo oko doə sıxanon vocibin. Əv voteydəni: “qirəm bə əzyət iyən təğibi məruz bıməndo”, voteydə “bə əzyət iyən təğibi məruz mandencə”. Co curə bıvotomon, Xıdo Kəlomi ğəbul kardə har kəs, rə ya di, mıtləğ de əzyət iyən təğibi dimbədim bome. Bəçəmə har qıləyni aid bɪə pars de dəvinon dimbədim ome, yaan nıome barədə ni. Pars çe in dəvinonku dəvardeədə ıstə imoni qin nıkarde, ıstə xosyəti tərbiyə karde iyən de ğələbə beşeye. Bıçımiro əmə çe Xıdo Kəlomi bəştə dılı nığılion nıfuz kardeyro, har çiy Bəçəy irodə mıvofığ varde imkon doəninimon. Kəlomi bəştə jimoni har sahədə tətbiği mane bıən “sığ-kəssəqinə viron” hiç qıləyni bəpe çəmə dılədə nıbun.

Bəs, bə teğon dılə eqıniyə tumon çoknəy? Teğinə zəmini təmsil kardə şəxsi həxədə İsa ımı votışe:

«Bə bıron dılə eqıniyə tumon əvonin ki, kəlomi məseydən, intasi çı zəmonə ğəyğu, iyən çe tənxo dastdənoəti kəlomi tosneydə, kəlom bebəhar beydə». Mattə 13:22

Əzob iyən təğib ni jıqo odəmon bə dim bekarde çiy, bərəks, dınyovi ğəyğuon iyən sərvəte. İnsonon arədə məşhur bey iyənərbob bey orzu ım odəmon ğəbul kardə Xıdo həğigəton de təzyiği bekardeydə. Nəticədə, Xıdo həğigət bəçəvon jimoni hiç qılə təsir karde zıneydəni. Bədi Məsihi şe iyən dəqiş bey əvəzi əvon bovə nıkarde-nıkarde, Məsihi rədd kardə bə dınyo pemujiyeydən.

De sadə sıxani vote bəzinemon ki, in dıqlə qrup həmə imoniyon məruz mandə dı curə dəvinə təmsil kardeydə. İminə dəvinə jimoni həddisə həniyən çətin beədə omeydə. Dıminə dəvinə jimon həddisə həniyən hoson beədə omeydə. Kali odəmon təğibi təzyiği jıədə, co kəson isə materializm təzyiği jıədə məğlub beydən. Suleymanı Məsəlon Kiobədə

bo har dı curə odəmiro ayon hestin. Təğibi vaxtı bə quzəşt şəkəson barədə Suleyman voteydə: “Çətinə rujədə tağəti bıqnoş, tı çanədə zəifə odəmiş!” (Sul.24:10). Ovandi himhimbədə diyəro eqıniyə odəmon barədə Suleyman voteydə: “Kəcbəsi çəy ıstənbəsəti bəkişte, axməxi çəy laqeydəti məhv bəkarde” (Sul.1:32).

Faciəynə ko əvə ki, Suleyman ıstən bı dıminə novi aidbe. Xıdoku bəy doəbiə mudrikəti diyənıkarde, çəy ehtirosən oxoədə axməxi vırədə noşone əv, məhv kardışone.

Co tərəfədən vindeydəmon ki, ın dəvinon har dıqləku dəvardə inson Musaye. Fironi varis bıə səray tənxoqu iyən dəbdəbəku çıl sor zovq səşe. Əmma peşo bə hədibiloği rəsədə əy dim qordınışe çı dəbdəbon həmməyku iyən tənhoəti, həmçinin zahirən səhv çiyə roy səçin kardışe. Pauli bə İbranivijon nıviştə Nomədə vey çok təsvir kardə beydə:

«Musa yol be bəpeştə de imoni vositə imtiino kardışe fironi kinə fərzənd beyku. Əy barz zınəşe de Xıdo xəlği ivirədə əzob kəşey, bəsə qınoku mıvəğəti zovq səysə». Bə İbranivijon 11:24-25

Omə çıl sori middətədə Musa bə əzyətinə dəvinə məruz mande. Əv ıstə odəmonku bə diyəroə vırə surqun kardə be, dınyo nəzərədə hiçki be, biyoboni diyəroə vironədə çovnişe ıstə həsuyə pəsə qələ.

Əmma Musa çı dəvinon har dıqlədə dəvarde bəpeştə, həştə sinədə, ıstə xəlği bə ozodi bekardeyro Xıdo tərəfo təyin kardə bıə rəhbəri gəzinə bə məydon beşe. Pentono çımı istinod kardə Yağub 1:4 ayə çanə zumande: “Şımə durum anə goym bıənine ki, şımə de tosə oxoy dırışt iyən mıkəmməl bıbən, hiç qıləy nırəsə cəhət nıbuyone”.

Dıqlə fırlədəğəvon

Rudyard Kiplinq ıstə “Qirəm” nomədə bıə məşhur poemədə ovand iyən bəlo barədə nıvişteydə:

*“Qirəm şımə de Ovand iyən Bəlo dımbədim boon.
De ın dıqlə fırlədəğəvoni eyni curə rftor bıkən...”*

Kiplinq “Ovand iyən Bəlo”, yaan “Muvəffəqiyət iyən İflos” barədə nıvışteədə çəvon təsviron vey rost doydə, əvon har dıqlə firıldəğəvonin. Çəvon hiç qılə çiyey gəzinə ni, hiç qılən daimi ni.

Xoşbəxtətiku in firıldəğəvonon har dıqlə rəftor karde aid bəmə mıkəmmələ nımunə doə bıə. Gərəyz İsa İştəni hiç kəsi çəvon iddion həniyən təsirin ifşo karde nıznaşe. İzdihom Çəy navədə roysə ıstə oləton zəminisə oğandeədə iyən bə Yerusəlim omə Xıdo peyğəmbəri gəzinə Bəy səlom doədə İsa hiç nıbə ovandi dəvinə jiyəy. İ haftə bədiqə, həmonə odəmon Əv “Bə çomex kəşə bibu! Bə çomex kəşə bibu “votışone zikkə jeədə, Çəy ən nezə duston iyən dumoəşin Əy tərəq kardeədə qırd beovandəti dəvinə jiyəy. Ovandi hiç vaxti çe İsa əhvol-ruhiyəş barz nıkarde. Har dıqlə dəvinədə Çəy yeqanə məğsəd İstə Pıə irodə bə vırə rosniyəy iyən Pıə Bəy asbardəy təmom kardebe. Çəy hejo bardə in məğsəd Bəy har dıcurə dəvinəku – ovand iyən beovandətiku de gələbə bekardışe. İbranivijon Kitobi 12:1-2-ədə mıəllif əməni sıftə deştə imoni bə har cür dəvinə baş omə Əhdi-Ətiqi imoniyon bəyod varde dəvət kardışe, çəybəpeşt isə bəmə nişo kardışe durum iyən oxonə gələbə mıkəmmələ nımunə bıə İsa:

«Bıçımıro çəmə qırdo anə şoydon izdihom be-be tərəq bıkəmon har qılə şələ iyən əməni rohat dəqijniyə qıno, çəmə vədə bıə bəhsədə goym bıvıtəmon. İsa çəmə imoni əsosi noəşe iyən mıkəmməl kardışe, ıstə nəzəron sərutəmon Bəy. Əy ıstə navədə noə bıə şoy-şotkoməro hiç zınəşe risvoəti, bə çomex kəşə bey tov vardışe iyən Xıdo taxti rostədə nışte». Bə İbranivijon 12:1-2

Bı nəsihəti mıvofiq İsaku nımunə peqəteədə əmə oşko kardımone ki, Əv, həqiqətən “çəmə imoni Səvon iyən Mıkəmməlbıkəyə”.

Çəmə har qıləyniədə İstə koy bino kardə Xıdo Deştə lutfi əy bə sə bəjəne. Çə İsa gələbə gəzinə çəmə gələbən zəmonət be. Çəməku əncəx ıstə çəşon çəyku enisındiniyə tələb kardə beydə.

Xulasə

Çəmə imoni bə ciddi dəvinon məruz haştə barədə Miğəddəsə Kitob əməni oj-oşko xəbədo kardeydə. İmon imoni həğiği bey sıbut kardeyro iyən zumandə məsihiyə xosyəti inkişof kardeyro vocibin.

Paul jıqo dəvinə çoqlə səkiştə aşmardeydə: iminəni, durum; dıminəni goymə xosyəti; seminəni, umu (yolə, aşışə, xatircəmə tərzədə xəymandəti çəş kardey); çəminəni, çəmə dilon pur kardə Xıdo mehıbbət. Nəhoyət, dəvinə əməni de Xıdo bə minosibət vardeydə iyən əmə hiç vaxti çiyədə iyən hiç kiku pəydo nıbə ən barzə məmnuniyəti pəydo kardeydəmon.

Yağub iyən Peterən omuteydəbin ki, əzob umumən çəmə məsihiyə jimoni zəruri hissəyə. Peteri çəmə məruz mandə dəvinon gızılı təmiz kardə əy dəqərin kardə de otəşi mıgoyisə kardışe. Eyni fikir həmçinin Əhdi-Ətiqədə de İsraili çe Xıdo minosibəti təsvir kardeyro peyğəmbəron tərəfo oko doə beydəbe.

Pauli, Yağub iyən Peteri əməni de gətiyəti əmin kardışone ki, əmə iştə dəvinon məğsədi sərəsomon əvonı de şoyvo gəbul bəkardemon. Hətto yolə təzyiği jıdən mıvəğğəti bə beovandəti məruz bımandomonən, bəpe hiç vaxti iştə imoni tərəq nıkəmon.

Dəvinə dıqlə əsosə forməş heste: jimon həddisə ziyodə çətin beədə iyən jimon həddisə ziyodə rohat beədə. Musa cı dəvinon har dıqləku beşə iyən Xıdo tərəfo iştə xəlgi rəhbər təyin kardə bıə odəmi nımunəyə. Əmma har dı cürə dəvinə, ovandi iyən beovandi ən yolə nımunə İsa İştən bəmə nişo kardışe. Çəyku nımunə peqətomon İsa çəmə imoni lap bə yolə səviyə bəvarde.

Daminə semon

İmoni ğədər

Bə məsihiyə imoni aid tədğığot bardeədə çe Pauli “İmoni ğədər”i barədə təlimi diğğət doəninimon:

«“De jıqoy, ha imoniyə boon, bə Xıdo mərhəməti xoto başmə lovə kardeydəm ki, ıstə andomi bəyji, mığəddəs iyən Xıdo rozi haştə qıləy ğırboni ğəzinə Bəy təğdim bıkən. Əncəx jıqo ibodət həğığıyə xıdməte. Şımə bə in zəmonə mıvofıǵ jimon məkən, bərəks, deştə şınemoni nu be-be dəqiş bıbən ki, bə Xıdo çokə, rozi haştə iyən mıkəmmələ irodə sərəse bızınən. Xıdo bəmi doə de lutfi başmə har qıləyni voteydəm ki, həddisə ziyodə baştə daqər mədən, intasi şıməno har kəs Xıdo bəy doə imoni mığobilədə baştə daqər bıdə. Imeha, məsələn, insoni andomədə veyə uzvon bıbonən çəvon har qıləyni vəzifə eyni ni. De jıqoy, əmə vey bıbomonən de Məsihi i beyətiədə de iyəndi i andomimon, iyən co-co uzvonimon bə iyəndi bandimon. Xıdo bəmə doə de lutfi vositə bə curbəcurə ənomon molikimon. Çe i kəsi ənom peyğəmbərətiysə, bıdə de həğığıyə imoni vositə peyğəmbərəti bıkə; ənomış xıdməteysə, bıdə xıdmət bıkə; mıəllimətiysə, bıdə omutı; nəsyət doəkəse, bıdə nəsyət bıdə; baxşə doəkəse, de səxa bıdə; rəhbərəysə, de həkəməti bıkə; mərhəmət bıkəysə, əy de şoyvo bıkə».

Bə Roməvijon 12:1-8

Pauli bə Roməvijon Nomə donzəminə semon de in kəlimon bino kardışe: “başmə lovə kardeydəm”. Əmə Mğıəddəs Kiobədə “bıçımıroən” ifodə rast omeədə, sıftə bə Nıvıştəyon diğğət rostniyəninimon. Bı holədə, “bıçımıro”

sıxanon Pauli bə Roməviyon Nomədə sıftənə yonzə semonədə bə votəyon istinod kardeydə.

İminə semoniku debə həşminə semoni əv izoh kardeydə ki, Məsih Deştə çomexədə de marde vositə çe qıno qırd iyən ǵəti baxşə bey, həmçinin, çe qıno həmə səkişton arəo peqəte nail be.

Yonzəminə semoniku debə nəvminə semoni əv kanə əhdi jiədə biə, çe Xıdo xəlǵ biə İsrail xəlǵi inodkorəti iyən kuyəti, həmçinin Xıdo bəvon nişo kardeədə dəvom kardə səbr iyən behəddə lutfi barədəqəp jəydə. De jıqo, həm boYəhudiyon, həməni bo ǵeyri-yəhudiyon çe Xıdo mərhməti şərh kardə Paul “de jıqoy” votışe (Rom.12:1). Xıdo boçəmə həmməy kardəyon bə nəzər bıstənomon, çəmə “ruhani [yaan məntiqi] xıdmət” bəvədə çiç beydə (1-nə ayə)? Xıdo çəməku ən kami çiç xahiş karde bəzine? Xıdo çəməku xahiş kardeydə: “... ıstə andomi bəyji, miǵəddəs iyən Xıdo rozi haştə qıləy ǵırboni ǵəzinə Bəy təǵdim bıkan” (1-nə ayə). Yəni əmə ıstəni çe Xıdo ǵırbonqoədə qırd təǵdim kardeydəmon. Paul bəyjiyə ǵırboni həxədə qəp jeədə, əv, çəmə ǵırboni kanə əhdi dovrədə təǵdim kardə biə de ǵırbonon miǵoyisə kardeydəbe. Bı ǵırbonqonədə həyvon sıftə kıştə beydəbe, çəyobəpeşt çe ǵırbonqo səpe noə beydəbe. Tojə Əhdədən çəmə har qıləyniku ıstə andomi qırd çe Xıdo ǵırbonqoədə eyni tərzədə təǵdim kardey tələb kardə beydə. Yeqanə fərg əve ki, çəmə andom kıştə beydəni. Əmə mardə vəzyətədə ne, bəyjiyə vəzyətədə bə Xıdo xıdmət kardəninimon.

Bəyjiyə ǵırboni ǵəzinə ıstə andomi bə Xıdo təǵdim kardey, Bəy qırd təslim bey bəmə nişo kardeydəydə. Im boəmə ro okardeydə ki, əmə bə Xıdo irodə iyən Bəçəy təminoti miyonə ǵədəm-ǵədəm daxil be bızinəmon. İminə ǵədəm əve ki, əmə ıstə jimoni tərzə dəqiş kardeyku bino kardeydəmon. Əmə “de in dınyo ibeədə” nımandəmon (Rom.12:2). Əmə “dəqiş beydəmon” (2-nə ayə). In dəqişbey bə hardehəşi, libosi, əyləncə həniyəni co çiyon aid biə iyən zahiri rəftoron idorə kardə kali ǵaydon rioyət kardeyku bə

ämäl omeydäni. Əv çämə ağılədə biə dilətoni dəqişiliqonku omeydə. Əmə ıştır şinemonədə tojə beydəmon (2-nə ayə). Çämə minosibəton həmməy, dəqəron iyən prioriteton dəqiş beydən.

Paul ıştır nomə sıftədə bə Roməvijon 8:7-ədə bəmə voteydə: “cismoniyə fikiron bə Xıdo vəynə deşmenətin: bı səbəb bə Xıdo ğanuni tabe nin”. “Cismoni fikiron” ın ifodə qıno iyən usyoni nəticədə bə əməl omə bəçəmə təbii şinemoni tərəzi işorə kardeydə. In şinemoni tərz əslədə de Xıdo deşmenə minosibətədəy. İnson ıştır minosibətonədə bəy vocib, yaan ğıymətin biə çiyon bo deşmeni hiç vaxti oşko kardeydəni. Xıdukuyən im jıqoye. Çämə sinemon Deəy deşmenətiədə beədə, Çəy boəmə oşko karde nızne vey ğıymətinə iyən reçinə çiyon hestin. Əncəx tabeətiədə çämə şinemon de Xıdo aştı kardə bey bəpeştə həni deşmenəti beydəni iyən Mığəddəsə Ruf əməni tədricən tojə kardeydə.

Xıdo dəmandə bəçəm tojə biə şinemoni ıştır irodə oşko karde – im bəçəmə har qıləyni jimoni aid Çəy xısusı plane. Çämə şinemon tojə be-be, Xıdo irodə de seqlə bəduyəndə mərhələ bəmə oşko beydə. İminə mərhələdə çe Xıdo “çok” (Rom.12:2) irodə oşko beydə. Əmə oşko kardeydəmon ki, Çəy boəmə biə həmə niyəton çokin. Diminə mərhələdə çe Xıdo irodə əməni “rozi bahaşte” (2-nə ayə). Əmə in irodə çanədə çok bə sə dəşomon, bə ğədərən əy bo ğəbul karde hozı bəbemon. Seminə mərhələdə çe Xıdo irodə “komile” (2-nə ayə). Xıdo irodə mıkəmməle, har çiy bəştə daxil kardeydə, çämə jimoni har sahə qırd təmin kardeydə.

De jıqoy, əçə deştə tojə biə şinemoni “ıştır barədə bəpeyə fikirədə beydənimon” (3-nə ayə). Əmə həni ğuddəyn, bəştə peştıpur beydənimon, ıştır mənfəti çəş kardeydənimon. Əmə həni bo təxəyyolə iyən ıştırni bə dast dəğandə fikiron oj nimon. Əmə ayığ iyən səros beydəmon; ıştırənədə de “ağıl-kəmolı şiney” ğabiliyəti perosneydəmon. Əmə çe İsa bə Pıə votə de sıxanon bo fikir karde bino kardeydəmon: “Əmma çımı ne, İştı irodə bıbu” (Lukə 22:42). Xıdo plan iyən məğsədon çämə plan iyən məğsədonsə həniyən vey

vocib beydə.

Im əməni bə omə tojə fikir vardə bekardeydə: Xıdo bəçəmə har kəsi miyəyən gədər “imoni gədər” (Rom.12:3) doəşe. Çəmə bə çanə imoni molik bey əmə iştən miyəyən kardeydənimon. Xıdo həni pamyəşe imi boəmə iyən lozim biə gədərədə bəmə doəşe. Bəs bəmə lozim biə imon çoknə pamyə beydə?

Paul Məsihi Andomi fəoliyyəti boəmə jıqo izoh kardeydə:

«Imeha, məsələn, insoni andomədə veyə uzvon bibonən çəvon har qıləyni vəzifə eyni ni. De jıqoy, əmə vey bibomonən de Məsihi ibeyətiədə de iyəndi i andomimon, iyən co-co uzvonimon bə iyəndi bandimon».
Bə Roməvijon 12:4-5

Məsihiyə imonini gəzinə əmə bə ico qıləy Andom hisob beydəmon. Bı Andomədə har kəs qıləy uzve; har uzvi iştə vırə iyən iştə fəoliyyət hestişe. Çəmə qıləyni quş, qıləyni bukəye. Qıləyni dast, co qıləyni lınqe jıqonə debə oxoy.

1Korinfilərə 12:12-28-ədə Paul Andom sıxani iyən Çəy uzvon barədə həniyəyən ətrofin nıvışteydə. Əv voteydə ki, ın uzvon har qıləyni Andomədə iştə piyəy vırəbəvırə bıkə Xıdoyə (18-ci ayə). Əmə hiç kəs Andomədə iştə vırəy, yaxud iştə fəoliyyəti iştən səçin karde əzinimon. Əmə əncəx çe Xıdo kardə vırəy pəydo kardənin, həmonə vırəy qəte bəzinemon. Həni vindimone ki, imi bo kardeyro tojə kardə biə şinemon tələb kardə beydə.

Paul davom kardeydə iyən gəyd kardeydə ki, qıləy Andomi uzvon gəzinə əmə həmməy çe iyəndiku bəşikrəmon. Çəmə bə iyəndi ehtiyoc hestimone. Çəməhono hiçki co uzvono bə şikrə nıbə iştə piyəy bo karde ozod ni. “Çəş bə dasti «tı bəmi qərək niş»; yaan sə bə lınqon «şımə bəmi qərək niyon»” (21-nə ayə). Məsihi İştəni rəmz biə Sə ən pentonədə biə uzve. (Ef.4:15). Lınqon çe andomi əks tərəfədə, ən jitonədə biə uzvonin. Əmma Sə bə lınqon ehtiyoci hestişe iyən lınqon nıbə boəy dəvardeydəni. Jıqonə, əmə həni oj-oşko vindeydəmon, boçi Pauli votişe

ki, Andomədə ıřtə vırəy pəydo kardeyro əmə ıřtə barədə həddisə ziyodə barzə fikirədə bəninnimon, səzukin iyan sərost bey omutaninimon.

Andom iyan çəy uzvon nımunə çe Pauli “imoni ğädər” voteədə çiçi nəzədə qətey sərəseyro bəmə imkon doydə. Çəməhon har kəs Andomi miyəyən fəoliyəti uzvonin. Bořtə fəoliyəti bə vırə rosniyero əmə bə miyəyən imoni ğədəri ehtiyoc hiss kardeydəmon. Bə har uzvi lozim biə imoni nov iyan ğädər fərginə. Bə çəři “çəři imon” qərəkə. Bə dast “dasti imon”. Bə linqi “linqi imon” qərəkə. In imoni ğədəri imoniyon ıřtə arədə dəqiř karde əzının. Dasti bə ko dənəə imon linqi bə ko dənəy əzini. Çəři bə k dənəə imon quři bə ko dənəy əzini. Har uzvi bəřtə mıvofıĝ iyan miyəyən ğädərədə imoniř bənine.

Əmə Andomədə bořtə təyin kardə biə vırəy pəydo karde bəpeřtə boəmə kardə biə imoni ğädərədə əmə fəoliyət niřo kardeydəmon. De jıqoy, Xıdo boəmə nəzədə qətə təminoti omə mərhlə əmə hozi beydəmon. In mərhlə Çəy doə ənomonin (yaxud yunanə zıvonədə xarizmata). “Xıdo bəmə doə de lutfi vositə bə curbəcürə ənomon molikimon. Çe i kəsi ənom peyĝəmbərətiysə, bıdə de həĝiĝiyə imoni vositə peyĝəmbərəti bıkə” (Rom.12:6). Ğərəyz ın peyĝəmbərəti Paul co řəřqılə ənomi ařmardıře: xıdmət kardey, mıəlliməti kardey, nəsihət doy, baxřə doy, rəhbərəti kardey, mərhmət niřo kardey. Im mımkun biə həmə ənomon siyohi ni, mıxtəlifəti niřo kardeyro səçin kardə biə kali ənomonin.

İyo vocib prinsip noə beydə: Andomədə vırəbəvırə bey iyan fəoliyət niřo kardey ənomonsə sıftə omeydə. Çənədə məsihiyon hestin ki, de vey ənomon iyan xıdməton məřĝulin. Əvon səçin kardə biə miyəyən ənomonədə ıřtə fikiron cəm kardeydən. Vey vaxti ım cəlbkardə ənomon beydən, məsələn, řifo doy, mecuzə soxtəy ənomi yaan həvari, yaxud řoyə Xəbə pevilo karde ğəzinə biə xıdmət kardə ənomon. Roste, 1Kor.12:31-ədə Paul bi bəmə votıře: “həniyəyən yolə ənomon” dilisıxtə bıpiyənen. Əncəx əhəmiyətin əve ki, “həniyəyən co yolə ənomon” bey əy bəmə nivotıře. Hiç qıləy

absolyut standart niy. Ənomi dəqər Andomədə çəmə bə qətə vırəy mıvofiğə. Xıdo bomı təyin kardə fəoliyəti bə vırə rosniye imkon doə ənomon bomı “ən yolə ənome”.

Hejo həyəəonin iyən həddisə ziyodə cəlbkardə ənomon orzu kardə imoniyon Pauli votə “de ağıl-kəmolı bışınən” nəsihəti məsəşonni. Çəmə iminə məsuliyyət kon ənomi soyb bey bə ğəror omeyni, Məsihi Andomədə ıstə vırəy pəydo kardeye. Im ıstə nubədə, həniyən təsirinə fəoliyyət nişo doyro bə kon nov ənomi ehtiyoc bey miyəyən bəkarde. Təcrubə nişo kardeydə ki, məsihi Andomədə ıstə vırəy iyən fəoliyəti miyəyən karde bəpeştə, vote bəbe ki, hiç səy nişo nıkardə yaan mıborizə nıbardə, ənomon ıstən-bəştə bə ko dəşeydən.

Jıqonə, Pauli bə Roməvijon Nomə 12:1-8-ədə doə təlimi cəm karde bəzınemon. Xıdo de Məsihi vositə bə çəməhon har qıləyin bə ağılı dınıvıjiyə lutf iyən mərhəmət nişo kardəşe. Bı lutfi iyən mərhəməti mıvofiğ məntiqi cəvob doyro omə dumoyəndı qəmon şodoəninimon.

1. Sıftə ıstə andomi bə Xıdo bəyjiyə ğırboni ğəzinə təğdim kardəninimon.
2. Çı təğdimi bəpeştə çəmə şınemon de Mığəddəsə Rufi vositə şe-şe həniyən vey tojə beydə.
3. Çəmə şınemonədə bıə in dəqişiliq təsir kardeydə, çəmə həmə jimoni tərz dəmandə bo dəqiş be!
4. De tojə bıə şınemoni əmə boştə jimoni çe Xıdo irodə şe-şe de barz bıə seqlə mərhələ omute zıneydəmon: iminəni, «çok»; dıminəni, «məğbul»; seminəni, «mıkəmməl» (Rom.12:2).
5. Təcrubədə sıbut kardə bıə çe Xıdo irodə bəmə Andomədə uzvon ğəzinə kardə bıə vırəy doydə iyən əyo bəmə bo fəoliyyət nişo karde imkon doydə.
6. De jıqoy, əmə oşko kardeydəmon ki, Xıdo bəçəmə har qıləyni Andomədə bəçəmə vırəy iyən fəoliyəti mıvofiğ omə imoni doəşe. İnson quşebu, Xıdo bəy “bə quşi lozim bıə imon”, çəşebu - «bə çəşi

lozim biä imoni» doydä.

7. Bämä doä biä imoni ğädäri mıvofığ täyin kardä biä vırädä fäoliyät nişo kardeädä, bämänädä lozim biä änomon bə ko dəşeydän.

In kitobi şaşminə semonədə əmə Pauli bə Roməvijon Nomə 10:17-ədə “İmon məseyku, məseyən de Məsihi Kəłomi vositə bə əməl omeydə” fikriri tədġiġ kardımone. Çimi bə Roməvon Nomə 12:3-5-ədə Məsihi Andomədə təyin kardä biä vırəy iyən fəoliyəti bilavasitə əloġəyn biä çe Xıdo bəçəməhon har qıləyni doə mıəyən imoni barədə de Pauli doə təlim əloġə çiçe?

Çımı fikro, cəvob ime: radar bə təyarə xıdmət karde ğəzinə, bə məsihiyə imoniniyən eyni ġaydədə məsey xıdmət kardeydä. Çe Xıdo «rema» radar biä deçəməhon har qıləyni şəxsən qəp jə bə xısusiyə sıxani çanədə dıġət bıkomon, əməz Məsihi Andomədə iştə təyin kardä biä vırädä fəoliyət ġnişo kardeädä bə ğädərən dəġiġ iyən hoson səbəro kardä bəbemon. Andomədə iştə vırəy pəydo karde oxşəş doydä təyarə bə pərə məydon dəġiġ niştey. Məsey –çe Xıdo əməni Bəştə piyə vırə, dəġiġə vırə vardə radare. Çimibəpeşt, har səfə əmə Xıdoku omə har tojə «rema» məseədə, iştə vırädä bəmandemon həniyən təsirinə fəoliyət nişo karde bəzinemon.

Xıdo bəçəmə har qıləyni mıəyən ğädərədə imon doəşe iyən ın imon bämənədə bəpe behərəkət nımandı. Bərəks, çəmə Andomədə fəoliyət nişo karde ġabiliyət ziyodə be-be, imonən bəy mıvofıġ yol beydə. Həniyən yolə fəoliyəhəniyən yolə imon tələb kardeydä. Jəqəən, ziyodə biä imon bə həniyən təsirinə fəoliyət vardə bekardeydä. İmoni iyən fəoliyəti arədə hejo əloġə heste.

De jıqoy, imon – dini vıjoronədə de sə-vıjor kardey bə dast varde zınə əşyo ni. İmon de Xıdo mınosibəti ifodəy; əməni çe Xıdo boçəmə jimoni biä plani mıvofıġ omə təslim bey səkiştəy. Bə Xıdo tabətiədə iyən itoətədə dəvom kardeädä, çəmə imon bämə Xıdo boçəmə navo mıəyən kardə vırəy qəteyro iyən əyo mıvofıġ fəoliyət bo nişo karde

imkon doydə. In imon qırd şəxsiye; boçəmə har qıləyni mıəyən gəderədə co kardə be. “Çımı” imoni bəşmə, “şımə” imoni isə bəmi foydəş niy. Andomədə çəmə har qıləyni imoni ıstə mıvofiğ fərdi fəoliyətiş bənəine.

Çımı yodədəye, cıvonə məsihi beədə, bə Rəbbi yolə ğırbonon vardə iyən bə yolə mıvəffəqiyəti nail biə ruhən yolə imoniyon jimonədə biə imoni bəmi vey təsir kardışe. İruj az fikir nıkardə, bə Rəbbi votime: “Rəbb, az bovə kardeydənim ki keynəsə bəmiku bənə bəy imon be bəznə”. Hiç çəş nıkardə Rəbbi bəmi oşkor, əməli cəvob doşe: “bətikü jıqo imon be əzini, oxo jıqo imon bəti lozim ni! Az ıstiku, çəy kardəy bıbə, xahiş kardəmnı”. Bə vaxti bə sə dərsi qorə az detosə esə minnətdorim: Xıdo doə imon Çəy bəmə asbardə bə fəoliyəte mıvofiğə.

İstə xıdmətədə az peşo in dərsi onımutə bə vey imoniyon rast oməym. Əvon daim bo imoni lovə kardəbin iyən mıborizə bardeydən, lakin bimi dıyənıkardə, bə kifoyət gəder imoni molik bey hiç vaxti çiyeydənıbe. Çəvon imoni iyən dastpoçə biə fəoliyəti arədə tarazəti rəseydənıbe. Az əmin bim ki, məsələ bəvədə ni ki, Xıdo bəvon kifoyət gəderədə imon doəşnıbe; çəvon imoni istiqomət rost nıbe. Əvon ıstən səçin kardeydəbin fəoliyəti, əslədə isə əvon çe Xıdo təyin kardə fəoliyəti gəbul kardəninbin.

Linqi əlcəkədə, yaan dasti quəveədə fəoliyəti nişo kardeyro cəhd karde təsəvur bıbə. Məlume ki, hiç qıləyni çok ko nıbəka. İyo məsələ linq, dast, əlcək yaan quəveyədə ni. Har qıləyni ıstə vırəş heste. Əncəx çəvon oko doə vırəy dəqiş kardey səhve. Quəve bəştə dast dənəy iyən linqi koy karde piyə dast iyən bənə dasti hərəkət karde piyə dast həlbətən beovand bəbe. Əncəx dast əlcəqi, linq isə quəve tankardeədə bə mıvəffəqiyəti nail bəbe. Əlcək bə dasti, quəve isə bə linqi mıvofiğ omey gəzinə, çe Xıdo doə imonən Bəçəy təyin kardə uzvi mıvofiğə.

İbranıvıjon 4-nə semonədə miəllif ıstə irsi gəbul kardə imoniyon həxədə voteydə. Əv voteydə: “əmə imon vardəkəson isə bə rohati məskən dəşeyədəmon” (3-nə ayə).

İmon ǵmǵni bǵ rohatǵti vǵrdǵnine. Xıdo boǵmǵ nǵzǵdǵ qǵtǵ irsi sǵy bǵpeǵtǵ ǵmǵ nıǵılǵ, aǵıǵǵ sulhǵdǵ mandǵninimon. Vey qonǵ ko, yolǵ tǵzyıǵ iyn ǵtirozon be bǵznen, ǵncǵxǵn ıımon hǵmmǵy miyonǵdǵ dılǵtonǵdǵ bıǵ rohati heste. Befasilǵ cǵhd kardey iyn mıborizǵ bardey niǵǵo kardeydǵ ki, ǵmǵ hǵlǵ ıe Xıdo tǵyin kardǵ vıǵ iyn fǵoliyǵti pǵydo kardǵmonni. Quǵveǵdǵ bıǵ dasti ǵǵzinǵ, yaan ǵlcǵkǵdǵ bıǵ lıni ǵǵzinǵ ǵmǵ hǵlǵn bǵ dastpoııımon iyn ǵzyǵt kǵıeydǵmon.

ıımıbǵpeǵtǵ, İbranivıjon Nomǵ ııminǵ semonǵdǵ mıǵllıfvoteydǵ: “bııımiro bı rohati mǵskǵn dǵıeyro cǵhd bıkǵmon ki, hiı kǵs bǵ eyni beitoǵtǵti nımunǵ ǵmǵl karde-karde dǵniııııı” (11- nǵ ayǵ). Zirǵkǵti tǵlǵb kardǵ beydǵ. Mǵsihiyǵ jımonǵdǵ tǵnbǵlǵti yaan bo laıeydǵti hiı qılǵy vıǵ ni. ǵncǵx ǵmǵ ıǵtǵ zirǵkǵti sǵbǵro bıǵ mǵǵsǵdı sǵrǵsǵninimon. İmoni bǵ dast vardey bǵmǵ tǵklıf kardǵ beydǵni. Bǵmǵ iminǵ nubǵdǵ irsǵdǵ ıǵtǵ vıǵy pǵydo kardey, Mǵsihi Andomǵdǵ ıe Xıdo boǵmǵ tǵyin kardǵ vıǵy qǵte tǵklıf kardǵ beydǵ. ǵmǵ i kǵrǵ ın vıǵy pǵydo bıkomon, dırozǵ mıddǵt mıborizǵ nıbardǵ, yaxud cǵhd nıkardǵ ǵyo lıni nǵvey iyn dasti ko kardey ǵǵzinǵ de rohati fǵoliyǵtǵdǵ be bǵzımon.

Xulasǵ

Tǵsirıǵnǵ mǵsihiyǵ xıdmǵt ıǵtǵni hǵsr kardeyku bino beydǵ; ǵmǵ ıǵtǵ andomi bǵ Xıdo bǵyjiyǵ ǵırboni ǵǵzinǵ tǵǵdim kardeydǵmon. Im ıǵtǵ nubǵdǵ, bǵıǵmǵ ıınemoni qırd dǵqıǵ bey vardǵ bekardeydǵ. ıımǵ aǵıl tojǵ beydǵ. ıımǵ hǵmǵ mınosıbǵton, dǵqǵron iyn prioritǵton tǵdrıııı dǵqıǵ beydǵ. ıe Xıdo planon iyn mǵǵsǵdon ıımǵkısǵ bǵı beydǵ.

ǵmǵ de tojǵ bıǵ fıııron ıǵtǵni iyn co mǵsihiyon iqlǵ Andomi fǵrdı uzvon ǵǵzinǵ vındeydǵmon. ıımǵ iminǵ prioritǵ Andomǵdǵ ıe Xıdo boǵmǵ tǵyin kardǵ vıǵy pǵydo kardey iyn fǵoliyǵti ııro kardeye. Bımi rǵseǵdǵ ǵmǵ oıko kardeydǵmon ki, Xıdo bǵıǵmǵ hǵmmǵy dǵıııe bǵ vıǵy iyn

fəoliyəti mıvofiğ bıə imon.

Boəmə təyin kardə bıə vırədə de təyin kardə bıə imoni fəoliyət nişo kardeədə ən vcib bıə ənomon (yaan charismata-on) oko doy bəznemon. Imon boəmə ən yolə ənomonin.

Əmma çəmə imon, yaan ənomon bə dast vardeyro mıborizə bardey çəy əloməte ki, əmə hələ Andomədə boəmə təyin kardə bıə vırə pəydo kardəmonni. İştə vırəy pəydo karde bəpeştə çəmə fəoliyəti, imoni iyən ənomon arədə Xıdo ahənqdorəti omeydə.

Yonzəminə semon

İmon iminə qıno ləğv kardeydə

Bı oxonə semonədə əmə bə imoni mıvzu co tərəfo nəzər səbəğandemon. Əmə bəvındemon ki, Xıdo bəmə Mığəddəsə Kitobədə əsosin bıə imoni doədə iyən imon çəmə jimonədə ko kardeədə iminə qıno təsiron ləğv bedə.

Mığəddəsə Kitob voteydə ki, inson mıkəmməl ofətə kardə bıə, əncəx bə Xıdo itoət nıkardeyro bı vəziyyət eqıniye. Əmma Xıdo bı qınokorə vəziyyətədən tərəq karde nıpiyəşə inson. Çı məğomiku etibarən Mığəddəsə Kitob əzəmətinə hırimoni mıvzu boəmə oşko kardeydə. Im de Məsihi çomexədə marde vositə Xıdo insoni bə dumo Boştə hırıyey, əy bə Xıdo iminə məğsədi oqordınıyeyro insoni xosyəti iyən roon dəqiş karde-karde əy bərpo kardey barədə hikoyəy. In bərpo prosesi əsos imone. Co curə bıvotomon, imoni tətbiğ karde de hırimoni təsiri ivirədə çe iminə qıno səkişton qırd dəqiş kardeydə.

İmon, nıtğ iyən ofəyemon

Əmə nəzəro dəbəvoniyaninimon ki, imon çoknə iminə qıno səkişton ləğv kardeydə, insoni xosyəti, bə iminə qıno vardə qəmon iyən insoni dəqijniyə bey.

Xıdo ofəyə iminə insoni barədə Ofəyemon 1:26-ədə nıviştə bıə: “Çəyo Xıdo votışe: «Ofəyemon insoni İştə surətədə iyən Bəştə oxşər ki, bıdə əv hıkmronəti bıkə bə dıyoədə bıə moyon, osmonədə bıə pərəndon, mol-məlon, bə həmə zəmini dimi iyən zəminisə luzəfırs kardə coninon həmməy»”. Mığəddəsə Kitobədə ın mıvzu tədğıg kardeədə oşko kardeydəmon ki, Xıdo iyən insoni arədə “oxşərətiyon”

bə mıxtəlifi çiyemoni molikin.

Bı semonədə əmə çe ilahi təbiəti qıləy çiyemon dığət bərosnemon. Əhəmiyyətənin bey bə itərəf bımandı imi vey kam bə yod vardeydən. İnsoni xosyətədə bıə ilahi təbiət imoni tətbiğ karde ǧabiliyəte. Bı kitobədə həni kırtən bıbo ǧeyd kardıme ki, imon çe Xıdo İştə zolə təbiəti i hissəy. Çəy ofəyemonəti ǧabiliyəte Çəy imoniku omeydə. Əv İştə koon həmməy de imoni kardeydə. Ǧərəyz bımı, Çəy imon Deçəy sıxanon ifodə kardə beydə. Çəy sıxanon Çəy imoni kanalonin iyən bıçımıro, Çəy ofəyemonə ǧabiliyəti diləqe.

Çe Xıdo Bəştə sıxanon təsiri ǧıvvə Yezekel 12:25-ədə vey çok ifodə kardə bıə. İyo Rəbb bəyon kardeydə: “Rəbb Azim, Çımı votə sıxan bə vırə bərəse”. İminə ifodə “Rəbb Azim” im nişo kardeydə ki, çimibəpeşt votə bıə sıxanon çe Xıdo zolə, dəqişnıbə təbiəti hissəy. Xıdo çiçsə voteədə əv dərhol beydə. Çəy Bəştə sıxanon imonış jıqoye.

Xıdo iyən Çəy sıxanon bəyji təsvir kardə İbrani zıboni xısusiyət hestışe. Əhdi-Ətiqi İbrani zıvonədə dabar sıxani həm “sıxan”, həmənin “çiy” ǧəzinə eyni curə tərcümə karde bəbe. Tərcümədə kon sıxani rost oko doə bey əncəx mətn nişo kardeydə. Vey vaxti har dıqlətni oko doy bəbe. Im bəmə bo sərəsey koməqəti kardeydə ki, Xıdo sıxanon çiy-onin. Xıdo de imoni sıxan voteədə ə sxan bə çiy peqardeydə.

Sıftədə ın kitobi şəşminə semonədə vındımone ki, Əhdi-Cədidədə oko doə bıə Yunanə sıxan «rema» bə eyni xısusiyəti molike. Xıdo de imoni votə sıxan «rema» votə bıəy bə vırə rosniyə ǧıvvə molike.

İbranivijon Kitobədə 11:3-ədə bəmə votə beydə ki, Deştə Sıxanon ofəyemonə ǧıvvə de Xıdo imoni həmə kainot ofəyey: “De imoni vositə dərk kardeydəmon ki, kainot de Xıdo kəłomi ofəyəy, jıqoen bə çəş çiyəyon, bə çəş nıçiyə çiyono bə əməl oməyn”. Bə çəşi çiyə kainati peştədə imon bə çəş nıçiyə qıləy ali ofəyevonə səbəbi – Xıdo Kəłomi vindeydəmon. De jıqoy, inson imon, ilahi imoni koy etirof kardeydə.

İn kitobi seminə semon bə imoni ənomon həsr kardə

bıə; Zəbur 33-i bardədə voteydəmon. İyo Davud de Xıdo votə Sıxani ofəyemoni prosesi təsvir kardeyda:

*«Osmonon de Rəbbi sıxani, osmoni cisimon Deçəy
hıkmı ofəyeyn. Çumçiko çiç votışe, mıvcud be, çiç
əmr kardışe, soxtə be».* Zəbur 33:6, 9

Ofəyemon 1:3-ədə ın proses jıqo təsvir kardə beydə: “Xıdo votışe: «Bıdə ruşnə bıbu». Ruşnə be”. Xıdo “ruşnə” sıxani voteədə “ruşnə” bə əməl omey. Xıdo votə sıxan bə çiy peqarde bə çəş çiyey.

De jıqoy, əmə bə imoni nadir zuy iyən əhəmiyəti səərəyero koməqəti kardə bə seqlə nəticə omeydəmon. İminəni, imon Xıdo təbiəti zolə hissəye. Dıminəni, imon kainati bə hestemonə formə vardə çe Xıdo ofəyevonə ğırvəye. Seminəni, Xıdo imon Deçəy votə sıxanon vositə ifodə kardə beydə iyən təsirin beydə.

Xıdo ıstə imoni de tətbiğ karde ğabiliyəti ofəyəse inson, bı səbəb əmə vindeydəmon ki, insonədə de imoni ələğəynə dıqlə ğabiliyyət heste: ofəyə ğabiliyyət iyən qəp je ğabiliyyət. Çımi əhəmiyyət əve ki, bə insoni iyən bə Xıdo xas bıə ın dıqlə ğabiliyyət insoni həyvoniku fərgin kardeyda.

İnsoni təbiətədə ofəyevonəti ğabiliyyət heste. Əv hiçvaxti mıvcud nıbə çiçiyse təsəvvur karde zıneydə; çəyo əv çımi plani kəşeydə iyən əy ofəyə zıneydə. In xısusiyət insoni çəmə zınə həyvononku fərin kardeyda. Məsələn, pərəndə lap ğəlizə lonə baste bəzıne, əncəxən əv ımı ğeyri-iradi kardeyda. Pərəndə hiç vaxti mıvcud nıbə qıləy çiçiyse təsəvvur karde zıneydəni iyən çəy plani kəşə əy bə jimon varde zıneydəni. İnson ımı karde zıneydə. Bı mənoədə inson befasilə ofəyevonəti karde zıneydə.

İnsoni qəp je ğabiliyyət deçəy ofəyevonə ğabiliyəti ələğəyne. In ğabiliyyət nəbəy, inson hiç vaxti ıstə ofəyevonə məğsədon ifodə karde nəznı. İnsoniku bıə şıney ğabiliyyət, səlisə nıtg çəmə zınə hiç qılə həyvoniku ni. Im çe insoni bə Xıdo oxşərəti fərginə diyəkardemone.

Çımiku çiyeydə ki, ofəyə kardə bıə vaxtiku insonədə bə Xıdo təbiəti xas bıə seqlə diyəkardemon heste: imoni

tətbiğ kardey; ofəyey iyən qəp jey ġabiliyət.

İblisi bə imoni kardə hucum

Xıdo bə insoni imoni tətbiğ karde ġabiliyəti doyro çəyku imi oko doy tələb kardeydə. Xıdo insoni ofəye bəpeştə insoniş bə imoni ehtiyoc hiss kardə vəzyətədə oqəte. Miğəddəsə Kitob oşko voteydə ki, şəxs biə Xıdo Boğədə hejo de Adəmi mandeydənıbe. Xıdo esiyəy çəyku, əvəzədə isə insoniş haşte de İştəni əvəz kardə Deştə Sıxani. In kitobi iminə semonədə həni vindımone ki, imon əməni de Xıdo iyən Çəy Kəlom biə de dıqlə nıçıyə fakti bə ico vardeydə. Adəm sıftə de in nov mınosibətədəbe. Əv de Xıdo ikkəratıyə ələğədəbe, əncəx Xıdo Boğədə şəxsən nıbeədə, de Xıdo ələğədə beyro Adəm, bəy aspardə biə de Sıxani mandeydəbe.

Ofəyemon Kitobi sıftədə jıqo nıvıştə biə:

“Rəbbə Xıdo peqətişə inson Eden boğədə noşe ki, əvıray perosnı iyən nığo bıkə. Rəbbə Xıdo əmr kardışə bə insoni votışə: «Boğədə biə həmə doon bəhərono bemoniyə harde bəzineş. Əncəx çoki iyən bevəci zınəy doə doy mivəo məhə, çumçiko çəvo hardə ruji hukman bəmardeş»”.

Ofəyemon 2:15-17

Şonzəminə iyən havdəminə ayon çe Xıdo bə Adəmi votə sıxanon ġeyd kardeydə. Əvon se hissədə iborətin: icozə; ġədəğən; çəşnavi. İcozə sıxanon imonbin: “Boğədə biə həmə doon bəhərono bemoniyə harde bəzineş” (16-nə ayə). Ġədəğəni sıxanon imonbin: «Əncəx çoki iyən bevəci zınəy doə doy mivəo məhə, “ (17-nə ayə). Nəhoyət, çəşnavi sıxanon imonbin: “çəvo hardə ruji hukman bəmardeş” (17-nə ayə). Im çe Xıdo bə Adəmi votə se hissədə iborət biə sıxanbe: icozə; ġədəğən; iyən çəşnavi.

Çanə ki, Adəm bə Xıdo Kəłomi rostə mınosibətədəbe, de Xıdo ələğəynbe, xəy-dıvo hestbe, təhlukə nıbe. İblis bəy nez ome nəzni. Əncəxən İblis bə ġəror oməy ki, insoni

Xıdoku esındını iyan çe Xıdo xəy-divonku məhrum bıka. Əv bəştə xisləti mivofığ bıə de hiləqorəti Adəmi de Xıdo arədə bıə mınosibətiku bilavasitə dəniçike. Əv imkon nəveydəbe ki, Xıdo Kəłomi nıfuzi Adəmi çəşədə eğandı. Ğərəyz bimi, əv bə Adəmi həniyən “zəifə ğab” (1Pet.3:7) bıə de Həvo vositə nez oməy.

İblisi de Həvo kardə iminə sohbət Ofəyemon Kiobi seminə semonədə təsvir kardə bıə:

*«Rəbbə Xıdo ofəyə daştı həyvnonon dılədə
həmməysə hiləqor morbe. Mori votışe bə jeni:
«Roste ki, Xıdo votəşe bəşmə “boğədə bıə hiç
qılə doy mivonədə məhən?”» Jeni votışe bə mori:
«Boğədə bıə doon bəhərono harde bəzinemon.
Əncəx boği miyonədə bıə doy mivon barədə Xıdo
votəşe: “Məhən çəvo iyan məqınən bəy, neysə
bəmardeşon!”»* (1-3-nə ayon).

Həvo bə dast dəğənde piyədə İblisi Xıdo sıxani bilavasitə bə həşə nıjəşe – bimi həğiğətən sərəse əbi! Əy əncəxən şubhi jıədə oqətişə Xıdo Kəłom. Votışe: “Rostiyən, xıdo votışe...?” Az hisob kardəm ki, Həvo bəvədə firsiyəy ki, bə Xıdo Kəłomi şək vardışe. Qirəm əmə piyyədəmonebu de Xıdo rostə mınosibətədə bıbəmon, bəpe kali parson səpe fikir nıkəmon. Həvo isə bəştə şınemoni peştıpur be. Əy hiss kardışe ki, Boğədə bəy nez omə de heyronəkə, mudrikə mori bərobər bey çəy ğabiliyət bərəse. Çəy səhv bəvədəbe ki, əv bəştə bovə kardeydəbe.

İblisi strategiye omə mərhələ Ofəyemon 3:4-ədə ğeyd kardə bıə: “Ne, əslo nıbəmardeşon”.

Şubhə bəştə dıl ğəbul kardə Həvo həni bəştə nəfsi vəynə mandeyro ğırvəş nıbe. İntasi İblisi strategiyan hələ sə bıənıbe. Çəy oxonə məğsədi bə sə dəşeyro əmə ın kitobi penəminə semonədə ıstə bekarədə dıqlə nəticə bə yod vardedənimon. İminəni, həğiğiye imoni oxon obyekt Xıdo İştəne. Şayət əmə keynəsə ıstə bə Xıdo bıə imoni qin bıkomon, səkiştədə bəçəy Kəłomiyən ıstə imoni qin bəkamon. Həmçinin çimi əksinən be bəzne: şayət əmə bə

Xıdo Kəłomi ıřtə imoni qin bıkomon, bə Xıdoən ıřtə imoni qin bəkardemon. Həvokuən ım jıqo be. Dıminəni, qırəm əmə bə Xıdo xəymandəti, bə Xıdo mudrikəti iyən bə Xıdo ğudrəti beşək bovə bıkomon, bəvədə bo qino kardeyro həni hiç vaxti səbəb əbını.

İblis bı prinsipon vəynə hərəkət kardeydəbe. Vəhalinki əv həni çe Həvo bə Xıdo Kəłomi bıə imoni məhv karde mivəffəğ bıəbe. Esət əv dəmande çe Həvo bə Xıdo İştəni bıə imoni məhv karde. Əv bimi jıqo nail be:” Bərəks, Xıdo zıneydə ki, həmonə mivono hardə ruji şımə çəşon obəben, bənə Xıdo bəbeşon çoki iyən bevəci bəzineşon» “ (5-nə ayə).

Bə İblisi sıxanon kontekstədə nəzər səğandomon bəvindemon ki, əvon jıqo səbəro kardə bıən ki, Xıdo nıfuzi Adəm iyən Həvo çəşədə eğandın. Əy bıhton şodoşe ki, quya, Xıdo zolime, piyedəşe əvoni cəhalətədə, loyiğ nıbə jitonə vəzyətədə oqəti. İştə sıxani İblisi bə Xıdo vəynə votə de ittıhomi ifodə karde bəzınemon: “Şımə həğiğətən bə Xıdo mehıbbəti bovə kardeydon? Şımə fikro Əy piyeydəşe deşmə unsiyət oqəti? Əlbəttə ki, jıqo ni! Şımə zıneydənışon ki, Əy şımənış bı boği nəzorət kardey dənoəşe? Şımə əsl ğuliyon! Əmma çı doy mivədə bəhon, har çiy dəqiş bəbe! Həni Xıdoku bəşıkrə əbınıyon, şımə ıřtənən bənə Xıdo bəbeyon”.

Im, Həvo de Xıdo bıə minosibəti məhv kardə oxonə şubhəbe. Həvo həni bə Xıdo Kəłomi bıə ıřtə imoni qin kardəşbe. Esət həni bə Xıdo İştəni bıə imoniyən qin kardeydəbe. Əv dəmande bə İblisi Xıdo barədə doə zılmoətə, beabruyə təsviri bovə karde, yodo bekardeşə çe Xıdo mehıbbət iyən xəymandəti; quya çəy şuyə iyən əv ıřtən loyiğ nin bəvon doə bıə realə potensialon, demiyən əvoni saru qətə bə Xıdo zolıməti bovə kardışe. Əy bə İblisi votə duy bovə kardışe ki, ğədəğən kardə bıə doy mivəo bəho bəştə potensialon qorə de Xıdo dərhol bərabər bəben! Əv fikir kardeydəbe: “Bənə Xıdo bey orzusən həniyən yolə orzu be bəzine məqəm?”

Həvo təslim bey Ofəyemon Kitobi seminə semonədə gəyd kardə biał:

«Jeni vindişe çı doy mivə bo hardey çoke, bə çəşi çok çiyeydə iyən in do dərrokə doyro cəlb kardeydə insoni. Əve əy çinişe həmonə mivəo, hardişe. Çəyo doşe bəştə tonə biə şuyən, əyən hardişe».

(6-nə ayə)

İyo əsos sıxan “vindişe”ye. Həvo “vindişe ki, do...” Sıxan qıləy podşoətiku bə co qılə podşoəti obaştey nişo kardeydə. Bı vaxtədə Həvo bə Xıdo çəşiniçiyə Podşoəti iyən Bəçəy Kəłomi ıştə imoni həni qin kardəşbe. Esət əv bəştə çiy mıvofığ hərəkət kardeydəbe. Əy bino kardişe bəştə fiziki hissiyoton peştıpur be. Əv imoni podşoətiku bə hisson podşoəti ovaşte. Həniyə saru biə bı podşoətiədə doy deştə seqlə xısusiyəti cəlb kardişe əv:

Əv bo harde çok çiyeydəbe; bə xoş omeydəbe; mudrikəti doy zıneydəbe.

Royku bekarde mahiyət

Həvari Yəhya royku bekardey seqlə əsos formə aşmardeydə:

“Məpiyənen dınyo iyən dınyoədə biə çiyon. Şəxsi ki, bıpiyişo dınyo, bə şəxsədə Pıəku omə mehıbbət niy. Çumçiko dınyoədə biə har çiy – cısmoniyə ehtiroson, çəşdəxıləti iyən dınyo moliro gıddə Pıəku ne, dınyoku omeydə”. 1 Yəhya 2:15-16

İlahiyyoti terminonədə oko bıdomon, hissiyotinə dınyo se hissəo iborətə: “cısmoni ehtiroson, taməkorəti iyən bə dınyo moli qorə şənbozəti”. Mıgəddəsə Kiobədə ehtiros sıxani adətən bə Xıdo salehəti standarton tabe nıbə iyən zərərin biə zumandə həvəsi nişo kardeydə. Çə Yəhya iyo aşmardəyon royku bekarde iminə dıqlə nov de fiziki hissiyoti vositə bə insoni təsir kardə şəhvətinə orzuonin. Royku bekardey seminə nov de insoni xudbinəti yaan deçəy conı ələğdəye. “Bə dınyo moli qorə təkəbbur” insoni

dılətoni həkkəyə ki, çe Xıdoku başıkrə bey imtino kardeydə əncəx bo ıstəni tarif karde cəhd kardıydə. Əv bı jıqo bəyon kardəyonədə əks kardə beydə: “Az ıstə jimoni idorə karde bəznem. Çımı ehtiyoci nime Xıdoku başıkrə bıbum. Az boçi başıkrə bıbum?”

İsa səhroədə beədə İblis tərəfo de in seqlə roy bə dəvinə kəşə be (Lukə 4:1-13). İblisi de sıgən bə nun oqordıniye təklifi dəvinə kardışe Əv – “cismaniyə ehtiros”. Çəybəpeştə dınyo həmə podşoətiyon, çəvon ğudrəti iyən şöhrəti Bəy nişo kardışe – “taməkorəti”. Nəhoyət, İstəni məbədi kumisə saru şodoy təklifi bə dəvinə kəşəşe İsa. Yəni ki, bə Pıə itoət nıkardə iyən bo Pıə şöhrəti nınəvə Deçəy İstən təşəbbusi nişo kardə bıə in mecuze bə İsa İstəni izzət bəvarde. Bimi, “bə dınyo moli qorə təkəbbur” voteıyən.

Adəm iyən İsa bə dəvinə kəşə bey mərəğinə mığoyisə karde bəbe (1Kor.15:45-də bə İsa “oxonə Adəm” votə beydə). De mehıbbətinə Xıdo kəşə ğəyğü əhotə kardə bıə Adəm reçinə boğədə dəvinə kardə be. De vəşyənə həyvonon əhotə kardə bıə İsa təyə səhroədə dəvinə kardə be (Mark 1:13). Adəm de hardıhəşi ıstə nəfsi ğırbon be; İsa de ruje Bəştə nəfsi beş oməy. çimon har qıləyni təsir çanədə bıvotoş yole!

İblisi de Həvo jə qəp oqardımon, bəvındemon ki, do jəqəən bə se curə dəvinə kəşəşe əv. Sıftə bəçəy təmə mırocıət kardışe: “cismaniyə ehtiros”. Çəyo, bəçəy çəşon - “teləçəşəti”, “bə dınyo moli qorə təkəbbur”. Çəyo bəçəy xudbinəti mırocıət kardışe; quya ki, əy mudrik bəkarde, demiyən əv Xıdoku başıkrə beyku ozod bey vəd kardışe, ımən “deştə jimoni şənbozəti kardə ğuddə”.

Çəy mahiyətədə in qıno qıləy bevəcə hərəkət ni. Qıno çe Xıdoku başıkrə nıbe orzube. Bəməkuən jıqo orzu beədə ruhani təhlukə bə əməl omeydə. Həvo ğəziyədə bey ğəzinə, çəy bə mustəqıləti nail bey orzu zınəybe – çoki iyən bevəci doə zınəy. Adətən insonon piyeydəşone jıqonə çe Xıdoku mustəqıl bıbun. Dıminəni tənxo, şöhrət iyən hakimiyəte. Ən hiləqərə roon qıəy isə dine. Əmə bə səviyədə dındor

bə bəzinemon ki, həni bə Xıdo ehtiyoci nıbey fikir karde bzinemon.

De mustəqiləti orzu həvəsin bıə Həvo ıstə imoni çe Xıdo Kəlomiku bəştə hisson doşe. Nəticədə əv, bə doy seğatə dəvinə ji eqıniye iyən hardışe çəy mivədə. Çəyo əy royku bekatrdışe ıstə şuyən iyən dıkəsiyən ivirədə bə Xıdo beittotətəti kardışone, Çəyku diyəro bin.

Ofəyemon Kitobi 3:16-i əsosən əmə esət royku bekardey xısusiyəti barədə yekun fikri vote bəzinemon. Bə Xıdo çəşi vinde nıbə Podşoəti iyən Bəçəy Kəlomi bıə imon bo insoni həm əsos həğiğətə, həmən təbiiye; beimonəti təhrif kardə bıə iyən ğeyri-təbiiye. Royku bekardey insoni bə Xıdo iyən Bəçəy Kəlomi bıə təbii imoniku diyəro kardeydə. Royku bekarde insoni de fiziki hissiyoton vositə dəqijneydə. Har qılə royku bekarde rişədə bə Xıdo imon nıvardey cəhd heste. Royku bekarde har səfə insoni çe Xıdoku başıkrə nıbey hissi oko doydə. Səkiştəşən bə Xıdo beitoətətiy.

İmon bə zəhəri vəvnə

İmon royku bekardey qırd əksi ko kardeydə. İmon insonədə bəştə hisson peştıpur nıbey, xudbinətikı diyəro bey iyən ıstəni saru qətey əncəx bə Xıdo peştıpur bey tələb kardeydə. Ğərəyz bimi, imon çe Xıdo bə çəşi nıçıyə Podşoəti iyən Çəy Kəlomi barzəti təsdiğ kardeydə iyən insoniku həliməti, həmçinin, xıdoku başıkrə bey bə qiy qəte tələb kardeydə. De jıqoy, imoiminə qıno təsiron ləğv kardeydə iyən bo insoni ro okardeydə de Xıdo bə sıftənə minosibət oqarde bızni. İnsoni vədə i tərəfədə çe Xıdo bə imoni aid tələb, co tərəfədə isə çəy ıstə hissiyoton tələb mandeydə. İnson çətinə vəzyətdə, dıqlə əsosə ğıvnə arədə mandeydə. Bə iyəndi vəynə beşə in ğıvvon Habaquq 2:4ə-də təsvir kardə beydə: “Diyəkə in odəm ğuddəyne, çəy sinədə jə dıl rost ni, əmma salehə odəm deştə imoni bəjiyey”. Həni əmə ğeyd kardımone ki, Əhdi-Cədiədə bə nıviştəyon əsosən de imoni bəroət səy peqəteydə se kərə bə

ın ayə istinod kardeydə. Əmma əmə ın çətinə vəzyəti ətrofin bıvındəmon votəynə ın ayə dıqlə hissə vəbəvə bənəmon, bə nəzər sənənimon ki, qıləyni ə qıləyni istisno kardeydə.

İmi zinə vocibe ki, ayə iminə hissə bə Xıdo vəynə usyon insoni dılı təsvir kardeydə. Orijinal İbrani sıxanon məno ıme: “Diyəkən çəy dıl ğuddə kardeydə; dılətonədə çəy ğəlb rost ni”. Im de Yəhya sıxanon eyniyə: “təkəbbir dınyoku omeydə” (1Yəh.2:16). Habaquq 2:4-i dəstə sıxanon jıqo ifadə karde bəzınemon: “İştəni bə pe qətə inson səhv kardeydə”. Bo iştəni bə pe qətə cəhd kardə insoni xudbinəti Xıdo iyən Çəy Kəłomi rədd kardeydə, bəştə hisson etibo kardeydə iyən Xıdoku bo mustəqil bey viteydə mıborizə barde baş zıneydə.

Ayə dımınə hissə əks alternativı təsvir kardeydə. İmoni boştə rujqari əsos qətə inson Xıdo vədə iştəni həlim kardeydə, çə Xıdo Kəłomi boştə standart peqəteydə, bəştə iyən bəştə hisson peştıpur bey rədd kardeydə. Hissiyoton de insoni mustəqilə xudbinətion ələğəyne, imon isə insoni ğəlbə həlim kardeydə iyən voteydə: “Tı mustəqil niş. Tı Xıdoku başıkrə bəniniş. Hissiyot əncəx bə Xıdo Kəłomi mıvofığ beədə bəy etibo karde bəzneş. İştı hisson ne, əncəx çə Xıdo Kəłomi votə rostə sıxanon, bə səhvi aid bıə iştı standar bənəne”.

De jıqoy, imon iminə qıno bınəçə rıjneydə. İminə qıno çə hissiyoton əsir kardışe inson: “Jeni vindişə ki, do çoke” (Ofə.3:6). İmi barz kardışe insoni şəxsiyət: “Şımə bənə Xıdo bəbəyon” (5-nə ayə). Qirəm əmə bə Xıdo məqbul bıə salehə jimon jiyey piyeydəmonebu, həmə şöhrətpərəstətiku dast kəşənənimon.

Şöhrətpərəstəti çəkən ləğv karde bəbə? De imoni prinsipi. İmon hissiyoton baş bey iyən bəştə peştıpur bey, çə dılı iştəni barz kardə ğuddə rədd ekardeydə.

Bə Roməvijon Nomə 3:27-ədə Pauli nişo kardışe ki, həğiğiyyə imon ğddə kardə vırədə be əzını:

«Bəs əmə de çiçi şəhn karde bəzınemon? De hiç çiy. Bə kon Ğanuni əsosi be bəznemon? Bə əməl

tələb kardə Ğanuni? Xəyr, bə imon tələb kardə Ğanuni!»

İnsoni mustəqil, ıstəni okırniye xudbinəti imkon doə har curə dini hiss yaxud fəoliyət bə Mığəddəsə Kitobi əsosin bıə həğiğiyyə imoni ifodə ni.

De jıqoy, dıqlə jimoni ro heste. İnsan çe Xıdoku bəşikrə bey rədd karde bəzne bəştə ıstəni iyən bəştə hisson etibo karde-karde jiye bəzine. Yaxud inson bəştə iyən bəştə hisson peştıpur beyku imtino bıkə, çəy hisson sərəse nızne bə Xıdo iyən Bəçəy Kəłomi etibo karde bəzne. Hissiyot iyən xudbinəti realətiku əməni diyəro kardə imon əməni bə Xıdo iyən Bəçəy Kəłomi əsosin bıə salehəti prinsip vardeyde. Əncəx ın salehəti bəmə imkn bədo ki, bə Xıdo məqbul jimon bıkəmon.

İmon bə iminə qıno zəhəri vəynəye.

Xulasə

İmon çe Xıdo zolə təbiəti i hissəye. Xıdo de imoni votə Kəłomi vositə ofəyəşe kainot. Bə Xıdo oxşər beyro, insonədə ilahi təbiəti seqlə xısusiyət heste: imonı tətbiğ kardey, ofəyey, qəp jəy ғabiliyət.

Xıdo insoni ofəye bəpeştə ıstə imonı tətbiğ kardey ғabiliyəti oko doy ehtiyoc hiss kardə vəzyətədə noşe inson. Boğədə bıə Adəm bilavasitə de Xıdo Şəxs ғəzinə əloğədə nibe. Əv çe Xıdo bəy votə sıxani vositə de Xıdo əloğədəbə; ın sıxan se hissədə iborəte: icozə, ғədəğən iyən çəşnavi.

Adəmi Xıdoku diyəro kardeyro İblis bəy bilavasitə ne, “həniyən zəifə ғab bıə” de Həvo vositə nez oməy. Əv dəmande çe Həvo bə Xıdo Kəłomi bıə imoni məhv karde, bə şubhə ji dənoşe iyən çəybəpeşt bilavasitəbə həşə jəşə. Çəyo əy dəvom kardışe bə Xıdo Şəxsiyəti bıə imonı məhv karde iyən təklif kardışe ki, Həvo iyən çəy şuyə həniyən barzə vəziyyətədə bıəninin, çoki iyən bevəci zınəy do doy mivədə bahon, bə Xıdo bərober be bəzinen. Xıdoku esiyey mustəqil bey orzu bə qıno vardə orzuye.

De jıqoy, Həvo Xıdo iyən Çəy Kəłomi bə çəşnıçıyyə

Podşoəti imoniku dəqijniyə be. Əv bəştə hisson podşoəti evoəy. Ğədəğən kardə biə doy tonə Həvo de seqlə dəvinə dimbədim oməy: cismoni ehtiros, tamə iyən bə dınyo moli qorə təkəbbur. Həniyə saru biə hisson podşoəti evoə Həvo həni bə doy mığovimət nişo doy nıznaşe, bəştə iyən bəştə şuyə royku bekarde bey səbəb be.

İnsoni bə qıno dənəy vardə ın royku bekarde prosesi imon təmom dəqiş kardeydə. İmon insoniku bəştə hisson iyən Xıdoku mustəqil beyr piyə inson ıştəni barz karde orzu bəştə peştıpur beyku imtino karde tələb kardeydə. İmon həmçinin insoniku tələb kardeydə ki, bə Xıdo iyən Bəçəy Kələmi bə çəşnıciyə Podşoəti imoni biyə. Bə imoni tələbi insoni doə cəvob insoni tale mıəyən kardeydə.

Miəllifi həxədə

Derek Prins (1915-2003) Hindistanədə Britaniyəviyə ailədə moəo biə. Əv, İngiltərədə Eton Kollecədə iyənvə Kembrici King's Kollecədə yunanə iyən latinə zıvononədə təhsil səşe alim biə; King's Kollecədə Ğədimi iyən Miosir Fəlsəfə uzrə dərnəyi rəhbərəti kardəşe. Prins Kembricədə iyən Yerusəlimədə İbrani Universitetiədə İbrani, Arami, həmçinin miosirə zıvonon umutəşe. Tələbə beədə əv, filosof biə iyən iştəni aqnostikcərəyani uzv elon kardəşe.

II Dınyo Mıhoribə mıddətədə Britaniya Tibbi Korporasiyonədə beədə Prins dəmandədə fəlsəfi koy ğəzinə Mığəddəsə Kitobıbo hande. De İsa Məsihi mıhtəşmə vindemoni səkiştədə bə imon vardeydə, i-dı ruji bədiqə de Mığəddəsə Rufi vəftiz kardə beydə. Çı vindemoniku əy dəiqlə nəticə bekardışe: İsa Məsih bəyjiye iyən Mığəddəsə Kitob həğiğiye iyən bə insonon aid qıləy miosir kitobe. In səkiştəon qırd dəqiş kardışe çəy jimon. Çımibəpeşt iştə jimoni həsr kardışe Xıdo Kəlom biə biə Mığəddəsə Kitobi umute iyən omute.

1945-nə sori Yerusəlimədə sərbozətiku oqarde bəpeştə əv, əyo biə besoybə əğılon kəy rəhbər de Lidiyə Kristensi kəxvand beydə. Kəxvand bencə əv çe Lidiyə bə fərzəndəti peqətə şəş qılə Yəhudi, qıləy Fələstin ərəbi iyən qıləy inqilisə əğılon – həşt qılə kinə piəbe. Əvon ivirədə beədə, ailə 1948-nə sori İsrail dövləti bərpo bey şoyd bin. 1950-nə soron oxoədə Prins Keniyədə pədaqoji məktəbi rəhbəri vəzifədə ko kardeədə ailə həniyən qıləy kinə əğıli bə fərzəndəti peqəteydə.

1963-nə sori Prins bə amerika kuç kardeydə iyən Sietldə qıləy imoniyə icmo pastorəti kardeydə. 1973-nə sorədə Prins “Amerika Vəsodətəvonon”- ustodonədə qıləy be. Çəy “De dıvo iyən rujə vositə tarixi dəqiş kardey” kitobi

çe dınyo həmə məsihiyon boştə hukuməton dıvo kardeyro səfərbər kardışe. Vey kəson hisob kardeydən ki, ın kitobi niyoniyə tərcumon SSRİ-ədə, Şərgi Almaniyədə iyən Çexoslovakiyədə kommunist rejimi ləğv kardə diləq be.

Lidiyə Prins 1975-nə sorədə vəfat kardışe, 1978-nə sorədə Prins seqlə əğlı bə fərzəndəti peqətə coyliyə moə de Ruz Beykeri kəxvand be. İminə jeni gəzinə əv, de diminə jeniyan Yerusəlimədə bə Rəbbi xıdmət kardeədə edərkən tanış bıəbe. Ruz 1981-nə soriiku ıstə jiyə Yerusəlim şəhrədə 1998-nə sori dekabə manqədə vəfat kardışe.

2003-nə sorədə həştə həşt sinədə bəfat nıkardə i-dı sor bənav Prins çe Xıdo bəy asbardə xıdməti de cəhdi dəvom karde-karde bə dınyo səyohət beşe, xıdo bəy oşko kardə həğigəton bo odəmon şəhodət kardışe, bo noxəşinon iyən əzob kəşəkəson dıvo kardışe, bə Mığəddəsə Kitobi əsosin bıə peyğəmbərətiyon dınyoədə bıə gəziyon bo odəmon qəp jəydəbe. Beynəlxalq səviyyədə Mığəddəsə Kitobi alim ruhani patriarx gəzinə məşhur bıə Derek şest sorisən vey şəş qitə əhotə kardə təlim xıdməti təşkil kardışe. Əy pencosə vey kitobi, şəşsa audio dərslıqi iyən saqlə video dərslıqi mıəllife; çımon veyni saysə vey zıvonon tərcumə kardə bıə nəşr kardə bən. Əv, de nəsılı omə lənət, Mığəddəsə Kitobədə İsraili əhəmiyyət iyən demonoloqiə gəzinə jıqo innovasiyə mıvzuyon tədrisədə əsosə rolış bıə mıəllife.

1979-nə soriku bino kardə Prinsi radio veriliş təxminən bə vist zıvon tərcumə kardə bıə ki, imən bə insonon jimoni təsir kardeyadə dəvom kardeydə. Oşkoə iyən de hosonə roy Mığəddəsə Kitobi iyən çəy təlimon izoh kardeyku iborət bıə Dereksi əsos ənom bə həzo-həzo odəmi, imoni bınəçə noyadə koməqəti kardəşe. Çəy təlim məzhəb iyən təriqətədə baş beyro həmə irqonədə iyən dinonədə bıə odəmonro həm minosibe, həmən foydə vardeydə; zəmini kurə əholi niməsən vey deçəy təlimi tanışe.

Derek Prinsi 2002-nə sorədə votışe: «Orzu kardeydəm iyən əminim, Rəbbən ımı orzu kardeydə, ın Xıdmət, çe Xıdo şest sor bənav deçımı vositə bino kardə ko de toşə İsa

oqardə ruji dəvom bəkə”.

Derek Prinsi Xıdməti əsosən Avstraliyə, Kanada, Çin, Fransə, Almaniyə, Niderland, Tojə Zelandiyə, Norveç, Rusiyə, Cənubi Afrikə, İsveçrə, İbiə Kraləti iyən İbiə Ştatın ğəzinə biə məmləkətonədə iyən umumən, dınyoədə fəoliyət nişo kardə çılı pencisən vey de Derek Prins ofisi vositə Prinsi təlimon pəbılo kardey, missioneron, imoniyə icmo lideron iyən icmon omuteyro dəvom kardeydə. Bı barədə iyən beynəlxalğə ofison barədə məlumoti ***www.derekprince.com*** saytədə bə dast varde bəzineşon.

Derek Prinsi (1915-2003) əsos ənəm Miğəddəsə Kitobi oşko iyən de rohatə roy bə handəkəson rəsnıyeye. Çəy xıdməti səkiştədə həzo-həzo insoni ıstə jimonı ş imoni bınəçə səpe peqətəşe. Çəy bə Miğəddəsə Kitobi əsosi bə təlimi har kəsi gəbul kardeydə.

Bovə kardenıbə təcrubon bıjiyənən

Əv çe Xıdo vədon bə vırə rəsnıyeyro əməni de vey çokə gəbiliyəton səbəro kardeydə. Bə Xıdo dıloxıti peştıpur bıbən iyən imon bıyən, bəvədə bəzıneyon ki, bo imon vardəkəson həgiğətən «har çiy mımku ne».

Derek Prins imoni izoh kardeydə:

- ◇ İstə imoni çoknə ziyodə karde bəzıneşon
- ◇ Çe Xıdo bəşmə votəyon çoknə məse bəzıneşon
- ◇ Maneon çoknə arəo peqəte bəzıneşon
- ◇ Çoknə maliyə ehtıyocon ehdəo omə bəzıneşon
- ◇ Çoknə şifo səy bəzıneşon
- ◇ Çoknə həniyən xəy-dıvoynə jimoni jiye bəzıneşon
- ◇ Ruhaniyə ənomon çoknə bə dast varde bəzıneşon

«**JİMON DOƏ İMON**» – Xıdo doə vədon həmməy gəbul karde piyə məsihiyonro gəyde kitobe.

«Bəmə dınyo səpe zəfər doydə çəmə imone».

1 Yəhya 5:4

Faith To Live By
(Talish translation)

ISBN: 978-1-78263-454-6

Product code:
B29TAL/17/1k